

ประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา

วัฒนา ประสานทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

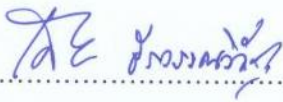
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สถิติประยุกต์)

คณะสถิติประยุกต์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2559

ประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา
วัฒนา ประสานทอง
คณะสถิติประยุกต์

รองศาสตราจารย์..........อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ดร.เดือนเพ็ญ ชีรวรรณวิวัฒน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สถิติประยุกต์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........ประธานกรรมการ
(ดร.ปรีชา วิจิตรธรรมรส)

รองศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร.ธงชัย สมบูรณ์)

รองศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร.เดือนเพ็ญ ชีรวรรณวิวัฒน์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........คณบดี
(ดร.สุเทพ ทองงาม)

มิถุนายน 2560

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	ประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา
ชื่อผู้เขียน	นางสาววัฒนา ประสานทอง
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สถิติประยุกต์)
ปีการศึกษา	2559

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในการพัฒนาการด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย วิธีวิทยาในการวิจัยคือปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้เรียนที่ผ่านการเรียนแผนการเรียนภาษาจีนในโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย และจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในช่วงปีการศึกษา 2548-2556 โดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลักคือ 1) รุ่นที่จบมาแล้วเมื่อ 1-2 ปี เข้าเรียนระดับอุดมศึกษา 2) รุ่นที่จบแล้ว 4-5 ปี และเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน 3) รุ่นที่จบแล้ว 6-9 ปี ว่างงาน และมีความยินดีให้ความร่วมมือในการเล่าประสบการณ์การเรียนของตนเอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) รุ่นที่จบมาแล้วเมื่อ 1-2 ปี เข้าเรียนระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารที่ดี อธิบายเรื่องราวด้วยไวยากรณ์ วลี กลุ่มคำในภาษาจีนที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ รุ่นที่จบแล้ว 4-5 ปี และเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารที่ดี การออกเสียงเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันทำได้ดีเหมือนเจ้าของภาษา รุ่นที่จบแล้ว 6-9 ปี ว่างงาน ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารที่ดีมาก มีความสนใจภาษาจีนเพื่อการซื้อขาย ท่องเที่ยว และธุรกิจ 2) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) รุ่นที่จบมาแล้วเมื่อ 1-2 ปี เข้าเรียนระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนมีทัศนคติ มุมมองที่ดีมากต่อการเรียนภาษาจีน เห็นความสำคัญและมีเป้าหมายการเรียนภาษาจีนที่ชัดเจน เพื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาและอาชีพในอนาคต รุ่นที่จบแล้ว 4-5 ปี และเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีมากต่อการเรียนภาษาจีน ใช้ความสามารถพิเศษ คือ การสื่อสารภาษาจีนในการทำงาน รุ่นที่จบการศึกษามาแล้ว 6-9 ปี ว่างงาน ผู้เรียนมีทัศนคติ มุมมองที่ดีมากต่อการเรียนภาษาจีน มีทักษะชีวิตตามแนวทางปรัชญาและวัฒนธรรมจีนที่เหมาะสมกับพื้นฐาน

(4)

สังคมไทย 3) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) รุ่นที่ จบมาแล้วเมื่อ 1-2 ปี เข้าเรียนระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนพัฒนาทักษะการพูดทำได้ดี ผู้เรียนมีสำเนียงการออกเสียงที่ดีทุกคน การฝึกเน้นการสนทนากับครูชาวจีนเจ้าของภาษา รุ่นที่จบแล้ว 4-5 ปี และเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน ผู้เรียนแสดงถึงความตั้งใจที่จะเรียนรู้ ฝึกฝนเพื่อให้ได้ทักษะการสื่อสารภาษาจีนที่ดี การเรียนเน้นการสื่อสารกับครูจีนเจ้าของภาษามากกว่าการท่องจำในตำราเรียน รุ่นที่จบการศึกษามาแล้ว 6-9 ปี ว่างทำงาน ผู้เรียนผ่านการเรียนที่มีการฝึกฝนอย่างหนัก ทำให้ทักษะภาษาจีนทำได้อย่างดีทั้งทักษะการพูด การฟัง การอ่านและการเขียน

ABSTRACT

Title of Thesis	Experience in Learning Chinese During Secondary School
Author	Miss Wattana Prasanthong
Degree	Master of Science (Applied Statistics)
Year	2016

This research aimed to explore the experience in learning Chinese during secondary school with regard to cognitive domain, affective domain, and psychomotor domain development. Phenomenology was employed as a method of study. The researcher chose purposive sampling for key informants. In-depth interviews were conducted for students who enrolled in the Chinese language program and received high school diploma from Traimit Wittayalai School during the 2005-2013 academic years. Selection criteria for the key informants were 1) undergraduate students who finished 12th grade for 1-2 years already, 2) novice workers who finished 12th grade for 4-5 years already, and 3) experienced workers who finished 12th grade for 6-9 years already. They were willing to participate in the interviews of their experiences in learning. Research findings indicated that 1) cognitive domain for the undergraduate students expressed good communication skills. They were able to explain their accounts using Chinese grammars, phrases, and lexical items in their daily life. Novice workers demonstrated good communication skills. Pronunciation in everyday correspondence was as good as native speakers. Experienced workers articulated very good communication skills. They were interested in Chinese for trading, tourism, and business. 2) Affective domain for the undergraduate students showed a very good stance on Chinese learning. They knew the importance and had a clear goal of learning Chinese in pursuing their higher education and future career. Novice workers revealed a very good attitude on Chinese learning, utilizing their special talent of Chinese in workplace. Experienced workers exhibited highly constructive views on Chinese learning, earning life skills following the Chinese philosophy and culture fit to the foundation of Thai society. 3) Psychomotor domain for the

(6)

undergraduate students indicated good speaking skills. All of them acquired decent accent and pronunciation due to engaged conversation drills with native Chinese teachers. Novice workers obviously paid attention to study and practice for effective Chinese communication skills. Learning emphasized on interactions with native Chinese teachers rather than memorizing words in textbooks. Experienced workers were challenged with tough lessons. They gained good Chinese language for speaking, listening, reading and writing skills.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง ประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา สำเร็จลุล่วงได้ เนื่องจากผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือในการให้ข้อมูล คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นและกำลังใจจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ภาษาที่ 2 (ภาษาจีน) และคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ทุกท่าน ผู้เรียนโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยทั้งที่เป็นศิษย์เก่าทุกรุ่นและผู้เรียนปัจจุบันที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ ทำให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้มีความสมบูรณ์เป็นอย่างมาก

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เดือนเพ็ญ ธีรวรรณวิวัฒน์ ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของผู้เขียน ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ในทุกขั้นตอน ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ตลอดมาและขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย สมบูรณ์ อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้กรุณาให้คำแนะนำในการศึกษาครั้งนี้รวมทั้ง ปรึกษาพิจารณาและตรวจสอบวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา วิจิตรธรรมรส ประธานกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และคณาจารย์ทุกท่านแห่งสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ที่ได้ถ่ายทอดและสร้างความรู้ให้แก่ผู้เขียน และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของคณะสถิติประยุกต์ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่รักทุกคนของผู้เขียน สำหรับกำลังใจและความช่วยเหลือที่นำมาโดยตลอด

ท้ายสุด ผู้เขียนขอขอบพระคุณ และมอบความสำเร็จทั้งหมดจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แด่บิดา มารดา พี่ทุกท่าน และเพื่อนครู โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยทุกคน ที่อยู่เคียงข้างกันมาที่มีส่วนทำให้งานวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ตามที่ตั้งใจ

วัฒนา ประสานทอง

มิถุนายน 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ภาษาจีน: ความสำคัญในสังคมไทย	6
2.2 การพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน)	9
2.3 Bloom: ทฤษฎีเพื่อการเรียนรู้	14
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาทางปรากฏการณ์วิทยา	18
2.5 ความรู้: ก้าวแรกการเรียนรู้ภาษาจีน	25
บทที่ 3 ฐานคติและวิธีวิทยาเพื่อการวิเคราะห์	32
3.1 กรรมวิธีและการเก็บข้อมูลทางการศึกษาวิธีวิทยาซึ่งได้มาถึงข้อมูล	32
3.2 วิธีวิทยา: การเข้าถึงข้อมูลวิธี	36
3.3 ข้อมูล: การรวบรวมที่ปรากฏ	37

3.4	ข้อมูล: เนื้อหาที่รวบรวม	39
3.5	การวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 4	ประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา	43
4.1	ประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา	43
4.2	ความหมายของประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา	68
บทที่ 5	พัฒนาคน: พัฒนาผู้เรียนภาษาเชิงประสบการณ์	71
5.1	ประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในการพัฒนาการ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย	71
5.2	ข้อมูลวิจัย: ประสบการณ์เมื่อก้าวผ่านกาลเวลาที่แตกต่าง	78
5.3	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	79
	บรรณานุกรม	80
	ภาคผนวก	83
	ภาคผนวก ก ตัวอย่างของข้อคำถามของการวิจัย	84
	ภาคผนวก ข ข้อมูลส่วนบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลัก	90
	ภาคผนวก ค งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	92
	ประวัติผู้เขียน	96

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 เสียงในระบบพินอินเทียบกับเสียงในภาษาอังกฤษ	27
2.2 วรรณยุกต์ในระบบพินอิน	29
2.3 วรรณยุกต์ในระบบพินอินเทียบกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย	29
2.4 แสดงการผันเสียงของระบบพินอิน	30

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 รูปแบบของบลูม	3
2.1 โครงสร้างภาษาจีนกลาง	26
3.1 แนวทางการสัมภาษณ์ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาจีนระดับมัธยม	38

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันภาษาจีนเป็นภาษาสากลอีกภาษาหนึ่ง ที่มีผู้ใช้มากกว่าหนึ่งพันสามร้อยล้านคน หรือประมาณ 1 ใน 5 ของประชากรโลก และเป็นหนึ่งในภาษาทางการที่ถูกใช้ในการประชุมต่าง ๆ ขององค์การสหประชาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการติดต่อค้าขายและมีความสัมพันธ์ทางการทูตมากกว่า 30 ปี ฉะนั้นภาษาจีนจึงมีความสำคัญทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและวัฒนธรรม (ศุภชัย แจ่มใจ, 2552)

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ให้รู้หลาย ๆ ภาษา นอกจากจะทำให้เราสามารถทำความเข้าใจ สื่อสารกับชาวต่างชาติได้ หรือสร้างโอกาสทางงานดี ๆ ได้มากขึ้นแล้ว ยังมีประโยชน์แฝงอีกมากมาย หลายอย่าง เช่น การเรียนรู้ภาษาใหม่ ทำให้เรามองเราได้ทำงานทั้งการเรียนรู้จดจำ การแปล ความหมาย รูปแบบของประโยคที่ต่างกันทำให้ต้องฝึกฝนเรียนรู้การพูด ฟัง เขียน ในรูปแบบที่ต่างกัน การใช้งานสมองเรียนรู้ภาษาใหม่ จะทำให้เกิดการจดจำบ่อย ๆ สามารถช่วยเพิ่มพื้นที่เก็บความทรงจำให้เราได้มากขึ้น ช่วยให้เรามีความสามารถในการแยกแยะข้อมูล กลั่นกรองถึงความถูกต้อง มหาวิทยาลัยชิคาโก ในสหรัฐอเมริการะบุว่า การรับรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ จะช่วยให้ผู้ใช้สามารถเลือกใช้คำศัพท์ได้ดีขึ้น ส่งผลถึงความสามารถในการตัดสินใจที่เพิ่มมากขึ้น ช่วยให้เลือกทำสิ่งต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ภาษาทั่วโลกล้วนแต่มีรากมาจากการพูดเดียวกัน เพราะฉะนั้นจึงส่งผลทางอ้อมให้สามารถใช้ภาษาหลักของเราได้ดีกว่าเดิม เป็นผลให้ผู้เรียนที่รู้หลายภาษามีโอกาสทำคะแนนในวิชาอื่น ๆ ดีกว่าผู้เรียนที่รู้เพียงภาษาเดียว รวมถึงสามารถรับรู้ถึงสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างดี การศึกษายังพบว่า คนที่มีความสามารถในภาษาต่าง ๆ จะมีโอกาสวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ออกมาคิดพาดน้อยกว่าคนที่ใช้ภาษาเดียว ดูเหมือนว่าภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียวคงจะไม่พออีกต่อไปแล้ว การเรียนรู้ภาษาใหม่ ๆ เป็นภาษาที่ 3 เพิ่มเข้าไปอีก น่าจะเป็นสิ่งที่ดีต่ออนาคตในการทำงานและการใช้ชีวิตอย่างมีสติ มีเหตุผล ได้ดีกว่าคนที่ใช้ภาษาเดียว (Merritt, 2013)

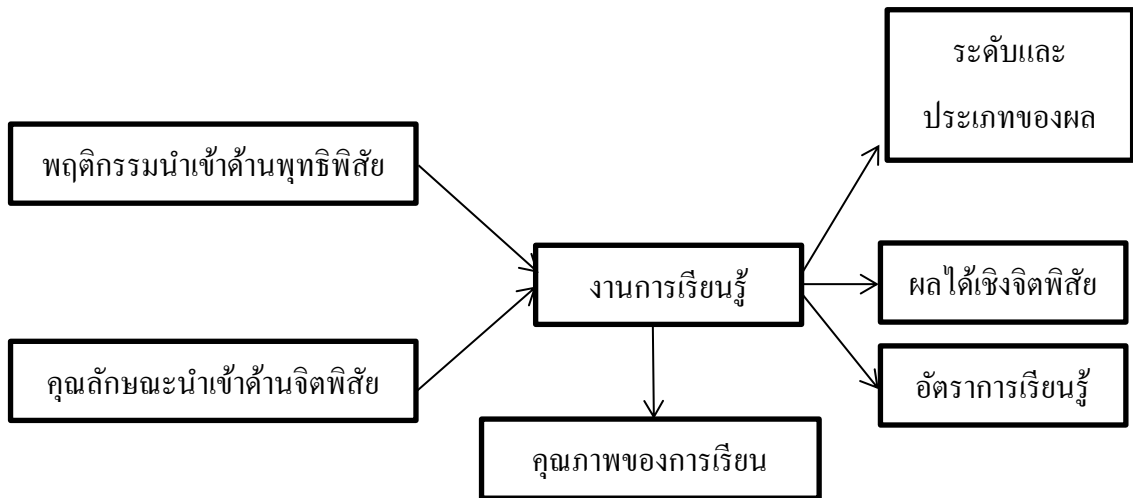
การเรียนรู้ภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในไทยเกิดขึ้นครั้งแรกปีการศึกษา 2543 ที่โรงเรียนไทรมิตรวิทยาลัย (โรงเรียนไทรมิตรวิทยาลัย, 2557: 26) โรงเรียนเดียวที่อยู่ในเขตสัมพันธวงศ์ ในย่านยาว

ราชยานค้าขายของคนจีน เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร และปัจจุบันโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย คือ "สถานศึกษาด้านแบบของการเรียนการสอนด้านภาษาจีน" แห่งแรกของไทย โดยการสนับสนุนจาก สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (Hanban) เป็นสถาบันการศึกษาของไทยแห่งแรกของโลกที่ได้รับ ป้าย The First Global Confucius Classroom ให้เป็นสถาบันขงจื้อก่อตั้ง จากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ และในปี พ.ศ. 2549 ได้เปิดห้องเรียนขงจื้อ ระดับประถม มัธยมศึกษาอย่างเป็นทางการแห่งแรกของไทย

โดยทั่วไปรูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นสากล ได้รับการพิสูจน์ทดสอบประสิทธิภาพแล้วและมีผู้นิยมนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เมื่อประเมินดูแล้วแก่นสำคัญของแต่ละรูปแบบ เน้นการพัฒนา 3 ด้านคือ 1) ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) 2) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) 3) ด้านทักษะพิสัย (Psycho-motor Domain) ร่วมด้วยเสมอ แต่ชื่อเรียกอาจจะแตกต่างกันไป ในปัจจุบันการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้งสิ้น เพียงแต่มีความแตกต่างกันตรงจุดเน้นของด้านที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนมักแต่งเติมการเรียนรู้ขึ้นเองและนำเสนอแก่ผู้เรียน โดยการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม ใช้นำเสนอตัวอย่าง มโนทัศน์และสร้างความคิดรวบยอดตามที่ผู้สอนเห็นว่าผู้เรียนจะได้ความรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตน

แนวคิดของบลูมสรุปไว้ว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 3 ตัวแปร คือ พฤติกรรมนำเข้าด้านพุทธิพิสัย คุณลักษณะนำเข้าด้านจิตพิสัย และคุณภาพของการเรียนการสอน ซึ่งผลการศึกษาของบลูม พบว่าตัวแปรทั้ง 3 ตัวร่วมกันสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ถึงร้อยละ 90 เฉพาะพฤติกรรมนำเข้าด้านพุทธิพิสัย สามารถอธิบายความแปรปรวนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 50 ส่วนคุณลักษณะนำเข้าด้านจิตพิสัย สามารถอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 25 พฤติกรรมนำเข้าด้านพุทธิพิสัยและคุณลักษณะนำเข้าด้านจิตพิสัยร่วมกัน สามารถอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 65 ในขณะที่คุณภาพของการเรียนการสอนสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เพียงร้อยละ 25

ในประเด็นของผลได้จากการเรียนรู้ นั้น นอกจากผลสัมฤทธิ์แล้ว บลูม (Bloom) เสนอว่า ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่นับว่าประสบความสำเร็จ จะต้องนำไปสู่การพัฒนาจิตพิสัย เช่น เจตคติต่อการเรียนการพัฒนาอ้อม มโนทัศน์และการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการเรียนรู้ในอนาคตซึ่งลักษณะสุดท้ายนี้จะนำไปสู่ผลได้ตัวที่สาม คือ การพัฒนาอัตราการเรียนรู้ (Rate of Learning) กล่าวโดยสรุป รูปแบบของ บลูม (Bloom) สนใจตัวแปรปัจจัยนำเข้าและตัวแปรกระบวนการ โดยยังไม่ให้ความสำคัญกับตัวแปรบริบท ดังภาพที่ 1.1



ภาพที่ 1.1 รูปแบบของบลูม

ภาษาจีนได้รับความนิยมมากขึ้นมาอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ทำให้ผู้วิจัยสนใจการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ฉะนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปรากฏการณ์ในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนที่เลือกแผนการเรียนภาษาจีน โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2548-2556 เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยจะนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในการพัฒนาการด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้เรียนที่เคยผ่านการเรียนแผนการเรียนภาษาจีนในโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย และจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในช่วงปีการศึกษา 2548-2556 โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลหลักออกเป็น 3 รุ่น คือ 1) รุ่นที่จบมาแล้วเมื่อ 1-2 ปี และเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา 2) รุ่นที่จบแล้ว 4-5 ปี และเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน 3) รุ่นที่จบแล้ว 6-9 ปี และมีความยินดีให้ความร่วมมือในการเล่าประสบการณ์การทำงานของตนเอง การ

คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยการสอบถามครูไทยที่สอนภาษาจีนและสมาคมศิษย์เก่าถึงรายชื่อผู้เรียนที่เข้าข่ายคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยติดต่อประสานงานขอเก็บรวบรวมข้อมูล ขอข้อมูลหลักกับตัวผู้เรียนที่สามารถติดต่อได้สะดวก และติดตามเพื่อขอสัมภาษณ์ ทำการสัมภาษณ์ผู้เรียนตามรายชื่อที่ได้จนกระทั่งข้อมูลอิ่มตัว (Saturated Data) ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักที่ถูกสัมภาษณ์จะไม่ต่ำกว่า 18 ราย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 เพื่อเป็นแนวทางแก่เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนในไทย

1.4.2 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานแก่สถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการเรียนการสอนภาษาจีนในสถานศึกษามัธยมศึกษา ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการให้เหมาะสมตามความเป็นจริง

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.5.1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้

1.5.2 การสังเกตการณ์ของผู้วิจัยถือว่าเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ มาเขียนรายงานการวิจัยได้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่มีความเกี่ยวข้องต่อการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ ความรู้พื้นฐานต่าง ๆ ทางการศึกษา เพื่อพัฒนา กรอบแนวคิดเบื้องต้นที่ใช้กำหนดคำถามงานวิจัย ซึ่งสรุปข้อมูลและประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 2.1 ภาษาจีน: ความสำคัญในสังคมไทย
 - 2.1.1 ภาษาจีนในประเทศไทย
 - 2.1.2 นโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษาภาษาจีน
 - 2.1.3 สถาบันขงจื้อและห้องเรียนขงจื้อ
- 2.2 การพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน)
 - 2.2.1 แนวคิดและการริเริ่มให้มีการสอนภาษาจีน
 - 2.2.2 หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน)
 - 2.2.3 การพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน)
- 2.3 Bloom: ทฤษฎีเพื่อการเรียนรู้
 - 2.3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ เบนจามิน บลูม
 - 2.3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ในโรงเรียน ของบลูม
 - 2.3.3 การเปลี่ยนแปลงของบุคคลเกิดการเรียนรู้
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาทางปรากฏการณ์วิทยา
 - 2.4.1 วิวัฒนาการของปรากฏการณ์วิทยา
 - 2.4.2 หลักการและความคิดที่สำคัญของปรากฏการณ์วิทยา
 - 2.4.3 ลำดับขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาด้วยปรากฏการณ์วิทยา
 - 2.4.4 วิธีวิทยา: การนำพาที่มาจากความรู้
- 2.5 ความรู้: ก้าวแรกการเรียนรู้ภาษาจีน

2.1 ภาษาจีน: ความสำคัญในสังคมไทย

2.1.1 ภาษาจีนในประเทศไทย

หลังจากที่ รมว.กระทรวงศึกษาธิการประกาศโครงการ English Speaking Year 2012 ออกไป หลายคนคงเริ่มให้ความสำคัญกับการเรียนภาษากันมากขึ้น นั่นเพราะภาษาถือเป็นบันไดที่จะทำให้เราก้าวสู่ความสำเร็จและเป็นประตูเชื่อมออกไปสู่ต่างประเทศได้ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งได้กลายมาเป็นภาษากลางของประชาคมอาเซียน ทุกประเทศรวมถึงประเทศไทยต้องพร้อมรับการเข้ามาของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่เด็กรุ่นใหม่ต้องรู้และพูดกันได้อยู่แล้ว แต่ปัจจุบันถ้าใครสามารถพูดภาษาที่สามนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ นั่นคือข้อได้เปรียบและกลายเป็นจุดแข็งในทันที ภาษาจีนเป็นอีกภาษาที่คนทั่วโลกใช้กันมากรองลงมาจกภาษาอังกฤษ เหตุใดจึงมีคนใช้ภาษาจีนเยอะและกลายเป็นภาษาที่คนสนใจอยากจะได้เรียนกันมากขึ้น คำตอบไม่ใช่เพราะประเทศจีนมีประชากรเยอะเพียงอย่างเดียวแต่เพราะการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีนที่โตขึ้นอย่างรวดเร็วโดยมีการคาดการณ์ว่าจีนจะแซงเป็นเจ้าเศรษฐกิจโลกแทนที่ประเทศยักษ์ใหญ่อย่างสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 2020 อย่างแน่นอน นอกจากนี้จีนยังมีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปี ฉบับที่ 12 ซึ่งจะเข้ามามีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจโลกในด้านการลงทุน อีกทั้งการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน+3 ซึ่งจะมีผลต่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคโดยเฉพาะในเขตทะเลจีนใต้ ได้แก่ ประเทศเวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน และประเทศไทย ดังนั้นจึงปฏิเสธไม่ได้ว่าประเทศจีนกำลังเข้ามามีอิทธิพลต่อการค้าการลงทุนในอนาคต

ปัจจุบันในประเทศไทยนั้น เราจะเห็นได้ว่าภาษาจีนกลางได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา อันเนื่องมาจากการที่ภาษาจีนกลางได้เข้ามามีบทบาทต่อตลาดแรงงานของไทยในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การติดต่อทำธุรกิจค้าขาย หรือการร่วมทุนกับนักธุรกิจชาวจีนทั้งจากแผ่นดินใหญ่ ไต้หวัน ฮองกง หรือสิงคโปร์ ที่มีอัตราส่วนทางการทำธุรกิจเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้มีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ในการใช้ภาษาจีนกลางเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว

2.1.2 นโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษาภาษาจีน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของภาษาจีน จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้น เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในสังคมเศรษฐกิจความรู้ รองรับ

ดำเนินงาน ซึ่งตามแผนมีเป้าหมายให้ประชาชนไทยอย่างน้อย 500,000 คน มีความรู้ภาษาจีน สามารถสื่อสาร แสวงหาความรู้และใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพได้ มีสถานศึกษาเปิดสอนภาษาจีนมากขึ้นทุกระดับ และภายในปี พ.ศ. 2555 สถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานทุกแห่งจะเปิดโปรแกรมสอนภาษาจีน ในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนโดยย่อ มีดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 รมรณรงค์สร้างความตระหนักและส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาจีนอย่างกว้างขวาง โดยจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระยะเร่งด่วน และระยะปานกลางเพื่อส่งเสริมภาษาจีนอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ ผู้เรียน นักศึกษา และผู้อยู่ในวัยแรงงานสามารถใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารได้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 จัดทำมาตรฐานหลักสูตรและทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในแต่ละระดับประเภทของการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาแต่ละประเภท แต่ละระดับ ปรับใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการ ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับอุดมศึกษา รวมทั้งกำหนดนโยบายเรื่องการใช้อักษรจีนต่อยอดในหลักสูตร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาสื่อสารการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการของจีน จัดทำหนังสือเรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรไทย และจัดหาสื่อการเรียนภาษาจีนที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรในระยะเริ่มแรก และระยะต่อมาจะส่งเสริมและสนับสนุนให้สำนักพิมพ์ในประเทศไทยผลิตหนังสือเรียนและสื่อความรู้เอง หรือผลิตหนังสือร่วมกับสำนักพิมพ์ในสาธารณรัฐประชาชนจีน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 วางระบบพัฒนาครูสอนภาษาจีนในระยะสั้นและระยะยาวให้ได้มาตรฐาน โดยเริ่มจากการสำรวจสภาพปัจจุบันและข้อมูลเกี่ยวกับครูความต้องการของครูที่ต้องการพัฒนาในระดับต่าง ๆ และจัดทำฐานข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน และระยะต่อมาจะกำหนดมาตรฐานครูโดยเทียบเคียงและปรับใช้ระบบการอบรมและการทดสอบมาตรฐานการสอน (เจ็ยวซือจื่อเก้อเจ็งซู) ซึ่งเป็นมาตรฐานครูสอนภาษาจีนของสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่สอนภาษาจีนให้แก่ชาวต่างประเทศ กำหนดระดับความรู้ขั้นต่ำของครูผู้สอนภาษาจีน โดยใช้ HSK (Hanyu Shuiping Kaoshi) ไม่ต่ำกว่าระดับ 5 สำหรับครูที่สอนระดับประถมศึกษา รวมทั้งพัฒนาครูประจำการผู้สอนภาษาจีนอย่างสม่ำเสมอ เช่น การสนับสนุนทุนการศึกษาต่อ ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน สำหรับครูไทยที่มีผลการศึกษาคดีเด่น รวมทั้งส่งเสริมการผลิตและสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรรุ่นใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมความร่วมมือและสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยการทำผังความคิด โรงเรียนที่สอนภาษาจีนในประเทศไทยเพื่อ

กำหนดพื้นที่ที่ควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมเป็นพิเศษ สร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษาในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อช่วยเหลือและพึ่งพากันและกันในเรื่องครูผู้สอน หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน การประเมินผล เป็นต้น และร่วมมือกับสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย เพื่อแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย (อุทัยวรรณ เถลิงชัย, 2550)

2.1.3 สถาบันขงจื้อและห้องเรียนขงจื้อ

“ห้องเรียนขงจื้อ” ก่อตั้งขึ้นโดยโรงเรียนมัธยมสาธิตเทียนจิน ประเทศจีน และโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย โดยได้รับการสนับสนุนจากพระธรรมภาวนาวิกรม (เจ้าคุณธงชัย) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไตรมิตรวิทยารามวรวิหาร และประธานห้องเรียนขงจื้อ โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ที่ได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาภาษาจีนของเยาวชน นอกจากนั้นห้องเรียนขงจื้อแห่งนี้ก็ยังได้รับการอนุมัติให้เป็นห้องเรียนขงจื้อแห่งแรกของโลก จากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (Hanban) จึงทำให้ห้องเรียนขงจื้อแห่งนี้เป็นแหล่งเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจีนสำหรับเยาวชนชาวไทยและผู้สนใจทั่วไป

นอกจากนี้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ลงนามความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีน จัดตั้งห้องเรียนขงจื้อในประเทศไทย ว่า รัฐบาลจีนจะให้ความช่วยเหลือประเทศไทยจัดตั้งห้องเรียนขงจื้อแห่งแรกของโลกคือ โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2549 และต่อมามีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 แห่ง และโรงเรียนเอกชนอีก 5 แห่ง รวมทั้ง 11 แห่ง เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ที่ผ่านมา การเรียนภาษาจีนได้รับความนิยมอย่างมาก เฉพาะโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขยายเปิดสอนภาษาจีนอย่างรวดเร็วในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา จนปัจจุบัน มีโรงเรียนเปิดสอนภาษาจีนไม่น้อยกว่า 500 โรงเรียน มีผู้เรียนไม่น้อยกว่า 2 แสนคน และรัฐบาลจีนได้ให้ความช่วยเหลือประเทศไทยส่งเสริมการสอนภาษาจีนมาตลอด ไม่ว่า จะเป็นการอบรมพัฒนาครูสอนภาษาจีน การส่งครูอาสาจากประเทศจีนมาช่วยสอนภาษาจีนในโรงเรียนประถมและมัธยมด้วย

สำหรับรายชื่อโรงเรียนที่เป็นห้องเรียนขงจื้อ ได้แก่ โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ห้องเรียนขงจื้อแห่งแรกของโลก และโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนนวมินทราชินูทิศหอวังนนทบุรี โรงเรียนลำปางกัลยาณี โรงเรียนระยองวิทยาคม โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย โรงเรียนจิตรลดา โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ โรงเรียนช่องฟ้าซินเซิงจังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนสว่างบริบูรณ์ จังหวัดชลบุรี โรงเรียนศรีนคร จังหวัดสงขลา (สุคนธา อรุณภู, 2555)

บทสรุป

จากที่กล่าวมาเห็นได้ว่าแนวโน้มการเรียนการสอนภาษาจีนมีแต่จะเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการเปิดประชาคมอาเซียน ในปีพุทธศักราช 2558 ที่จะมาถึงนี้ เพราะประเทศจีนอยู่ในกลุ่มอาเซียน+3 ด้วยเช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่นและสาธารณรัฐเกาหลี จึงจำเป็นต้องใช้ภาษาจีนนอกเหนือจากภาษากลางของอาเซียนในการติดต่อสื่อสารกันและกันในการดำเนินธุรกิจ การลงทุนในด้านต่าง ๆ และแม้กระทั่งในเรื่องของการศึกษา โรงเรียนหรือบุคลากรครูในหมู่ประเทศอาเซียนก็จะถ่ายเทไปมาหาสู่ถึงกันหมด และสามารถที่จะประกอบอาชีพทางด้านศึกษาในประเทศหมู่สมาชิกด้วยกันได้ โดยมีข้อจำกัดน้อยลง จึงเห็นได้ว่า “ภาษาจีน” จะมีอิทธิพลมากขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ จำเป็นที่วงการศึกษาของประเทศไทยเราต้องตื่นตัวและเตรียมความพร้อมในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเข้มข้นและเอาจริงเอาจัง

2.2 การพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน)

2.2.1 แนวคิดและการริเริ่มให้มีการสอนภาษาจีน

โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยมีแนวคิดในการริเริ่มให้มีการสอนภาษาจีนมาจาก โครงการยุวมัคคุเทศก์ โดยในครั้งแรกใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาหลักในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว หลังจากที่ผู้เรียนได้ไปสัมผัสกับนักท่องเที่ยวโดยตรงกับพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวจีน โรงเรียนจึงมีนโยบายส่งเสริมให้มีการจัดเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โครงการยุวมัคคุเทศก์ และยังได้รับเงินสนับสนุนในการจ้างครูสอนภาษาจีน (เหล่าซือ) จากลูกศิษย์ของผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไตรมิตรวิทยาราม จัดสอนให้แก่ครูและผู้เรียนที่เข้าร่วมโครงการ ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา 17.00 ถึงเวลา 19.00 น. เมื่อสอนไปได้ระยะหนึ่งก็ได้รับความสนใจจากคนในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก โรงเรียนจึงดำเนินการในการขออนุญาตเปิดสอนภาษาจีนอย่างเป็นทางการ จากกรมสามัญศึกษา และได้รับการแต่งตั้งจากกรมสามัญศึกษาให้เป็นศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของกรมสามัญศึกษา (ภาวิณี บุญทา, 2545: 116)

2.2.2 หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน)

หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ได้รับการยกย่องจากคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหลายสาขา โดยมีคำสั่งแต่งตั้งจากกรมสามัญศึกษา และให้หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษาทำหน้าที่รับผิดชอบประสานงานการยกย่องหลักสูตรดังกล่าวเพิ่มเติมในรายวิชาเลือกเสรี เพื่อการอาชีพ เฉพาะหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

(ฉบับปรับปรุง 2533) ให้แล้วเสร็จเป็นคำอธิบายรายวิชา พร้อมทั้งออกแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) เมื่อโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยได้รับอนุญาตให้เปิดสอนวิชาภาษาจีนเป็นวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) โรงเรียนจึงได้จัดตั้งโครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน และมอบหมายให้ครูผู้สอนภาษาจีนพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) สำหรับผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้น พร้อมทั้งจัดทำกำหนดการสอน และเอกสารประกอบการเรียนการสอนขึ้น แต่ยังไม่ครบทุกรายวิชา (ภาวิณี บุญทา, 2545: 117)

2.2.3 การพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน)

2.2.3.1 หลักสูตรภาษาจีน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) ระดับช่วงชั้นที่ 4 หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ได้แนวคิดมาจาก ปัจจุบันเป็นยุคข่าวสารข้อมูล ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นต่อการสื่อสารเป็นอย่างยิ่ง ภาษาจีนก็เป็นภาษาสากลภาษาหนึ่งที่ใช้ในการสื่อสารมาก รองจากภาษาอังกฤษ กระทรวงศึกษาธิการจึงตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนให้เป็นภาษาต่างประเทศที่ 2 ทั้งนี้เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาของผู้เรียน ในการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาจีนได้เป็นอย่างดี มีพื้นฐานทางภาษาจีนเพียงพอที่จะนำไปใช้ศึกษาต่อ หรือใช้เพื่อประกอบอาชีพของตนการศึกษาหลักสูตรภาษาจีน เป็นหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ถือเป็นหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการ เปิดโอกาสให้โรงเรียนที่มีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร และความต้องการของชุมชน จัดการเรียนการสอนให้แก่ ผู้สนใจ โดยมีจุดประสงค์ที่จะให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาจีนกับเจ้าของภาษาที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ดังนั้นในปีการศึกษา 2535 กระทรวงศึกษาธิการจึงเห็นควรให้เพิ่มเติมหลักสูตรภาษาจีนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ในหมวดวิชาเลือกเสรี

2.2.3.2 การจัดทำหลักสูตร

โรงเรียนมีการจัดตั้งโครงการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน และมอบหมายให้ครูผู้สอนภาษาจีนเป็นผู้จัดทำหลักสูตร ทำให้ประสบปัญหาการขาดความต่อเนื่องของการพัฒนาหลักสูตรเมื่อโรงเรียนมีการปรับเปลี่ยนครูผู้สอนส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ครูผู้สอนทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาปรัชญาการศึกษา ธรรมเนียมโรงเรียน นโยบายของกรมสามัญศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง

2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) รวมทั้งศึกษาแนวทางการกำหนดจุดประสงค์ และการกำหนดเนื้อหาสาระจากหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ และวิชาภาษาฝรั่งเศส ตลอดจนศึกษาพื้นความรู้ ภูมิหลังของผู้เรียน รวมถึงความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน ไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร โรงเรียนมีเกณฑ์ในการกำหนดจุดประสงค์ ที่เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ การแสวงหาความบันเทิง การเรียนรู้วัฒนธรรมและประเพณีของคนไทยเชื้อสายจีน เพื่อพัฒนาทักษะในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีนและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีน ซึ่งจุดประสงค์สำหรับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จะเน้นการเรียนภาษาจีนพื้นฐาน เพื่อการนำไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่วนการกำหนดจุดประสงค์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเน้นการเรียนภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว ไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร ส่วนการกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรม โรงเรียนมีเกณฑ์ในการกำหนดเนื้อหาสาระสำหรับผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งจะเป็นการเรียนรู้อาษาจีนพื้นฐาน ส่วนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะเป็นการเรียนภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว ปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนมีการปรับเปลี่ยนแปลงครูผู้สอน จึงมีการปรับการกำหนดเนื้อหาสาระ จากในช่วงปีการศึกษา 2543 มีการกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสำหรับผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากนั้นในช่วงปีการศึกษา 2544 จึงได้ทำการปรับเนื้อหาสาระใหม่ แต่ยังคงเนื้อหาสาระเดิมของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางส่วนไว้ โดยจัดเป็นหน่วยย่อย ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัว เน้นการจัดกิจกรรมที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และกำหนดเนื้อหาเพิ่มเติมจนครบทุกรายวิชาในเรื่องการกำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลการเรียน โรงเรียนใช้เกณฑ์ในการกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษา กำหนดสัดส่วนของคะแนนเก็บระหว่างภาคเรียน และคะแนนสอบวัดผลปลายภาคเรียน เป็นอัตราส่วน 70 : 30 โรงเรียนไม่มีการกำหนดเครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างเป็นทางการ ครูผู้สอนสามารถกำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้ โดยจะเน้นการวัดผลและประเมินผลทักษะทั้ง 4 ด้านตามสภาพจริง ตามสถานการณ์และความเป็นไปในเรื่องที่เรียน ไม่พบปัญหาการกำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลการเรียน

2.2.3.3 การใช้หลักสูตร

โรงเรียนดำเนินการใช้หลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งได้มีการเตรียมความพร้อมในเรื่องการใช้หลักสูตรออกเป็น 2 ด้าน คือ การบริหารหลักสูตร และการสอน ดังนี้

1) การบริหารหลักสูตร

การเตรียมบุคลากร เนื่องจากในปีการศึกษา 2543 โรงเรียนไม่มีบุคลากรด้านการสอนภาษาจีนโดยตรง จึงต้องมีการจัดจ้างครูสอนภาษาจีนจำนวน 3 คน และส่งครูดังกล่าว

เข้าร่วมการอบรมเพื่อพัฒนาภาษาและเทคนิคการสอนภาษาจีนกลาง ส่วนในปีการศึกษา 2544 และ 2545 มีการปรับเปลี่ยนครูผู้สอน โดยโรงเรียน ได้บรรจุข้าราชการครูในตำแหน่งครูสอนภาษาจีนได้ 1 อัตรา และจัดจ้างครูเพิ่มอีก 4 คน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูที่รับเข้ามาใหม่ส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสเข้ารับการอบรมพัฒนาเรื่องการใช้ภาษาและเทคนิคการสอนภาษาจีนกลางที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานต่าง ๆ และพบปัญหาเรื่องมีการปรับเปลี่ยนครูผู้สอนแทบทุกภาค การศึกษาการจัดครู เข้าสอน โรงเรียนได้วางแผนการจัดครูเข้าสอนในวิชาภาษาจีนไว้ล่วงหน้า 3 ปี แต่เนื่องจากโรงเรียนประสบปัญหาการขาดแคลนครูสอนภาษาจีน ทำให้โรงเรียนต้องมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องการจัดครูเข้าสอน เพื่อให้สอดคล้องกับบุคลากรที่มี โดยในปีการศึกษา 2543 โรงเรียนจัดจ้างครูที่มีความรู้ความชำนาญด้านการสอนได้เพียง 3 คน จากการแนะนำของคนในพื้นที่ ส่วนปีการศึกษา 2544 และ 2545 โรงเรียนได้รับบรรจุข้าราชการครูในอัตราสอนภาษาจีนได้ 1 อัตรา และจัดจ้างครูเพิ่มอีก 4 คน รวมเป็น 5 คนการจัดตารางสอน โรงเรียนมีเกณฑ์ในการจัดตารางสอน โดยไม่ให้ครูหนึ่งคนมีคาบสอนติดต่อกันเกิน 3 คาบ และมีคาบสอนเฉลี่ยต่อวันให้เท่า ๆ กันในหนึ่งสัปดาห์ ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดตารางสอน ประกอบด้วย หัวหน้าหมวด หรือตัวแทนภายใต้การกำกับดูแลของฝ่ายวิชาการ ไม่พบปัญหาในการจัดตารางสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) การจัดงบประมาณ โรงเรียนได้รับงบประมาณส่วนหนึ่งมาจากกรมสามัญศึกษา เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในเรื่องของการจัดอบรม พัฒนา การจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน การจัดทำสื่อการสอน และค่าตอบแทนของครูเป็นรายชั่วโมงที่สอนจริง นอกจากนี้โรงเรียนยังได้รับเงินสนับสนุนจากการจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนวัดสามจีน ที่นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในเรื่องเงินค่าตอบแทนครูเป็นรายเดือน ในบางเดือนที่ไม่มีการเรียนการสอนหรือในบางเดือนที่ครูมีชั่วโมงสอนน้อย เมื่อคิดค่าตอบแทนแล้วน้อยกว่าค่าตอบแทนเป็นรายเดือนตามวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ซึ่งในปัจจุบันมีปัญหาในเรื่องขาดแคลนงบประมาณ และเงินสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนวัดสามจีนก็กำลังจะหมด โรงเรียนจึงมีนโยบายในการจัดหาทุนเพิ่มเติม และมีโครงการแก้ปัญหาในระยะยาว โดยการจัดตั้งเป็นมูลนิธิ เพื่อนำดอกผลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนต่อไปการจัดอาคารสถานที่ โรงเรียนได้ปรับปรุงห้องเรียนให้เป็นห้องศูนย์ภาษาจีนห้องปฏิบัติการทางเสียง (Sound Lab) ส่วนตามทางเดินและสถานที่อื่น ๆ ได้มีการจัดทำป้ายคำขวัญ คำเตือนและการจัดบอร์ดนิทรรศการวันสำคัญต่าง ๆ เป็นภาษาจีน ปัญหาที่พบในการจัดอาคารสถานที่ คือห้องศูนย์ภาษาจีนมีเพียงห้องเดียว จึงต้องมีจัดตารางการใช้ห้อง ให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสใช้ห้องศูนย์ภาษาจีนอย่างทั่วถึงการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โรงเรียนได้จัดหาหลักสูตรวิชาภาษาจีนคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา ตัวอย่างแบบเรียนภาษาจีนที่มาจาก

ประเทศจีน แถบบันทึกลีเกียง สมุดภาพคำศัพท์ แผนภูมิแสดงคำศัพท์ แผนที่ประเทศจีน เครื่องคอมพิวเตอร์ภาษาจีน 2 เครื่อง ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์มาจากต่างประเทศ และจัดทำเอกสารประกอบการเรียนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) เป็นต้น พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูได้จัดทำวัสดุหลักสูตร และสื่อประกอบการเรียนการสอน ปัญหาที่พบ คือ วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่ได้รับความอนุเคราะห์มานั้น บางชนิดไม่สามารถใช้ได้กับการจัดการเรียนการสอนของครู ขาดเอกสารประกอบการเรียนการสอน และโรงเรียนไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอนที่มีคุณภาพ การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร โรงเรียนมีการดำเนินการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยผู้บริหาร โรงเรียนจะนิเทศการสอนในชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนไม่มีการนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งผู้บริหาร ครูมีภาระงานมากจึงไม่มีการจัดส่งแผนการสอนล่วงหน้า และครูอัตราจ้างไม่ได้จัดทำแผนการสอน เพราะขาดความรู้ในการจัดทำแผนการสอน ซึ่งโรงเรียนดำเนินการแก้ไขโดยอนุญาตให้ครูจัดทำแผนการสอนทั้งฉบับส่งให้ฝ่ายวิชาการก่อนสิ้นภาคการศึกษา ส่วนการประชาสัมพันธ์หลักสูตร โรงเรียนมอบหมายให้ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายแนะแนว และฝ่ายประชาสัมพันธ์เป็นผู้ดำเนินการ ผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยเจ้าอาวาส วัดไตรมิตรวิทยารามในเรื่องการประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์ และการบอกเล่าต่อไปยังศิษยานุศิษย์ทั้งหลาย ปัญหาที่พบ คือ ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านการจัดทำเอกสาร ทำให้การประชาสัมพันธ์ไม่ครอบคลุมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

2) การสอน

การวางแผนการสอนของครูแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกครูมีการจัดทำกำหนดการสอน และแผนการสอนรายคาบด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มที่สอง ครูไม่มีการจัดทำกำหนดการสอน และแผนการสอนรายคาบเป็นลายลักษณ์อักษร ครูที่สอนวิชาเดียวกันจะประชุมร่วมกัน เพื่อกำหนดแนวทางในการสอน โดยอาศัยหลักสูตรเป็นเกณฑ์ ปัญหาที่พบ คือ ผู้เรียนมีความพร้อมแตกต่างกันมาก และครูขาดประสบการณ์ในการวางแผนการสอน โรงเรียนดำเนินการแก้ไขโดยการให้คำแนะนำให้ครูเตรียมการสอนให้อยู่ในระดับปานกลางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนตามลำดับ กิจกรรมที่ใช้ประกอบด้วยการสนทนาโต้ตอบ การใช้เกม เพลง และการแสดงบทบาทสมมติ โดยครูจะคำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา พื้นความรู้และความแตกต่างของผู้เรียนในชั้นเป็นเกณฑ์ นอกจากนี้ยังต้องอาศัยประสบการณ์ในการสอนของครูควบคู่กันไปด้วย มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสัมผัสกับการใช้ภาษาจีนในสถานการณ์จริง และได้ใช้ภาษาจีนในการแสวงหาความบันเทิง

ให้กับตนเองและคนรอบข้าง ปัญหาที่พบ คือผู้เรียนมีความแตกต่างกันมาก ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางครั้งไม่ประสบผลสำเร็จ ครูขาดประสบการณ์ในการสอน ขาดเทคนิคในการจัดกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจ โรงเรียนดำเนินการแก้ไขโดยให้คำแนะนำการพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน ครูมีการใช้สื่อการสอนทุกครั้งที่สอน สื่อการสอนที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นแถบบันทึกเสียงบทสนทนาหรือเพลง โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาและใช้สื่อการสอน และได้รับการสนับสนุนในเรื่องสื่อการสอนจากสถานทูตจีน หน่วยงานนี้เทศก์กรมสามัญศึกษานอกจากนี้ครูผู้สอนยังจัดหาสื่อการสอนที่ทันสมัยต่าง ๆ ด้วยตนเอง ปัญหาที่พบ คือสื่อที่ไม่ตรงกับความต้องการของครู ครูขาดทักษะในการผลิตสื่อการสอน ขาดทักษะในการประยุกต์ใช้สื่อการสอนที่มี และโรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดสื่อการสอนที่ทันสมัยการจัดสอนซ่อมเสริม ครูมีวิธีการสอนซ่อมให้แก่ผู้เรียนที่เรียนอ่อน และสอนเสริมให้แก่ผู้เรียนที่เรียนดีตามความสามารถและความสนใจ ทั้งแบบรายบุคคลและรายกลุ่มย่อยปัญหาที่พบคือ ครูต้องเสียเวลาในการสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้เรียนบางคนไม่สนใจในการเรียนซ่อมเสริม และครูบางคนขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดสอนซ่อมเสริม ซึ่งโรงเรียนมีวิธีการแก้ไข โดยการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริมการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ครูมีการวัดผลที่เน้นทักษะทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนตามลำดับ เป็นการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือและกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งแบบทดสอบที่เป็นข้อเขียน ครูที่สอนวิชาเดียวกันจะร่วมกันออกแบบทดสอบข้อเขียน โรงเรียนจะกำหนดสัดส่วนของการวัดผลเป็นอัตราส่วน 70 : 30 หมายถึง คะแนนเก็บก่อนสอนปลายภาค 70 คะแนน และคะแนนสอบปลายภาค 30 คะแนน ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสอนซ่อมเสริม และกำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลตามที่ครูเห็นสมควร ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร ปัญหาที่พบคือ ครูต้องใช้เวลามากในการวัดผลผู้เรียนเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่มย่อย หรือการติดตามผลงานของผู้เรียน

2.3 Bloom: ทฤษฎีเพื่อการเรียนรู้

2.3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ เบนจามิน บลูม

ได้จำแนกจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน คือ

2.3.1.1 พุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

พฤติกรรมด้านสมองเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับสติปัญญา ความรู้ ความคิด ความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญาพฤติกรรมทางพุทธิพิสัย 6 ระดับ ได้แก่

1) ความรู้ความจำ (Knowledge) ความสามารถในการเก็บรักษามวล ประสพการณ์ต่าง ๆ จากการที่ได้รับรู้ไว้และระลึกถึงนั้นได้เมื่อต้องการเปรียบเทียบบันทึกเสียง หรือวิดิทัศน์ ที่สามารถเก็บเสียงและภาพของเรื่องราวต่าง ๆ ได้สามารถเปิดฟังหรือ ดูภาพเหล่านั้น ได้ เมื่อต้องการ

2) ความเข้าใจ (Comprehend) เป็นความสามารถในการจับใจความสำคัญของสื่อ และสามารถแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความ คาดคะเน ขยายความ หรือ การกระทำอื่น ๆ

3) การนำความรู้ไปใช้ (Application) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ประสพ การณ์ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ จึง จะสามารถนำไปใช้ได้

4) การวิเคราะห์ (Analysis) ผู้เรียนสามารถคิด หรือ แยกแยะเรื่องราวต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนที่ เกี่ยวข้องกัน ความสามารถในการวิเคราะห์จะแตกต่างกันไปแล้วแต่ความคิดของแต่ละคน

5) การสังเคราะห์ (Synthesis) ความสามารถในการที่ผสมผสานส่วนย่อย ๆ เข้าเป็นเรื่องราวเดียวกันอย่างมีระบบ เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่สมบูรณ์และดีกว่าเดิม อาจเป็นการ ถ่ายทอดความคิดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย การกำหนดวางแผนวิธีการดำเนินงานขึ้นใหม่ หรือ อาจเกิดความคิดในอันที่จะสร้างความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นนามธรรมขึ้นมาในรูปแบบ หรือ แนวคิดใหม่

6) การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินใจ ตีราคา หรือ สรุปเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ออกมาในรูปของคุณธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม ซึ่ง อาจเป็นไปตามเนื้อหาสาระในเรื่องนั้น ๆ หรืออาจเป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับก็ได้

2.3.1.2 จิตพิสัย (Affective Domain)

พฤติกรรมด้านจิตใจ ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจ และคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัด สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดแทรกสิ่งที่ดีงามอยู่ตลอดเวลา จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียน เปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้

จิตพิสัยเป็นวัตถุประสงค์หนึ่งของการวัดทางด้านการศึกษา ได้แบ่งระดับจิตพิสัยไว้ 5 ระดับ โดยเรียงจากระดับต่ำสุด ถึง ระดับสูงสุด ดังนี้ ได้แก่

1) การรับรู้ (Receiving of Attending) เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์ หรือสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเป็นไปในลักษณะของการแปลความหมายของสิ่งเร้า นั่นก็คืออะไร แล้วจะแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกที่เกิดขึ้น

2) การตอบสนอง (Responding) เป็นการกระทำที่แสดงออกมาในรูปของความเต็มใจ ยินยอม และพอใจต่อสิ่งเร้า นั้น ซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากการเลือกสรรแล้ว

3) การเกิดค่านิยม (Valuing) การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม การยอมรับนับถือในคุณค่า นั้น ๆ หรือปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกลายเป็นความเชื่อ แล้วจึงเกิดทัศนคติที่ดีในสิ่งนั้น

4) การจัดระบบคุณค่า (Organization) การสร้างแนวคิด หรือการจัดระเบียบค่านิยมที่เกิดขึ้น โดยอาศัยความสัมพันธ์ ถ้าเข้ากันได้ก็จะยึดถือต่อไป แต่ถ้าขัดกันอาจไม่ยอมรับ อาจจะยอมรับค่านิยมใหม่โดยยกเลิกค่านิยมเก่า

5) การสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ (Characterization by a Value Complex) หรือการสร้างคุณลักษณะที่เกิดจากค่านิยม การนำค่านิยมที่ยึดถือมาแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยประจำตัว ให้ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูกต้องจึงงามพฤติกรรมด้านนี้ จะเกี่ยวกับความรู้สึกและจิตใจ ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับรู้จากสิ่งแวดล้อม แล้วจึงเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบ ขยายกลายเป็นความรู้สึกด้านต่าง ๆ จนกลายเป็นค่านิยม และยังพัฒนาต่อไปเป็นความคิด อุดมคติ ซึ่งจะเป็ความคุมทิศทางพฤติกรรมของคนคนจะรู้ดีรู้ชั่วอย่างไรนั้น ก็เป็นผลของพฤติกรรมด้านนี้

2.3.1.3 ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่บอกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ พฤติกรรมด้านนี้จะเห็นได้จากของการปฏิบัติที่แสดงออกมาให้เห็น โดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะที่เกิดว่ามีมากน้อยเพียงใด ประกอบด้วย พฤติกรรมย่อย ๆ 5 ระดับ ดังนี้

1) การเลียนแบบ เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนรับรู้หลักการปฏิบัติที่ถูกต้อง หรือ เป็นการเลือกหาตัวแบบที่สนใจ

2) กระทำตามแบบ หรือการลงมือกระทำตาม เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพยายามฝึกตามแบบที่ตนสนใจและพยายามทำซ้ำ เพื่อให้เกิดทักษะตามแบบที่ตนสนใจให้ได้ หรือสามารถปฏิบัติงานได้ตามข้อเสนอแนะ

3) ความถูกต้องตามแบบ หรือการมีความถูกต้องแม่นยำ เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องชี้แนะ พยายามหาความถูกต้องในการปฏิบัติ และพัฒนาเป็นรูปแบบของตัวเอง

4) การกระทำอย่างต่อเนื่อง หรือการกระทำที่มีความต่อเนื่องประสานกัน เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติตามรูปแบบที่ได้ตัดสินใจเลือกเป็นของตัวเองและจะปฏิบัติตามรูปแบบนั้นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และคล่องแคล่ว

5) การทำงานเคยชิน และเป็นไปตามธรรมชาติ เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติสิ่งนั้น ๆ ได้คล่องแคล่วว่องไว โดยอัตโนมัติ ดูเป็นไปอย่างธรรมชาติไม่ขัดเขิน

2.3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ในโรงเรียนของบลูม ได้เสนอไว้ดังนี้

1) พื้นฐานของผู้เรียนเป็นหัวใจในการเรียน ผู้เรียนแต่ละคนจะเข้าชั้นเรียนด้วยพื้นฐานที่จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ต่างกัน ถ้าเขามีพื้นฐานที่คล้ายคลึงกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะไม่แตกต่างกัน

2) คุณลักษณะของแต่ละคน เช่น ความรู้ที่จำเป็นก่อนเรียน แรงจูงใจในการเรียน และคุณภาพของการสอน เป็นสิ่งที่ปรับปรุงได้ เพื่อให้แต่ละคนและทั้งกลุ่มมีระดับการเรียนรู้ที่สูงขึ้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากเดิมไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร และพฤติกรรมใหม่นี้เป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการฝึกฝน มิใช่เป็นผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติหรือสัญชาตญาณ หรือวุฒิภาวะ หรือพิสัยต่าง ๆ หรืออุบัติเหตุ หรือความบังเอิญ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจะต้องเปลี่ยนไปอย่างค่อนข้างถาวร จึงจะถือว่าเป็นการเรียนรู้ขึ้น หากเป็นการ เปลี่ยนแปลงชั่วคราวก็ยังไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้ (Bloom, 1976)

2.3.3 การเปลี่ยนแปลงของบุคคลเกิดการเรียนรู้ จะเกิดดังนี้

1) การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิด (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจถึงแวล้อมต่าง ๆ ได้มากขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง

2) การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทศนคติ ค่านิยม (Affective Domain) หมายถึง เมื่อบุคคลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ก็ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกทางด้านจิตใจ ความเชื่อ ความสนใจ

3) ความเปลี่ยนแปลงทางด้านความชำนาญ (Psychomotor Domain) หมายถึง การที่บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านความคิด ความเข้าใจ และเกิดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความสนใจด้วยแล้ว ได้นำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติ จึงทำให้เกิดความชำนาญมากขึ้น เช่น การใช้มือ เป็นต้น (Bloom,1976)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาทางปรากฏการณ์วิทยา

2.4.1 วิวัฒนาการของปรากฏการณ์วิทยา

ในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยานั้นคำว่า ประสบการณ์ มีผู้ให้ความหมายคำว่า ปรากฏการณ์ไว้ดังนี้

Gadamer (1980) กล่าวว่า ประสบการณ์เป็นการรวมกันของสิ่งที่ น่าสนใจทั้งหมด และสิ่งที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันซึ่งไม่สามารถแบ่งแยกได้ และหาสิ่งทดแทนไม่ได้ มีลักษณะที่มากมายไม่รู้จักหมดสิ้น ที่มีความเกี่ยวข้องกันทั้งหมดของชีวิตที่เป็นอยู่ Munhall (1981) กล่าวว่า ประสบการณ์อาจเป็นการร่วมกันกระทำแล้วแต่ละบุคคลจะเป็น ผู้แปลความหมายของประสบการณ์ของตนเอง และให้ความหมายต่อสิ่งนั้นเป็นจุดสำคัญพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายของคำว่า ประสบการณ์ ว่าเป็นความชัดเจนที่เกิดจากการกระทำหรือที่ได้พบเห็นมา

สรุปได้ว่า ประสบการณ์ หมายถึง เป็นสิ่งที่เกิดจากการกระทำหรือได้พบเห็นเหตุการณ์หรือ สิ่งต่างๆ ที่เข้ามากระทบกับบุคคลที่มีการรับรู้อย่างมีสติ การมีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้นๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน หรือมีความเข้าใจตามสภาพเป็นจริงของเหตุการณ์ภายนอกและภายในจิตใจที่เกิดขึ้น และถูกกรองแปลความหมายออกมาเป็นเรื่องราวและเนื้อหาที่แต่ละบุคคลเก็บไว้

ความหมายและความเป็นมาของปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) มาจากคำในภาษากรีกว่า Phainomenon หมายถึง ปรากฏ (Appearance) และ Logos หมายถึงการพิจารณาที่ดีมีเหตุผล (Reason)

Omery (1983) ปรากฏการณ์วิทยา มาจากปรัชญาถือว่า เป็นกระบวนการของการทำความเข้าใจ กระจ่าง หรือตีความในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยได้รูปแบบมาจากวิชามนุษยศาสตร์ ซึ่งเน้นภาพรวม และบริบทรอบด้าน โดยอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพและการตีความ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

Plager (1994) กล่าวว่า ปรากฏการณ์วิทยา เป็นการศึกษาการดำรงชีวิตของมนุษย์โดยบุคคลนั้น ๆ เป็นผู้ให้ความหมายของการมีชีวิตอยู่ ตามสิ่งแวดล้อมนั้นตามประสบการณ์ที่เป็นอยู่ซึ่งผู้วิจัยควรเข้าใจในสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และภาษาของผู้ให้ข้อมูล และเป็นอิสระจากแนวคิดทฤษฎีใดๆ

สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยาเป็นการวิจัยที่มีรากฐานมาจากปรัชญา (Philosophy) เป็นการศึกษาที่ให้ความหมาย และตีความจากประสบการณ์ ตามสถานการณ์ที่เป็นจริงตามการรู้ของผู้ที่อาศัยอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ เน้นธรรมชาติและความเป็นจริงของปรากฏการณ์

พัฒนาการการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา (Spezial and Carpenter, 1999) ระยะเริ่มแรก (Preparatory Phase) ผู้มีบทบาทสำคัญคือ Franz Brentano (1838-1917) จุดสำคัญของยุคนี้คือ มุ่งให้

ความสนใจและทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ให้คุณค่ากับการรับรู้ภายในตนเองของบุคคล (Value of Inner Perception) โดยเฉพาะแนวคิดด้านจิตใจต่อการรับรู้ในเรื่องที่ผ่านมา ยุคนี้ยังมี Carl Stumpf (1848-1936) ศิษย์ของ Franz Brentano ที่ได้ศึกษาปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ โดยเน้นความถูกต้อง แม่นยำ และยึดมั่นในระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์อยู่ ะยะนี้มี ความสำคัญ เพราะเป็นพื้นฐานสำหรับปรากฏการณ์วิทยาในยุคหลัง คือ มุ่งให้ความสนใจต่อการทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Clarification) และการให้ความสำคัญต่อการรับรู้ทั้งภายในและภายนอกของ บุคคล (Interior Perception is Impossible without Exterior Perception) (Merleau-Ponty, 1981)

ระยะที่สอง (German or Second Phase) ผู้มีบทบาทสำคัญคือ Edmund Husserl (1857-1938) และ Martin Heidegger (1889-1976) การศึกษาปรากฏการณ์วิทยาของ Edmund Husserl เป็นการศึกษาเรื่องราว หรือความคิดที่เกิดขึ้นตามวิถีทางที่เกิดขึ้นอย่างเป็นอิสระ แนวคิดหลักที่สำคัญคือการค้นหาความจริงที่ปรากฏอยู่ โดยไม่มีการคิดหรือคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า อิสระจากกรอบแนวคิดหรือทฤษฎี (Field and Morse, 1985) โดยให้บุคคลอธิบายถึงเรื่องราว และประสบการณ์ที่ตนเองประสบทาง โสตสัมผัสต่าง ๆ โดยผู้ศึกษาจะต้องแยกตนเองออกจากสิ่งที่กำลังศึกษา (Bracketing) การศึกษาแบบ Husserlian Phenomenology (Koch, 1995) เน้นที่สำคัญคือ

1) มีจุดมุ่งหมาย (Intentionality) โดยมีเนื้อเรื่องที่ต้องการศึกษาอยู่ในใจ และพยายามอธิบาย เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆตามความเป็นจริง

2) สารสำคัญ (Essences) เป็นการหาแก่นแท้ที่ประกอบขึ้นเป็นจิตได้สำนึกและการรับรู้ของคน (Return to Themselve) ในขณะที่ Martin Heidegger ได้พัฒนาแนวคิดของการศึกษาทางปรากฏการณ์วิทยา มาเป็นปรากฏการณ์วิทยาแบบตีความ (Hermeneutic Phenomenology) มุมมองของเขาขัดแย้งกับ Husserl ในเรื่องของการแยกตัวเองออกจากเรื่องที่ศึกษา (Bracketing) โดยเขามีความเชื่อว่า สิ่งที่เป็นอยู่ (Being) เวลา (Time) มีความหมาย (Meaning) ในตนเอง สามารถแปลความได้ (Interpreted) และภาษา (Language) มีความสำคัญอย่างมากในการแปลความ เป็นการค้นหาความหมายโดยการตีความของการเป็นอยู่ในปรากฏการณ์นั้น โดยเฉพาะประสบการณ์ของบุคคลที่ต้องเข้าใจในสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น ๆ (Being in the World) (Leonard, 1989) ฐานคติที่สำคัญคือ มนุษย์จะรู้ดีในเรื่องที่ตนเองมีประสบการณ์มาก่อนโดยการรับรู้และรู้ความหมาย ในขณะที่มีสติสัมปชัญญะประสบการณ์เหล่านั้น จะถูกกลั่นกรอง ตีความซึ่งรายละเอียดของประสบการณ์ และการตีความจะผสมผสานจนเป็นเนื้อเดียวกัน แยกไม่ออก ดังนั้นประสบการณ์จึงรวมการตีความไว้ด้วยเสมอ (นิตยา ชูโต, 2545)

ระยะที่สาม (French or third phase) ปรากฏการณ์วิทยาได้เคลื่อนไหวจากเยอรมันมาสู่ฝรั่งเศส บุคคลที่สำคัญ ได้แก่ Gabriel Marcel (1889 -1973), Jean Paul Sartre (1905 -1980) และ

Maurice Merleau-Ponty (1908-1961) มีความคิดว่าการกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลนั้นล้วนมีพื้นฐานมาจากการรับรู้การมีชีวิตอยู่ในประสบการณ์จริง และมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่จริง โดยในยุคของ Gadamer (1980) ที่เป็นบุคคลสำคัญของปรากฏการณ์วิทยาแบบตีความ และเน้นเรื่องการใช้ภาษา (Language) วงจรการตีความ (Hermeneutics Circle) การสนทนา (Dialogue) และการหล่อหลอมความเข้าใจ (Fusion of Horizon) ของกระบวนการทางความคิดนั้นๆ (Koch, 1995) นอกจากนี้ Martin Heidegger (Leonard, 1989) ได้กล่าวถึงการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาแบบตีความ (Hermeneutic Phenomenology) ว่าบุคคล (Person) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาโดยบุคคลจะมีความรู้สึกและความนึกคิดต่อปรากฏการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งเหล่านี้เป็นประสบการณ์เฉพาะของบุคคล และการให้ความหมายที่อาจแตกต่างจากคนอื่น เป็นการให้ความหมายตาม ความคิดของแต่ละบุคคล ลักษณะที่สำคัญ ได้แก่

1) บุคคลเป็นผู้อยู่ในสิ่งแวดล้อม (The Person as Having a World) หมายถึงบุคคลมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวตั้งแต่เกิด ไม่สามารถแยกจากกันได้ สิ่งแวดล้อมในที่นี้ ได้แก่ ภาษาวัฒนธรรม สภาพความเป็นอยู่ในบริบทที่เป็นสัจของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งผู้วิจัยควรมีความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมที่จะศึกษาด้วย

2) บุคคลเป็นผู้ให้คุณค่า (The Person as Being for whom things have Significance and Value) หมายถึง บุคคลเป็นผู้ให้ความหมายในเรื่องต่างๆตามสิ่งแวดล้อม ภาษาและวัฒนธรรม คุณลักษณะพื้นฐานของแต่ละคน จะแสดงออกมาจากการรับรู้ และสิ่งที่เป็นประสบการณ์ผู้วิจัยควรมีความเข้าใจต่อบุคคลตามบริบทนั้น ๆ

3) บุคคลเป็นผู้ตีความหมาย (The Person as Self Interpreting) หมายถึงบุคคลเป็นผู้ให้ความหมายตามความคิดและประสบการณ์ของตนเอง โดยปราศจากทฤษฎีต่าง ๆ เป็นการรับรู้เฉพาะของบุคคลตามการให้ความสำคัญที่เป็นพื้นภูมิหลังของบุคคล

4) บุคคลเป็นหน่วยรวม (The Person as Embodied) หมายถึง บุคคลมีลักษณะของการรวมกันของความรู้สึกนึกคิด การให้ความหมายแบบแผนการดำรงชีวิตอันประกอบด้วย กาย จิต สังคม ตามสภาพสิ่งแวดล้อมที่สัมพันธ์กัน ไม่สามารถแยกออกเป็นส่วน ๆ ได้

5) บุคคลมีมิติของกาลเวลา (The Person in Time) หมายถึง บุคคลมีความเป็นอยู่ตามมิติของเวลา ตามประสบการณ์ของชีวิตที่ได้รับจากอดีต ซึ่งสามารถส่งผลเกี่ยวเนื่องถึงอนาคตได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล

Gadamer (1980) กล่าวว่า การตีความ (Hermeneutic) มิได้ช่วยพัฒนาวิธีการเกี่ยวกับความเข้าใจ แต่จะสามารถจำแนกข้อบ่งชี้สำคัญ ที่จะทำให้สามารถเข้าใจในสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ ได้ การศึกษาปรากฏการณ์วิทยาแบบตีความ (Heideggerien Phenomenology) เป็นการอธิบายถึง

ปรากฏการณ์ของการมีชีวิตอยู่ (Koch, 1995) โดยให้ความสำคัญกับความเข้าใจต่อเหตุการณ์ในอดีต (Historicality of Understanding) และวงจรของการตีความ (Hermeneutic Circle)

2.4.2 หลักการและความคิดที่สำคัญของปรากฏการณ์วิทยา

ปรากฏการณ์วิทยาเป็นการศึกษาที่พยายามดึงเอาความหมายที่แอบแฝงในปรากฏการณ์นั้น ๆ ออกมา โดยมุ่งสืบสวนในปรากฏการณ์ที่จะศึกษา หลักการสืบสวน (ศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล, 2532) ประกอบด้วยการกระทำ ดังนี้

2.4.2.1 การเปิดความรู้หรือประสบการณ์นั้น ผู้สืบสวนต้องทำตนเป็นผู้ไม่รู้ เพื่อที่จะสามารถตัดดวงสิ่งที่ต้องการศึกษาได้อย่างเต็มที่ พยายามสงสัยเพื่อค้นหาคำตอบ คิดตามอย่างมีสติและเป็นระบบพยายามทำความเข้าใจในสาระสำคัญของปรากฏการณ์นั้น ๆ

2.4.2.2 รับรู้รอบด้านทุกแง่ทุกมุม ทั้งปรากฏการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบปรากฏการณ์ โดยเฉพาะการศึกษาพฤติกรรมของคน จำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของคนด้วย นักปรากฏการณ์วิทยาเชื่อว่าคนมีความเป็นเอกภาพทั้งในแง่ความคิดและการกระทำ ซึ่งแปรไปตามสภาพแวดล้อม ดังนั้นการศึกษาพฤติกรรมของคน ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตร่วมกับสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมและความคิดที่ซ่อนอยู่ภายใต้พฤติกรรมนั้นด้วย

2.4.2.3 เปิดรับความรู้อย่างอิสระเป็นการศึกษาปรากฏการณ์โดยไม่ให้ทฤษฎี ความเดิมหรือสันนิษฐานของผู้อื่นมาอิทธิพลต่อการรับรู้ การพิจารณาและการตัดสินใจของผู้ศึกษา ให้การสืบสวนเป็นไปโดยอิสระในตัวของมันเองเท่าที่จะเป็นไปได้

2.4.3 ลำดับขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาด้วยปรากฏการณ์วิทยา

Spiegelberg (1975) สรุปขั้นตอนของปรากฏการณ์วิทยา 6 ขั้น ดังนี้

2.4.3.1 Descriptive Phenomenology คือ การสืบสวนเฉพาะ เป็นการศึกษาปรากฏการณ์ด้วยวิธีการสืบค้น วิเคราะห์ และอธิบายปรากฏการณ์ในเรื่องที่ศึกษา ขอมรับความไม่รู้ และมุ่งที่จะแสวงหาคำตอบให้กับตนเอง สังเกตความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งที่ได้พบเห็นในปรากฏการณ์ โดยอิสระจากการตั้งสมมติฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงมากที่สุด สามารถจำแนก ได้ 3 ขั้น ดังนี้

1) การสืบค้นข้อมูลที่แท้จริง (Intuiting) เป็นขั้นสืบสวนหาข้อมูล โดยมีผู้วิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญในกระบวนการ สัมภาษณ์

2) การวิเคราะห์ปรากฏการณ์ (Analizing) เป็นขั้นที่วิเคราะห์สิ่งที่ได้จากการศึกษา และแยกสาระสำคัญของปรากฏการณ์ ภายใต้การบูรณาการข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

3) การอธิบาย (Describing) เป็นขั้นที่อธิบายรายละเอียดของปรากฏการณ์ โดยจำแนกองค์ประกอบ สาระสำคัญของข้อเท็จจริงที่เป็นสภาวะชีวิต เป็นการอธิบายเอกลักษณ์เฉพาะของเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กันโดยผู้ให้ข้อมูล

2.4.3.2 Phenomenology of Essences คือ การสอบสวนองค์ประกอบสำคัญของปรากฏการณ์และเป็นอิสระจากความคิดเห็นที่แตกต่าง (Free Imaginative Variation) กระตุ้นการรับรู้ข้อมูลเพื่อค้นหา ข้อมูลที่แท้จริงจากการศึกษา และหาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ โดยผู้ศึกษา ต้องเข้าใจถึงภาพรวมของปรากฏการณ์ให้ดีพอจึงจะสามารถมองหาความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ นั้นได้

2.4.3.3 Phenomenology of Appearances คือการสังเกตรูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรากฏขึ้นผู้ศึกษาเริ่มมองเห็นรูปแบบความสัมพันธ์ หรือ โครงสร้างของแก่นความรู้ของปรากฏการณ์ นอกจากนี้ ความเป็นอิสระจากกรอบความคิดหรือทฤษฎีก่อนการศึกษา จะช่วยให้ผู้ศึกษาได้สำรวจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเสรี มีความเป็นตัวเองและมีโอกาสค้นพบสิ่งใหม่ได้มากขึ้น

2.4.3.4 Constitutive Phenomenology คือ การสำรวจการเกิดปรากฏการณ์จิตสำนึก ขั้นนี้เป็นการตรึงตรองที่ต่อเนื่อง การเฝ้ามองรูปแบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในขั้นที่ 3 ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของปรากฏการณ์ที่ถอยก่อดำขึ้นจนกลายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่อธิบายได้

2.4.3.5 Reductive Phenomenology คือ การตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏหรือการทอนประสบการณ์ ผู้ศึกษาต้องย้อนไปพิจารณาปรากฏการณ์ทั้งหมดอีกครั้ง ตั้งคำถามที่เกี่ยวกับการมีอยู่ และไม่มีอยู่และความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ วิธีนี้จะช่วยให้ได้สำรวจปรากฏการณ์ทั้งหมดอย่างยุติธรรมเป็นอิสระ

2.4.3.6 Hermeneutic Phenomenology คือ การค้นความหมายที่ซ่อนเร้น ขั้นนี้เป็นความพยายามที่จะตีความของปรากฏการณ์ โดยเฉพาะประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งต้องอาศัยการตรึงตรองและความเข้าใจในสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น ๆ เป็นสำคัญ

ฐานคติของปรากฏการณ์วิทยา

การวิเคราะห์ข้อมูลมีหลายวิธี สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลแบบแปลความข้อมูล อาทิเช่น การแปลความตามขั้นตอนของ Van Kaam, Peterson and Zderad, Colaizzi, Van Manen, Giorgi และ Spiegelberg ทั้งนี้ผู้วิจัยต้องศึกษาความเชื่อทางปรัชญา และแนวคิดเชิงปรากฏการณ์วิทยาก่อนดำเนินการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการใช้ระเบียบวิธีการวิจัย จากการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Giorgi's Method และ Colaizzi's Method จะเชื่อในหลักแนวคิดของ Husserl ที่เน้นให้ผู้วิจัยทำใจให้ว่างก่อนดำเนินการวิจัย (Bracketing) และการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Van Manen's Method และ Leonard 's Method จะเชื่อในหลักแนวคิดของ Heidegger ซึ่งมีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการตีความไว้ (Hermeneutic Circle) ซึ่งในการแปลความหรือตีความข้อมูลนั้น ผู้วิจัยอาจมีความ

เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาโดยอาจเข้าใจมาก่อนหน้านี้ ทั้งจากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยเองหรือจากการทบทวนวรรณกรรม (Heidegger, 2010) การแปลความหรือการตีความข้อมูล (Interpretive or Hermeneutics) เป็นวิธีที่เหมาะสมมากที่สุดในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการความเข้าใจ ในความหมายของการมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ โดยมีเป้าหมายของการตีความ เพื่อที่จะเข้าใจความหมายของทักษะการทำงาน ประสบการณ์ในชีวิต ประจำวันและประสบการณ์อื่น ๆ (Plager, 1994)

Leonard (1989) กล่าวว่า การสัมภาษณ์ การบันทึก การสังเกต และตัวอย่างการกระทำของมนุษย์จากการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาจะถูกนำมาใช้ในกระบวนการวิเคราะห์แปลความ (Interpretive) โดยจะเป็นการค้นหาคำจำกัด (Deterministic) หรือกลไกความคิดที่สัมพันธ์กับข้อมูล เป็นการอธิบายถึงสาเหตุที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลแบบแปลความตามวิธี ของ Leonard (1989) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1) Thematic Analysis ขั้นนี้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา จากการสัมภาษณ์ การบันทึกภาคสนามและการสังเกต จะถูกนำมาอ่านซ้ำ ๆ หลายรอบ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ได้อย่างครอบคลุม (Global Analysis) จากนั้นจะเริ่มเห็นแนวทางในเรื่องที่ศึกษา จึงทำการแยกข้อมูลหรือประเด็นย่อย (Categories) นั้น ๆ ออกจากข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

2) Analysis of Specific Episodes or Incident ขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เหตุการณ์อุบัติการณ์ตามสถานการณ์ที่เฉพาะแบบ และการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่ประสบจนได้บรรทัดฐาน (Exemplars) หรือเรื่องราวที่สามารถบรรยายได้สั้น ๆ (Vignettes) ที่อธิบายความหมายของสถานการณ์โดยจับได้จากสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งอาจจะมี ความแตกต่างกันไปตามลักษณะของวัตถุประสงค์

3) Identification of Paradigm ขั้นนี้เป็นการจำแนกข้อตามความหมาย ซึ่งจะทำความเข้าใจการกระทำที่เป็นลักษณะเฉพาะ และการตีความตามสิ่งที่ปรากฏออกมา ในบริบทนั้น ๆ สรุปได้ว่า การตีความหรือการแปลความ (Interpretive or Hermeneutics) ในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยานั้น ผู้วิจัยควรมีความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาหรือมีข้อสันนิษฐานที่เป็นพื้นฐานของเรื่องที่ตนเองเคยมีประสบการณ์มาก่อน โดยพยายามที่จะแปลความเพื่อค้นหาความหมายตามวัฒนธรรม ภาษาและสถานการณ์ที่ได้ประสบ ผู้วิจัยจะสามารถแปลความได้จะต้องมีข้อมูลที่มีคุณภาพและผู้วิจัยมีภูมิหลังที่เป็นบริบท (Context) ของพฤติกรรม ที่จะศึกษาด้วย

2.4.4 วิธีวิทยา: การนำพาที่มาของความรู้

1) มีลักษณะที่แสดงถึงความจริงจังของวิธีวิจัย และการสืบสวนปรากฏการณ์อย่างมีระบบ (Plager, 1994)

2) ผู้วิจัยต้องหลีกเลี่ยงการวิจารณ์ การใส่ความคิดเห็น (Opinion) ในปรากฏการณ์ที่ศึกษาแต่ให้เป็นประสบการณ์จากผู้ให้ข้อมูลเท่านั้น สำหรับผู้วิจัยนั้นมีบทบาทเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลรับฟัง และนำสิ่งที่ได้มาอธิบายสรุปตามความหมายเท่านั้น (Kolb, 1979)

3) การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนั้นจึงควรเลือกกลุ่มตัวอย่าง ที่สามารถให้ข้อมูลได้ (Patton, 1987)

4) ระวังการศึกษาที่ผู้ตอบอาจรู้สึกลอาย (Embarass) อึดอัด (Awkward) และถูกเปิดเผยในเรื่องส่วนตัว (Over Identification of Subjects) ผู้วิจัยต้องไวต่อปฏิกริยา (Cowles, 1988)

5) คำถามที่ต้องการให้อธิบายถึงประสบการณ์ชีวิต (Lived Experience) จะไม่เป็นคำถามนำแต่จะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อขอคำอธิบายเพิ่มเติม อาจให้เขียนเล่าเป็นบันทึกประสบการณ์สั้น ๆ

Patton (1987) ได้กล่าวถึงเทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ดังนี้

1) ใช้คำถามปลายเปิด (Asking Open-Ended Question) เพื่อเปิด โอกาสให้กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้กว้างๆ

2) ใช้คำถามเน้นและเจาะลึก (Probing and Follow Up) เมื่อต้องการข้อมูลเรื่องนั้นมากขึ้น

3) ทำให้เกิดความกระจ่าง (Clarifying) เมื่อต้องการคำพูดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือไม่แน่ใจในสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลพูดออกมา

4) การทดสอบความแตกต่าง (Testing Discrepancies) เมื่อเกิดความขัดแย้งของข้อมูลที่ได้รับ ผู้วิจัยอาจใช้วิธีกล่าวสรุปให้ผู้ให้ข้อมูลได้ฟังถึงความแตกต่างของข้อมูล และขอให้กลุ่มตัวอย่างเล่าในเรื่องดังกล่าวให้ฟังอีกครั้งหนึ่ง วิธีนี้จะช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลได้ทำความเข้าใจถึงความแตกต่างนั้นด้วยตนเอง และทำให้ผู้วิจัยได้ทราบกระบวนการคิดของผู้ให้ข้อมูลด้วย

5) การสรุป (Summarizing) เป็นการรวบรวมประเด็นสำคัญที่ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงให้ผู้วิจัยทราบ เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้แก้ไขข้อมูล หรือเพิ่มเติมข้อมูลบางส่วนได้

จึงจะเห็นได้ว่า การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา เป็นการศึกษาหาความรู้ตามความเหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการจะศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้เลือกการศึกษาที่จะตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษา แต่ปรากฏการณ์วิทยาก็เป็นเช่นเดียวกับวิธีอื่น ที่ไม่สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ได้

ทุกเรื่อง (ศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล, 2532) อย่างไรก็ดีปรากฏการณ์วิทยาช่วยให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้สูงสุดเมื่อ

- 1) ต้องการหาความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ด้วยกระบวนการคิดของผู้ศึกษาตั้งแต่พื้นฐานล่างจนถึงแก่นหรือข้อสรุป
- 2) ต้องการค้นหาแบบแผนความสัมพันธ์ของการเกิดและการมีอยู่ของปรากฏการณ์นั้นๆ

2.5 ความรู้: ก้าวแรกการเรียนรู้ภาษาจีน

เมื่อพูดถึงภาษาจีน หลายคนอาจจะเคยได้ยินมาหลายแบบ อย่างเช่น จีนกลาง จีนกวางตุ้ง จีนแต้จิ๋ว จีนฮกเกี้ยน เป็นต้น คำถาม: แล้วมันเหมือนกันไหม? หรือแตกต่างกันอย่างไร? มีคำอธิบายดังนี้ จีนเป็นประเทศใหญ่ มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก (มากที่สุดในโลก) ดังนั้นภาษาจีนจึงมีการออกเสียงได้หลายแบบ ตามแต่ละท้องถิ่นที่คนจีนอาศัยอยู่ เช่นคนจีนในฮ่องกงและมาเก๊าจะพูดจีนกวางตุ้ง คนจีนในไต้หวันถนัดพูดจีนฮกเกี้ยน ส่วนคนจีนที่ปักกิ่งจะพูดจีนกลาง

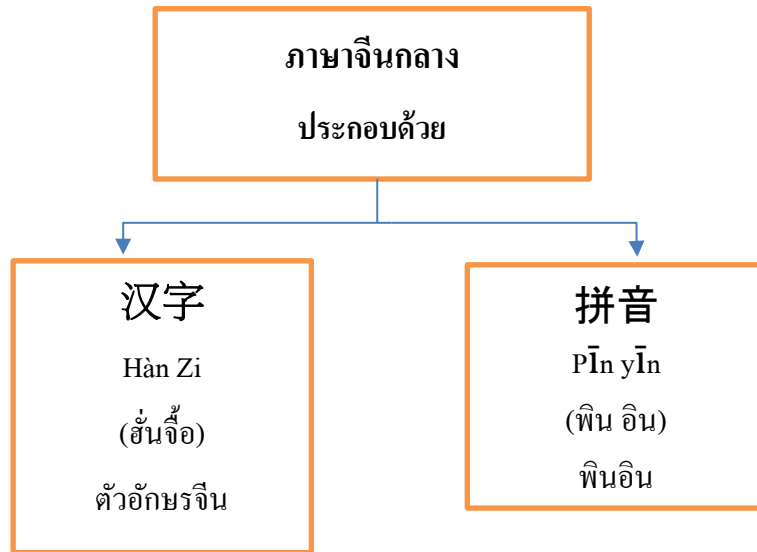
นอกจากความแตกต่างในเรื่องของการออกเสียงแล้ว การใช้คำบางคำในภาษาจีนแต่ละแบบก็จะมี ความแตกต่างกันบ้าง ด้วยเหตุนี้เพื่อความเป็นเอกภาพ รัฐบาลจีนจึงได้กำหนดให้ภาษาจีนกลาง หรือที่สากล นิยมเรียกกันว่า จีนแมนดาริน เป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสาร การเรียนภาษาจีนจึงเน้นที่ภาษาจีนกลางเป็นหลัก

2.5.1 ภาษาจีนกลางหรือจีนแมนดาริน

ถ้าพูดถึงภาษาจีน โดยทั่วไปจะหมายถึง ภาษาจีนกลางหรือจีนแมนดาริน เนื่องจากเป็นภาษาราชการของจีน คำที่ใช้เรียกภาษาจีนกลางมีหลายคำ ดังแสดงต่อไปนี้

国语	华语	普通话	中国话	華文	中文
Guo yu	Huáyǔ	Putonghua	zhōngguó huà	Huá wén	zhōng wén
(กั๋ว อีวี่)	(ฮั่น อีวี่)	(ฝู่ตงฮั่ว)	(จงกั๋วฮั่ว)	(ฮั่ว เหวิน)	(ฮั่ว เหวิน)

ภาษาจีนกลางนั้นแยกได้เป็น 2 ส่วนคือ ตัวอักษรจีน 汉字 Hànzì (ฮั่นจื่อ) และ พินอิน 拼音 Pīnyīn (พิน อิน) ซึ่งใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษในการออกเสียง



ภาพที่ 2.1 โครงสร้างภาษาจีนกลาง

2.5.2 ตัวอักษรจีน 汉字 Hàn Zi (ฮั่นจื๊อ)

ตัวอักษรจีน 汉字 Hàn Zi (ฮั่นจื๊อ) มีวิวัฒนาการมาจากภาพวาด ทำให้ตัวอักษรจีนมีลักษณะเป็นอักษรภาพ ซึ่งแต่ละตัวจะมีเสียงอ่านและความหมายในตัวเอง แตกต่างจากภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษที่สามารถสะกดคำอ่านได้โดยตรง เช่นคำว่า ท้องฟ้า

ภาษาไทย ท้องฟ้า

ภาษาอังกฤษ SKY

ภาษาจีน 天

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพียงแค่เห็นตัวหนังสือเราก็สามารถอ่านออกได้ทันที แต่ในภาษาจีน หากไม่เคยเรียนมาก่อนและไม่มีคำอ่านมาให้ เราจะไม่สามารถรู้ได้เลยว่าอักษร 天 อ่านว่า (เทียน) แปลว่า ท้องฟ้า

2.5.3 พินอิน 拼音 Pīn yīn (พิน อิน)

ในเมื่อภาษาจีนเป็นอักษรภาพ แล้วคนชาติอื่นต่างชาติต่างภาษาจะรู้ได้อย่างไรว่า ตัวอักษรนั้นๆ ออกเสียงว่าอย่างไร และไม่สามารถพิมพ์ด้วยคีย์บอร์ดทั่วไปได้ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจีนจึงได้กำหนดให้ใช้ระบบการถอดเสียงภาษาจีนกลาง โดยใช้อักษรภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางที่เรียกว่า พินอิน ระบบพินอินมีการผสมเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์คล้ายภาษาไทย กำหนดให้ภาษาอังกฤษหนึ่งตัวแทนเสียงพยัญชนะเสียงใดเสียงหนึ่ง บางตัวอาจจะออกเสียงแตกต่างกับการออกเสียงในภาษาอังกฤษบ้างยกตัวอย่าง เช่น

ตารางที่ 2.1 เสียงในระบบพินอินเทียบเคียงกับเสียงในภาษาอังกฤษ

ตัวอักษร	เสียงในภาษาอังกฤษ	เสียงในภาษาจีน	เมื่ออยู่ในคำจะออกเสียงเป็น
B	บี	โป	ป
P	พี	โพ	พ
M	เอ็ม	โม	ม
F	เอฟ	โฟ	ฟ

ระบบพินอินมีการถอดเสียงภาษาจีนกลาง โดยแบ่งออกเป็นเสียงพยัญชนะ สระเดี่ยว สระผสม และวรรณยุกต์ เราลองไปเรียนรู้การถอดเสียงพินอินในแต่ละกลุ่มกันเลยดีกว่า

2.5.4 เสียงพยัญชนะ 声母 Shēngmǔ (เชิงหมู่)

พยัญชนะในระบบการถอดเสียงพินอินมีทั้งหมด 21 ตัว แต่ละตัวออกเสียงดังนี้

B		ป
P	โพ	พ
M	โม	ม
F	โฟ	ฟ
D	เตอ	ต
T	เทอ	ท , ถ
N	เนอ	น
L	เลอ	ล
G	เกอ	ก
K	เคอ	ค , ข
H	เฮอ	ฮ
J	จี	จ
Q	ชี	ช
X	ซี	ซ (ไม่กั๊ดฟัน)
		จ (กั๊ดฟันเล็กน้อยขณะออกเสียง)
C	ชือ	ช (กั๊ดฟันเล็กน้อยขณะออกเสียง)
S	ซือ	ซ (กั๊ดฟันเล็กน้อยขณะออกเสียง)
Zh	จื่อ (ออกเสียงเป็นจหรือ)	จ (ปลายลิ้นแตะที่เพดานปากด้านบน)
Ch	ชือ (ออกเสียงเป็นชหรือ)	ช (ปลายลิ้นแตะที่เพดานปากด้านบน)
Sh	ชือ (ออกเสียงเป็นชหรือ)	ซ (ปลายลิ้นแตะที่เพดานปากด้านบน)
R	รื่อ (ออกเสียงเป็นรหรือ)	ร (ปลายลิ้นแตะที่เพดานปากด้านบน)

2.5.5 สระ 韵母 Yünmǔ (ยวินหมู่)

ส่วนสระในระบบการถอดเสียงพินอิน แบ่งเป็นสระเดี่ยว 6 เสียงและ สระผสม 30 เสียง ออกเสียงดังนี้

สระเดี่ยว 6 เสียง

a	อา	o	โอ
e	เออ	i	อี
u	อู	ü	อวี

สระผสม 30 เสียง

Ao	เอา / อาว	ai	ไอ / อาย
An	อัน / อาน	ang	อัง / อาง
Ou	โอว	ong	อง
Ei	เอย์	er	เออร์
En	เอน	eng	เอ็ง
ia	อี+อา(ยา)	ie	อี+เอ(เย)
iao	อี+เอา(เยา, ยาว)	iu(iou)	อี+โอว(โยว, ยิว)
iang	อี+อาน(เยียน)	in	อี+อิน(อิน)
iong	อี+อง(ยง)	ing	อี+อิง(ยิง)
uo	วู+โอ(วู้ว)	ua	วู+อา(วา)
ui(uei)	วู+เอย(เวย, วุย)	uai	วู+ไอ(ไว, วาย)
un(uen)	วู+เอน(เวิน, วุน)	uan	วู+อาน(วาน)
ueng	วู+เอิง(เวิง)	uang	วู+อาง(วาง)
üan	อวี+เอ(ยวาน, เยวียน)	üe	อวี+เอ(เยว)
		ün	อวี+อิน(ยวิน)

จากสระผสมทั้งหมดที่แสดงในข้างต้น ให้สังเกตที่สระที่ขึ้นต้นด้วย i ตั้งแต่ ia จนถึง iong ทำไมไม่ออกเสียงตัว อ แต่กลับออกเสียงเป็นตัว ย แทน ตรงนี้เป็นข้อกำหนดในเรื่องสระผสม ที่ว่า ถ้าสระผสมนั้นขึ้นต้นด้วย i แล้วข้างหน้าไม่มีตัวพยัญชนะ จะต้องเปลี่ยนเสียงจาก i มาเป็น y เช่น สระ iao เวลาเขียน iao ก็จริงแต่เวลาออกเสียงต้องออกเสียงเป็น yao ยี+เอา (เยา)

นอกจากนี้ข้อกำหนดหนึ่ง ว่าด้วยเรื่องของสระผสมที่ขึ้นต้นด้วย u แล้วด้านหลังไม่มีพยัญชนะ ต้องเปลี่ยนเสียง u (เสียง อ) มาเป็นเสียง w ว หรือ xv แทนเช่น สระ uai ต้องออกเสียงเป็น wai ว+ไอ (ไว)

2.5.6 วรรณยุกต์ 声调 Shēngdiào (เชิงเดี่ยว)

วรรณยุกต์ในระบบพินอินแบ่งออกเป็น 4 เสียงดังนี้

ตารางที่ 2.2 วรรณยุกต์ในระบบพินอิน

วรรณยุกต์	-	/	V	\
ชื่อเรียกในภาษาจีน	阴平 yīnpíng (อินผิง)	阳平 yānpíng (หยางผิง)	上声 shàngshēng (ล่างเชิง)	去声 qùshēng (ชวีเชิง)

ถึงแม้วรรณยุกต์แต่ละเสียงจะมีชื่อเรียกแต่คนจีนนิยมเรียกว่า เสียง 1 เสียง 2 เสียง 3 เสียง 4 มากกว่า โดยวรรณยุกต์ทั้ง 4 เสียงนี้สามารถเทียบเคียงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยได้ด้วย

ตารางที่ 2.3 วรรณยุกต์ในระบบพินอินเทียบเคียงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย

	เสียง 1	เสียง 2	เสียง 3	เสียง 4
วรรณยุกต์จีนเสียง	-	/	V	\
วรรณยุกต์ไทย	สามัญ (ออกเสียงสูงหน่อย)	จัตวา	เอก	โท

คำในภาษาจีนที่ไม่มีวรรณยุกต์ (ไม่มีการใส่สัญลักษณ์วรรณยุกต์ทั้ง 4 ตัวนี้) จะเรียกว่าเสียงเบา วิธีการออกเสียงคำนั้นก็ให้ออกเสียงเบา ๆ สั้น ๆ เช่น baba จะเห็นว่า ba ตัวหลัง ไม่มีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ ต้องออกเสียงเบา ๆ สั้น ๆ จึงอ่านได้ว่า ป๊าปะ

เครื่องหมายวรรณยุกต์ จะใส่ไว้บนสระเดี่ยว 1 ใน 6 ตัว (a, o, e, i, u, ü) ถ้าเป็นคำพยางค์เดียวมีสระเพียงตัวเดียววางเอาไว้บนสระทันที เช่น

kān(ค่าน)	=	คู
lǎng(เหลิ่ง)	=	หนาว
tīng(ทิง)	=	ฟัง

แต่ถ้ามีสระหลายตัว ให้วางไว้บนสระตัวหลัก (หรือเรียงลำดับก่อนหลัง) เช่น

huáng (หวาง) = สีเหลือง มีสระ 2 ตัวคือ U กับ a แต่ a มาก่อน จึงต้องใส่วรรณยุกต์เอาไว้ที่ a

Kuài (ไคว่) = เร็ว มีสระ 3 ตัว คือ U a และ i แต่ a มาก่อน จึงต้องใส่วรรณยุกต์เอาไว้ที่ a ซ้ายยกเว้น ถ้าเจอสระ iu และ ui จะให้ใส่ตัวที่อยู่ข้างหลังเท่านั้น เช่น liù (ลิ่ว) = 6

2.5.7 การผสมคำในระบบพินอิน

เมื่อรู้จักทั้งพยัญชนะ สระ และ วรรณยุกต์ในระบบพินอินกันไปแล้ว ต่อไปเราจะมาหัดผสมพยัญชนะสระ และวรรณยุกต์เหล่านี้เป็นคำง่าย ๆ เพื่อฝึกออกเสียงกัน โดยการผสมคำของพินอินจะเริ่มด้วยพยัญชนะตามด้วยสระและวรรณยุกต์เสมอ

ตารางที่ 2.4 แสดงการผันเสียงของระบบพินอิน

		การผันเสียง			
		เสียง 1	เสียง 2	เสียง 3	เสียง 4
		-	/	V	\
nǐ (หนี) คุณ	n + i	nī	ní	nǐ	nì
	เนอ + อี	นี	หนี	หนี	นี่
hào (ห่าว) ดี	h + ao	hāo	háo	hǎo	hào
	เฮอ + อาว	ฮาว	หาว	ห่าว	ห้าว
fàn (ฟาน) ข้าว	f + an	fān	fán	fǎn	fàn
	โฟ + อาน	ฟาน	ฟาน	ฟาน	ฟาน

2.5.8 การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์บางเสียง

ถ้าพยางค์ที่มีวรรณยุกต์ V (เสียงสาม) ติดกันสอง หรือ สามคำ เสียง V ของพยางค์แรกหรือพยางค์กลางจะต้องเปลี่ยนเป็น / (เสียง2X แต่สัญลักษณ์เวลาการเขียนยังคง V เปลี่ยนเฉพาะเวลาอ่านเท่านั้นเช่น

nǐ hǎo (หนีห้า่ว) แต่จะอ่านออกว่า **mí hǎo** (หนี ห่า่ว)

wǒ hén hǎo (หว่อเหินห้า่ว) แต่จะอ่านว่า **wǒ hén hǎo** (หว่อ เหิน ห่า่ว)

บทที่ 3

ฐานคติและวิธีวิทยาเพื่อการวิเคราะห์

แนวทางการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological Research) กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยาการแปลความข้อมูล (Hermeneutic Phenomenology) เป็นระเบียบวิธีวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งต่อประสบการณ์การในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์โดยตรง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สมบูรณ์ครบทุกด้านจนได้ข้อมูลอิ่มตัว (Saturated Data) ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบแปลความข้อมูล (Interpretive or Hermeneutic) ที่อธิบายโดย Leonard (1989) โดยมีลำดับหัวข้อที่นำเสนอต่อไปนี้

- 3.1 กรรมวิธีและการเก็บข้อมูลทางการศึกษาวิธีวิทยาซึ่งได้มาถึงข้อมูล
- 3.2 วิธีวิทยา: การเข้าถึงข้อมูล
- 3.3 ข้อมูล: การรวบรวมที่ปรากฏ
- 3.4 ข้อมูล: เนื้อหาที่รวบรวม
 - 3.4.1 ขั้นตอนการรวบรวมเนื้อหาที่ได้จากการศึกษา
 - 3.4.2 การพิทักษ์ผู้ให้ข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กรรมวิธีและการเก็บข้อมูลทางการศึกษาวิธีวิทยาซึ่งได้มาถึงข้อมูล

3.1.1 เตรียมความรู้ด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยโดยการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนระดับมัธยมและแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาทางปรากฏการณ์วิทยาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามให้ได้ตรงประเด็น คำถามที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ให้เข้าใจ ทำให้ได้คำตอบในแนวคิดและกรอบการพัฒนาผู้เรียนทางด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัยและ ด้านจิตพิสัย จากการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา

3.1.2 เตรียมความรู้ความเข้าใจ

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยาการแปลความข้อมูล (Hermeneutic Phenomenology) ตามแนวคิดของ Heidegger (2010) ได้พัฒนาแนวคิดของการศึกษาทางปรากฏการณ์วิทยาเป็นแบบปรากฏการณ์วิทยาการแปลความข้อมูล (Hermeneutic Phenomenology) โดยเป็นผู้ริเริ่มการศึกษาวิธีการของสิ่งที่เป็นอยู่ในโลก หรือศึกษาความหมายของการเป็นบุคคล โดยเขามีความเชื่อว่าสิ่งที่เป็นอยู่ (Being) และเวลา (Time) มีความหมาย (Meaning) ในตัวของมันเองและสามารถแปลความได้ (Self-interpreted) และภาษาเป็นสื่อสำคัญในการแปลความเพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อความหมายนั้น และ Heidegger เน้นว่าปรากฏการณ์วิทยาการแปลความข้อมูล เป็นการค้นหาเพื่อแปลความหมายของการมีชีวิตหรือการเป็นอยู่ในปรากฏการณ์นั้นๆ ของบุคคลที่มีความหมายต่อบุคคลนั้นๆ อย่างไร ดังนั้นการเข้าใจแนวคิดของความเป็นบุคคล จึงมีความสำคัญเพราะจะนำไปสู่แนวคิดในการเลือกใช้ปรัชญาเป็นระเบียบวิธีวิจัย เนื่องจากการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา มีจุดมุ่งหมายในการทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงความหมายของประสบการณ์ชีวิตประจำวันของบุคคล โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นในการศึกษาว่าประเด็นทุกประเด็นในปรากฏการณ์ที่ศึกษาจะไม่ถูกกำหนดไว้ล่วงหน้า คำถามที่ใช้ในการวิจัยจะยืดหยุ่น ให้อิสระและเปิดกว้างสำหรับการศึกษาปรากฏการณ์ในระดับลึก ดังนั้น การแปลความข้อมูล (Interpretive or Hermeneutics) จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมมากที่สุดในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการเข้าใจในความหมายของการมีชีวิต โดยการให้ความหมายตามวัฒนธรรม และภาษา (Leonard, 1989) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบแปลความมีผู้กล่าวไว้หลายวิธี เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลตามกระบวนการของ Colaizzi (1978) ซึ่งมีวิธีการ คือ การอ่านเนื้อหาทั้งหมดเพื่อให้เกิดความเข้าใจโดยรวมในข้อมูลชุดแรกหลาย ๆ ครั้ง เลือกประโยคหรือวลีที่มีความหมายสำคัญ นำมาให้ความหมายเป็นข้อความที่กระชับขึ้น โดยยังความหมายเดิมไว้ (Formulated Meaning) จากนั้นทำการใส่หมายเลขและจัดกลุ่มให้เป็นหมวดหมู่ (Clustering) แล้วพิจารณาดังเป็นประเด็นย่อย (Subtheme) ทำการจัดหมวดหมู่ของประเด็นย่อยแล้วตั้งเป็นประเด็นหลัก (Theme) นำประเด็นมาเขียนเรียบเรียงให้เป็นคำอธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยถ้อยคำที่ต่อเนื่องที่เรียกว่า Exhaustive Description ท้ายที่สุดสกัดสาระ (Essence) ซึ่งแสดงถึง โครงสร้างสำคัญ (Essential Structure)

ในหลักความคิดของ Heidegger โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นในกรอบของ Hermeneutic Circle ว่าในการแปลความข้อมูลนั้นเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยเคยทราบมาก่อนเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ศึกษา สิ่งที่ยังทราบหรือเข้าใจมาก่อนนั้น อาจเกิดจากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยเอง หรือการทบทวนวรรณกรรมก็ได้ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการแปลความของ Leonard (1989) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้

1) การอ่านบทสัมภาษณ์ทั้งหมดหลาย ๆ รอบ เมื่อบทสัมภาษณ์ถูกอ่านหมด แนวทางของสิ่งที่ต้องการจะถูกแยกแยะออกจากข้อมูลพื้นฐาน ประเด็นย่อย (Categories) ต่าง ๆ จะปรากฏออกมา จากนั้นบทสัมภาษณ์ทุกรายจะถูกอ่านด้วยมุมมองของการแปลความหมายและจะปรากฏออกมาเป็นประเด็นหลัก (Theme)

2) การวิเคราะห์บริบทหรือเหตุการณ์ สิ่งที่เกี่ยวข้อง ปฏิกริยาต่าง ๆ รวมถึงการตอบสนองแต่ละเหตุการณ์ โดยไม่รวมความคิดของผู้วิเคราะห์ เป็นการวิเคราะห์บริบท (Context) ห้อมล้อมของแต่ละเหตุการณ์ของแต่ละบุคคล จากการวิเคราะห์นี้จะได้ตัวอย่างเรื่องหรือเรื่องสั้น ๆ ที่อธิบายความหมายของแต่ละสถานการณ์

3) การแยกรูปแบบของความหมาย ซึ่งจะอธิบายข้อมูลอย่างสมบูรณ์ทำให้เข้าใจถึงปรากฏการณ์ การกระทำของแต่ละบุคคล และเข้าใจถึงปรากฏการณ์จากบริบทของแต่ละเหตุการณ์ เข้าใจถึงความเกี่ยวข้องของเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถบรรยายออกเป็น โครงสร้าง และรูปแบบของประสบการณ์

ดังนั้น การตีความ (Interpretive or Hermeneutics) ของงานวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) มีข้อตกลงเบื้องต้น ซึ่งเป็นข้อสันนิษฐานบนพื้นฐานของเรื่องที่ตนเองเคยมีประสบการณ์มาก่อน โดยการให้ความหมายตามวัฒนธรรม และภาษา

3.1.3 เตรียมความพร้อมด้านจริยธรรมในการสัมภาษณ์

ศึกษาจรรยาบรรณส่วนบุคคลของผู้วิจัย เพื่อผู้วิจัยจะได้ประพฤติตนบนพื้นฐานที่เหมาะสม มีบรรยากาศในการสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย ความตรงต่อเวลานัดหมาย ไม่ผิดคำพูด เป็นนักฟังที่ดี มีปฏิกริยาโต้ตอบทางอารมณ์และสาระเนื้อหา โดยตอบสนองผู้พูดอย่างเหมาะสมและเป็นมิตร หลีกเลี่ยงการตำหนิ และอย่าให้ทราบถึงความเคร่งครัดในการพิทักษ์สิทธิและการรักษาความลับ ของผู้ถูกสัมภาษณ์

3.1.4 การเตรียมตัวก่อนการสัมภาษณ์

3.1.4.1 ทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของคำถามทุกข้อ เพื่อการสัมภาษณ์จะได้อยู่ในประเด็น เรื่องที่สนใจจะศึกษา

3.1.4.2 ศึกษากลุ่มตัวอย่างและทำความคุ้นเคยให้ความเป็นกันเองกับผู้ให้สัมภาษณ์ เพราะผู้ให้ข้อมูลจะมีความเกรงเนื่องจากผู้สัมภาษณ์เป็นคุณครูที่สอน เพื่อให้การดำเนินการสัมภาษณ์ราบรื่นและมีบรรยากาศที่เหมาะสม ฟ่อนคลายและกล้าแสดงออก การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมีความสำคัญมากในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากเป็นเครื่องมือของการวิจัยต้องเข้าไปมี

ปฏิสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูลอย่างใกล้ชิด ตั้งแต่ขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความไว้วางใจทำให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด จะเห็นได้ว่าตลอดกระบวนการวิจัยมีทั้งการสัมภาษณ์เจาะลึกเข้าไปในเรื่องส่วนตัว ความรู้สึกนึกคิด และการสังเกตซึ่งบางครั้งอาจจะเกิดความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องคำนึงถึงจรรยาบรรณของนักวิจัยอย่างเคร่งครัดเพื่อเป็นการเก็บรักษาความลับ ความปลอดภัย คำถามที่ใช้ต้องไม่คุกคามอารมณ์ ความรู้สึก และเคารพสิทธิของผู้ให้ ผู้วิจัยจึงทำการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง อธิบายวัตถุประสงค์ รวมทั้งขั้นตอน และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และขออนุญาตบันทึกเทปไว้เพื่อความถูกต้องในการบันทึกข้อมูลและให้ผู้ให้ข้อมูลลงลายชื่อให้ยินยอมด้วยทุกคนเป็นหลักฐาน

2) อธิบายให้ทราบว่าผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยหรือไม่ก็ได้และถ้าหากตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยสามารถออกจากการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลต่อผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด

3) เมื่อผู้ให้ข้อมูลสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูล

4) ตลอดจนการวิจัยผู้ให้ข้อมูลสามารถซักถามข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งนี้ได้

5) ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะปกปิดข้อมูลที่ไม่ต้องการเปิดเผย

6) ขณะที่สัมภาษณ์หากผู้ให้ข้อมูลเกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ เช่น สะเทือนใจ คับข้องใจจนไม่สามารถพูดคุยต่อไปได้ ผู้วิจัยยุติการสนทนาและอยู่เป็นเพื่อน ให้กำลังใจ โดยการสัมผัสจับมือผู้ให้ข้อมูล โอบไหล่ด้วยความสำรวม และรอนกว่าผู้ให้ข้อมูลพร้อมที่จะพูดคุย ต่อถ้าผู้ให้ข้อมูลไม่พร้อมหรือประสงค์ที่จะยุติการสนทนา ผู้วิจัยจะยุติการสนทนาและสอบถามผู้ให้ข้อมูลเพื่อเลือกเวลานัดหมายในครั้งต่อไป

7) ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลตลอดจนสามารถตรวจสอบข้อมูล ของตัวเองได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย

8) ในการนำเสนอข้อมูล และเขียนรายงานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้นามสมมติเพื่อเป็นการรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล และนำเสนอในภาพรวมโดยไม่เฉพาะเจาะจงผู้ใด

3.2 วิธีวิทยา: การเข้าถึงข้อมูลวิธี

3.2.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้เรียนที่เคยผ่านการเรียนแผนการเรียนภาษาจีนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2.2 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)

การศึกษาตามปรัชญาปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) เป็นความพยายามค้นหาแสวงหาความจริงจากบุคคล บนฐานที่เรียกว่า “ประสบการณ์” มุ่งศึกษาจิตสำนึกจากบุคคลที่ผ่านหรือมีส่วนร่วมกับการกระทำที่เราจะศึกษาโดยตรง โดยการสุ่มเอาตัวอย่างในเชิงประจักษ์ที่มีความคิดเป็นสากลและเป็นกลาง แล้วเริ่มต้นกระบวนการศึกษา ผู้วิจัยมุ่งเน้นการทำความเข้าใจหาความคล่อง ต่อเนื่องและสมเหตุสมผลก่อนแล้วจึงสร้างคำอธิบายเชิงเนื้อหา การอธิบายความคิดโดยคำนึงบริบทที่ได้มาเชิงประสบการณ์เป็นหลัก อธิบายให้ความหมายตามหลักปรัชญาปรากฏการณ์วิทยา ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposing Sampling) เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้เรียนที่เคยผ่านการเรียนแผนการเรียนภาษาจีนในโรงเรียน ไตรมิตรวิทยาลัย และจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในช่วงปีการศึกษา 2548-2556 ผู้เรียนจบการศึกษาแต่ละปี ปีละ 2 ราย โดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ 1) รุ่นที่จบมาแล้วเมื่อ 1-2 ปี เข้าเรียนระดับอุดมศึกษา 2) รุ่นที่จบแล้ว 4-5 ปี และเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน 3) รุ่นที่จบแล้ว 6-9 ปี ว่างงาน และมีความยินดีให้ความร่วมมือในการเล่าประสบการณ์การเรียนของตนเองเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ หาประเด็นที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มที่ผ่านประสบการณ์เดียวกันมา แต่ไปเจอเจอปัญหาที่ต่างกัน การเข้าหาปัญหาที่แตกต่างกัน โดยให้อธิบายการรับรู้โลกแห่งผัสสะที่ต่างกันไป

3.2.3 การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก

โดยการสอบถามครูไทยที่สอนภาษาจีนและสมาคมศิษย์เก่าถึงรายชื่อผู้เรียนที่เข้าข่ายคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยติดต่อประสานงานขอเก็บรวบรวมข้อมูลของข้อมูลหลักกับตัวผู้เรียนที่สามารถติดต่อได้และติดตามเพื่อขอสัมภาษณ์ ทำการสัมภาษณ์ผู้เรียนตามรายชื่อที่ได้จนกระทั่งข้อมูลอิ่มตัว (Saturated Data) ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ถูกสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 18 ราย

3.2.4 การเข้าถึงผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้สอบถามติดต่อประสานงานหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ครูในกลุ่มสาระฯ เพื่อจะขอเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอทำการสัมภาษณ์ผู้เรียนเก่าที่ผ่านการเรียนแผนภาษาจีนโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ขอรายชื่อผู้เรียนและเบอร์โทรศัพท์และเฟลคบุ๊กในการติดต่อผู้ที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ขอข้อมูลหลักกับตัวผู้เรียนที่สามารถติดต่อได้และติดตามเพื่อขอสัมภาษณ์ กำหนดวันสัมภาษณ์ ผู้วิจัยยังได้รับคำแนะนำผู้ที่จะให้ข้อมูลหลักคนอื่น ๆ จากผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์ด้วย

3.2.5 ผู้ให้ข้อมูลประกอบ

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ครูในกลุ่มสาระฯ นี้ อีก 2 ท่าน และผู้เรียนที่เรียนแผนการเรียนภาษาจีนอยู่ในปัจจุบันด้วย โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบและใช้เป็นข้อมูลประกอบในการวิจัย

3.3 ข้อมูล: การรวบรวมที่ปรากฏ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยเอง

3.3.2 เครื่องบันทึกเสียงระบบดิจิทัล UX Series 4GB

3.3.3 แนวทางการสัมภาษณ์ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา

เพื่อศึกษาการพัฒนาผู้เรียนทางด้านด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และ ด้านจิตพิสัย จากการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1) รวบรวมและคัดเลือกประเด็นคำถาม โดยจำแนกตามประเด็นเป็นข้อ ๆ ตั้งคำถามแบบปลายเปิด ยืดหยุ่น ไม่กำหนดคำถามหรือลำดับคำถามแบบตายตัว เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงออกถึงการรับรู้ตัวเองได้อย่างอิสระ จากนั้นนำแนวทางการสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และนำไปทดลองสัมภาษณ์ กับผู้ให้ข้อมูลจำนวน 2 ราย

2) หลังจากสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายแล้ว ผู้วิจัยทำการถอดข้อความที่ได้แบบคำต่อคำ (Verbatim) ออกเป็นบทสนทนาที่เป็นตัวอักษร (Transcript) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยเปรียบเทียบจากการฟังเทปบันทึกซ้ำ หากพบว่า มีข้อความบางข้อที่ยังไม่ชัดเจนหรือไม่สมบูรณ์ทำการปรับข้อความให้เหมาะสม โดยเพิ่มข้อความที่ยังไม่ครบถ้วนรวมทั้งเพิ่มเติมข้อความบางข้อ เพื่อเจาะลึกประเด็นในเรื่องที่ยังไม่ชัดเจน เพื่อให้มีข้อมูลเรื่องนั้นมากขึ้น (Probing and Follow up) หากไม่แน่ใจในคำพูดของผู้ให้ข้อมูลหลักเนื่องจากมีความขัดแย้งของข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จดข้อความหรือประเด็นนั้นไว้ และกลับไปถามผู้ให้ข้อมูลหลักให้เกิดความกระจ่างใน

ประเด็นนั้นอีกครั้ง (Clarifying) เมื่อถอดความและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ปรับข้อคำถามและเพิ่มเติมให้สมบูรณ์มากขึ้น

3) แนวทางการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะปรับข้อคำถามให้เหมาะสมและเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนจากการสัมภาษณ์จำนวน 2 รายดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ระดับลึก เพื่อให้ได้แนวทางการสัมภาษณ์ที่ตรงกับประเด็นที่ต้องการจะศึกษา

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสำคัญของภาษาจีนในประเทศไทย 2. ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) 3. หลักสูตรภาษาจีน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาจีน) ระดับช่วงชั้นที่4 4. ทฤษฎีการเรียนรู้ เบนจามิน บลูมและคณะ 5. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาทางปรากฏการณ์วิทยา 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 	
สร้างแนวข้อถามแบบกว้าง →	ทบทวน โดยผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษา
↓ สัมภาษณ์ 2 ราย	→ <ul style="list-style-type: none"> - ถอดความ - ทบทวน โดยผู้วิจัย - อาจารย์ที่ปรึกษา
ปรับแนวทางการสัมภาษณ์ (Probing, Clarifying, Testing, Discrepancies, Summarizing)	
สัมภาษณ์เพิ่มเติมบางราย และสัมภาษณ์รายต่อไป	→ <ul style="list-style-type: none"> - ถอดความ - ทบทวน โดยผู้วิจัย - อาจารย์ที่ปรึกษา
ปรับแนวทางการสัมภาษณ์เป็นฉบับสมบูรณ์	
สัมภาษณ์รายต่อไป	
ได้ข้อมูลอิ่มตัว (Saturation)	

ภาพที่ 3.1 แนวทางการสัมภาษณ์ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาจีนระดับมัธยม

3.4 ข้อมูล: เนื้อหาที่รวบรวม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) ใช้แนวคำถามที่สร้างขึ้น (Interview Guideline) เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ กับกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย เป็นดังนี้

3.4.1 ขั้นตอนการรวบรวมเนื้อหาที่ได้จากการศึกษา

ผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีการติดต่อขอสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าสร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูลหลักให้เกิดความรู้สึกริ้วางใจและให้ข้อมูลที่แท้จริง โดยผู้วิจัยตั้งใจปฏิบัติ ดังนี้

1) แนะนำตัวเองและชี้แจงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ชี้แจงรหัส ข้อประเด็นการสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกขออนุญาตบันทึกเสียง ประมาณระยะเวลาในการสัมภาษณ์ การรักษาความลับและการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูลโดยแจ้งถึงการไร้รหัสเฉพาะของผู้ให้ข้อมูลแทนการใช้ชื่อและนามสกุลจริง และขออนุญาตเปิดเผยชื่อในการนำเสนอผลงานทางวิชาการในภาคผนวก

2) ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ซักถามถึงข้อข้องใจในประเด็นต่าง ๆ และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ถามถึงความยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัย ความเต็มใจในการสัมภาษณ์

3) ขั้นสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แนวคำถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลถูกสร้างขึ้นจากแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการทราบถึงประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา โดยแนวคำถามนั้นสามารถยืดหยุ่นได้ตามบริบทและสถานการณ์ในการสัมภาษณ์ ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์จะช่วยให้การสนทนาเป็นไปอย่างราบรื่น สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ ข้อมูลและแนวคิดที่สำคัญ ผู้วิจัยเน้นศึกษากระบวนการที่สำนึกฟุ้งไปสู่อะไรบางอย่าง ที่เรียกว่า “การฟุ้งไปของเจตสำนึก” (Intentionality) โดยขณะทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะพิจารณาสำนึก แนวคิด อากัปกริยาของผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบเพื่อพิจารณาการแสดงความรู้สึก นึกคิด ความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้ ซึ่งผู้สัมภาษณ์จะสามารถพัฒนาแนวคำถามในแนวลึกและซับซ้อน เพื่อให้ได้ประเด็นที่เป็นแก่นแท้ของการศึกษา สำหรับแนวคำถามในการเก็บข้อมูลมีดังนี้

ตัวอย่างของข้อคำถาม ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล มีดังนี้

1) การเริ่มต้นสนทนา

- (1) แนะนำตัวและชี้แจง
- (2) วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์
- (3) พுகุยซักถามทั่วไปเป็นการสร้างความคุ้นเคยกับผู้ถูกสัมภาษณ์
- (4) ขออนุญาตบันทึกเสียงจากการสัมภาษณ์

2) แนวคำถามข้อมูลส่วนบุคคล

(1) เริ่มต้นการสัมภาษณ์ในเรื่องข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล เช่น ชื่อ-สกุล อายุหมายเลขโทรศัพท์ ปีการศึกษาที่จบจากโรงเรียน ไตรมิตรวิทยาลัย Email ระยะเวลาที่เรียน โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย สถานที่ที่สะดวกในการนัดหมาย วันเวลาที่สะดวกหากมีการนัดหมาย ครั้งต่อไป ระดับการศึกษาในปัจจุบัน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา อายุการทำงาน สถานที่ทำงาน

- (2) ประเด็น (Theme) ประวัติการเรียนและประวัติการใช้ภาษาจีน เช่น

3) แนวคำถามหลัก

- (1) ประเด็น (Theme) ความสามารถด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)
- (2) ประเด็น (Theme) ความสามารถด้านจิตพิสัย (Affective Domain)
- (3) ประเด็น (Theme) ความสามารถด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

ผู้วิจัยเน้นให้ผู้สัมภาษณ์หลัก บอกเล่าเรื่องราว เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วน และตรงตามความเป็นจริง ผู้วิจัยอาจมีคำถามเพิ่มเติมเช่น

- 1) ช่วยกรุณาเล่าเพิ่มเติมเกี่ยวกับ (ประเด็นที่ต้องการ)
- 2) ที่คุณพูดถึง คุณหมายถึงอะไร
- 3) กรุณาเล่า (ประเด็นที่สนใจ) ให้ละเอียดสักนิด
- 4) ช่วยอธิบายถึงคำว่า ว่าหมายถึงอะไร
- 5) คุณรู้สึกอย่างไรกับ และคุณทำอะไรต่อไป
- 6) ลองยกตัวอย่างเหตุการณ์ ให้ฟังหน่อยนะคะ
- 7) เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว..... คุณรู้สึกอย่างไร
- 8) มีอะไรอีกบ้าง.....ที่คุณอยากเล่าเพิ่มเติม

3.4.2 การพิทักษ์ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจะคำนึงถึงความรู้สึกนึกคิด และจะไม่อาจละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยคำนึงถึงจริยบรรณ

ของนักวิจัยอย่างเคร่งครัด และเคารพสิทธิของผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยจึงทำการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

- 1) ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง อธิบายวัตถุประสงค์ รวมทั้งขั้นตอน และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และขออนุญาตบันทึกเทปไว้ เพื่อความถูกต้องในการบันทึกข้อมูล
- 2) อธิบายให้ทราบว่าผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยหรือไม่ก็ได้ และแจ้งให้ทราบถึงประโยชน์จากงานวิจัยที่มีต่อส่วนรวม แล้วถามความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยหรือไม่อีกครั้ง
- 3) เมื่อผู้ให้ข้อมูลสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลวิธีวิทยาการเข้าถึงข้อมูล
- 4) ตลอดจนการวิจัยผู้ให้ข้อมูลสามารถซักถามข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งนี้ได้
- 5) ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะปกปิดข้อมูลที่ไม่ต้องการเปิดเผย
- 6) ขณะที่สัมภาษณ์หากผู้ให้ข้อมูลเกิดการคับข้องใจจนไม่ต้องการให้ข้อมูลต่อไป ผู้วิจัยยุติการสนทนาและพร้อมที่จะพูดคุยปรับความเข้าใจ สอบถามผู้ให้ข้อมูลถึงประเด็นข้อสงสัยนั้น
- 7) ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลตลอดจนสามารถตรวจสอบข้อมูล ของตัวเองได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย
- 8) ในการนำเสนอข้อมูล และเขียนรายงานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอในภาพรวมโดยไม่เฉพาะเจาะจงผู้ใดเป็นรายบุคคล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาปรัชญาและแนวคิดเชิงปรากฏการณ์วิทยาก่อนดำเนินการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการใช้ระเบียบวิธีการวิจัย ผู้วิจัยทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง ครบถ้วนทุกแง่มุมที่ควรศึกษาก่อนทำการวิจัย และอาศัยจากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยเองที่ทำงานในโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยด้วย ด้วยนอกเหนือจากการทบทวนวรรณกรรม การแปลความหรือการตีความข้อมูล (Interpretive or Hermeneutics) ผู้วิจัยเน้นการทำใจให้ว่างก่อนดำเนินการวิจัย (Bracketing) ตั้งใจและจริงจังกับรูปของวิธีวิจัย สืบสวนปรากฏการณ์อย่างมีระบบ ผู้วิจัยมีบทบาทเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลรับฟัง เป็นผู้ช่วยถามคำถามปลายเปิด ให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้พูดและอธิบาย ถ้าได้คำตอบกว้าง ๆ อาจมีการขอคำอธิบายประสบการณ์สั้น ๆ เพิ่มเติมบางโอกาส เพื่อจับประเด็นให้ชัดเจนขึ้น อาจให้เขียนเล่าเป็นบันทึกประสบการณ์สั้น ๆ ในบางอย่างที่มีการบอก

เล่าทำได้ไม่ชัดเจน มีการใช้คำถามเน้นและเจาะลึก (Probing and Follow Up) เพื่อทำให้เกิดความกระจ่าง (Clarifying) เมื่อต้องการคำพูดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือไม่แน่ใจในสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลพูดออกมา ผู้วิจัยอาจใช้วิธีกล่าวสรุปให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ฟัง ว่าตรงกับที่เขาต้องการบอกเล่าหรือไม่หรือให้เล่าเรื่องดังกล่าวให้ฟังอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ข้อมูลที่เข้าใจ ได้ทราบกระบวนการคิดของผู้ให้ข้อมูลหลัก มีการสรุป (Summarizing) ประเด็นสำคัญที่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้แสดงให้ผู้วิจัยทราบ เปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แก้ไขข้อมูล หรือเพิ่มเติมข้อมูลบางส่วนได้ และนำสิ่งที่ได้มาอธิบายสรุปตามความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Leonard 's Method ตามหลักแนวคิดของ Heidegger เป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการตีความ ซึ่งคิดว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงการให้ความหมายประสบการณ์ชีวิตในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ที่ต้องการความเข้าใจในความหมายของการมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ โดยมีเป้าหมายของการตีความ เพื่อที่จะเข้าใจความหมายของประสบการณ์ในชีวิต

ผู้วิจัยข้อมูลวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ การบันทึก การสังเกต และใช้กระบวนการวิเคราะห์ที่แปลความ (Interpretive) โดยจะเป็นการค้นหาคำจำกัด (Deterministic) หรือกลไกความคิดที่สัมพันธ์กับข้อมูล เป็นการอธิบายถึงสาเหตุที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลแบบแปลความตามวิธี ของ Leonard (1989) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1) Thematic Analysis ขั้นนี้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา จากการสัมภาษณ์ การบันทึกภาคสนามและการสังเกต จะถูกนำมาอ่านซ้ำๆหลายรอบ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ได้อย่างครอบคลุม (Global Analysis) จากนั้นจะเริ่มเห็นแนวทางในเรื่องที่ศึกษา จึงทำการแยกข้อมูลหรือประเด็นย่อย (categories) นั้นๆออกจากข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

2) Analysis of Specific Episodes or Incident ขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เหตุการณ์อุบัติการณ์ตามสถานการณ์ที่เฉพาะแบบ และการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่ประสบจนได้บรรทัดฐาน (Exemplars) หรือเรื่องราวที่สามารถบรรยายได้สั้น ๆ (Vignettes) ที่อธิบายความหมายของสถานการณ์ โดยจับได้จากสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งอาจจะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของวัตถุประสงค์

3) Identification of Paradigm ขั้นนี้เป็นการจำแนกข้อตามความหมาย ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจการกระทำที่เป็นลักษณะเฉพาะ และการตีความตามสิ่งที่ปรากฏออกมา ในบริบทนั้นๆสรุปได้ว่า การตีความหรือการแปลความ (Interpretive or Hermeneutics) ในการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยานั้น ผู้วิจัยควรมีความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาหรือมีข้อสันนิษฐานที่เป็นพื้นฐานของเรื่องที่ตนเองเคยมีประสบการณ์มาก่อน โดยพยายามที่จะแปลความเพื่อค้นหาความหมายตามวัฒนธรรม ภาษาและสถานการณ์ที่ได้ประสบ ผู้วิจัยจะสามารถแปลความได้จะต้องมีข้อมูลที่มีคุณภาพและผู้วิจัยมีภูมิหลังที่เป็นบริบท (Context) ของพฤติกรรม ที่จะศึกษาคด้วย

บทที่ 4

ประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา

ในโลกหลังยุคใหม่ ทุกประเทศยังมีความเชื่อว่าการสร้างรูปแบบทางการศึกษา จะเป็นบุญนิมิตที่จะช่วยพัฒนารัฐชาติได้ในแบบองค์รวม ฉะนั้นการหารูปแบบที่เหมาะสมจะช่วยส่งเสริมให้อัตราทางการศึกษาของชาติมีคุณภาพและประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น (ธงชัย สมบูรณ์, 2560) จากแนวคิดนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะค้นหาแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาได้ทั้งด้านการรับรู้และผลสัมฤทธิ์ ที่จะช่วยผลักดันให้การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาเจริญงอกงามและทันสมัยในทุกมิติ ผู้วิจัยเลือกศึกษาจากประสบการณ์ของผู้เรียนที่ผ่านการเรียนแผนการเรียนภาษาจีนในโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ที่เคยอยู่และรับรู้ร่วมกันในการเรียนภาษาจีนมาช่วงเวลาหนึ่ง การศึกษาจากประสบการณ์เราจะได้นิยามความรู้ที่ต่างไปจากการศึกษาตามตำรา การเรียนรู้จากประสบการณ์ของบุคคล เป็นการเรียนรู้จากการที่เขาได้รับรู้ ได้สัมผัสด้วยตนเอง ได้สร้างสรรค์ มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบๆ ตัวของเขาอย่างอิสระและเป็นธรรมชาติ ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยให้ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความหมายของประสบการณ์ของตนเองที่ค้นพบอย่างชัดเจน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เน้นให้ผู้เรียนแสดงความรู้สึกและความนึกคิดต่อปรากฏการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง เป็นประสบการณ์เฉพาะของบุคคล ผู้วิจัยใช้การสืบสวนประสบการณ์อย่างเป็นระบบและอธิบายถึงประสบการณ์ชีวิตโดยการสรุปประเด็นสำคัญที่ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงให้ผู้วิจัยทราบ เป็นการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) ซึ่งจากการศึกษาได้แบ่งข้อค้นพบออกเป็น 2 หัวข้อใหญ่ ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ถึงประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 18 ราย สรุปประเด็นหลักเป็น 3 ประเด็น ตามลำดับดังนี้

4.1.1 ประเด็นหลักที่ 1 ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาจีนด้านความสามารถด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ในที่นี้หมายถึง 1) ความรู้ความจำ (Knowledge) การรักษาประสบการณ์ต่าง ๆ จากการที่ได้รับรู้ไว้ 2) ความเข้าใจ (Comprehend) การจับใจความสำคัญ และสามารถแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความ คาดคะเน ขยายความหรือ การกระทำอื่น ๆ 3) การนำความรู้ไปใช้ (Application) นำประสบการณ์ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ 4) การวิเคราะห์ (Analysis) สามารถคิดหรือแยกแยะเรื่องราวสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ 5) การสังเคราะห์ (Synthesis) ความสามารถในการที่ผสมผสานส่วนย่อย ๆ เข้าเป็นเรื่องราวเดียวกันอย่างมีระบบ 6) การประเมินค่า (Evaluation) สามารถในการตัดสินใจ ตีราคา หรือ สรุปเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ออกมาในรูปของคุณธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม จากการศึกษาประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกมีข้อค้นพบว่า ผู้เรียนที่มีประสบการณ์การเรียนรู้แผนภาษาจีน กล่าวถึงความสามารถด้านพุทธิพิสัย แบ่งออกได้เป็น 5 ประเด็น ดังนี้

4.1.1.1 การเรียนรู้ระเบียบกฎเกณฑ์อักษรภาษาจีนและโครงสร้างประโยคอย่างง่าย

ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจระเบียบกฎเกณฑ์การเขียนอักษรภาษาจีนและ โครงสร้างประโยคอย่างง่ายของภาษาจีน ภาษาจีนมีโครงสร้างประโยคคล้ายกับภาษาไทยมากที่สุดในโลก ไวยากรณ์ภาษาจีนคล้ายคลึงกับภาษาไทยเกือบทุกด้านและทุกระดับชั้นของภาษา ทั้งคำศัพท์ วลี และประโยค จึงไม่เป็นการยากที่เรียนรู้จนเข้าใจ ความยากของการเขียนอักษรภาษาจีนอยู่ที่การคัดศัพท์ ต้องฝึกด้วยตนเองและฝึกเขียนทุกวันอย่างสม่ำเสมอ และต้องหาเทคนิคการจำคำศัพท์จึงจะทำให้ประสบความสำเร็จในการเขียนอักษรจีน

อักษรจีนนั้นมีสององค์ประกอบ องค์ประกอบหนึ่ง ภาคแสดงให้เห็นความหมาย สอง ภาคแสดงการออกเสียง การเขียนอักษรภาษาจีนมีขีดพื้นฐานอยู่เป็นสิ่งจำเป็นต้องจำ อักษรภาษาจีนเป็นการนำเส้นทั้งหมด 23 เส้นมาประกอบเป็นคำหนึ่งคำ โครงสร้างของตัวอักษรจีน เป็นสิ่งจำเป็นต้องรู้และจำ รูปแบบอักษรภาษาจีนเป็นรูปแบบที่ว่าเอามาเปรียบเทียบกับรูปร่างทางธรรมชาติ ภาษาท่าทาง เอภาพวาดมาค้นเป็นตัวอักษรอีกทีหนึ่งแล้วก็เอามาใช้ ไม่มีการสะกดเหมือนภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ดังนั้นการเขียนอักษรจีนเริ่มต้นผู้เรียนต้องจำ คำนั้นก็มีขีด เขียนขีดหรือเส้นให้ถูกรูปแบบมาตรฐานที่มี 23 เส้นและเขียนตามกฎเกณฑ์ เช่น การขีดบนลงล่าง จากซ้ายไปขวา อักษรจีนจึงจะออกมาได้สวยและถูกต้องและควรรู้คำแปลด้วยจะช่วยให้การจำอักษรจีนได้เร็วขึ้น จากนั้นฝีกออกเสียงไปด้วย พื้นฐานการเขียนอักษรจีนจะเหมือนกันหมดจะแตกต่างกันที่เทคนิคการจำ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าผลที่เกิด คือ การเขียนอักษรภาษาจีนของผู้เรียนได้

น้อยกว่าทักษะด้านอื่น ต้องอาศัยการจำอย่างมาก ผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดความขยัน อดทน และหาเทคนิคการจำ จากการสัมภาษณ์พบว่าเทคนิควิธีการแต่ละคนไม่เหมือนกัน เช่น บางคนจะมองอักษรภาษาจีนแล้วจินตนาการเป็นรูปร่างต่างๆแล้วจำ บางคนก็จำโดยการฝึกเขียนบ่อย ๆ เขียนซ้ำ ๆ คำเดียวเขียนเต็มหน้ากระดาษ พยายามเปิดดูคำศัพท์เดิมบ่อย ๆ จนชินตาและจำได้เอง บางคนก็จำส่วนประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งของอักษรจีนที่แสดงความหมายแล้วแบ่งเป็นหมวดหมู่คำศัพท์ เช่น หมวดหมู่เครื่องเขียน หมวดหมู่เครื่องใช้ หมวดหมู่เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น แต่การจำแบบนี้ต้องอาศัยประสบการณ์การเจอคำศัพท์มาากพอระดับหนึ่ง บางคนก็ใช้สองถึงสามแบบในการจำคืออะไรมองเป็นรูปภาพได้ก็จำแบบเป็นรูปภาพ คำศัพท์ไหนมีส่วนประกอบที่บอกหมวดหมู่ได้ก็จำเป็นหมวดหมู่ เพราะการจำอักษรจีนนอกจากจะทำให้เขียนอักษรจีนได้ถูกต้องแล้วยังมีความสำคัญในการเปิดพจนานุกรมด้วย ผู้เรียนทุกคนที่ให้ข้อมูลบอกว่าการเรียนอักษรจีนให้ได้ผลต้องฝึกด้วยตนเองและฝึกเขียนทุกวันอย่างสม่ำเสมอ ตอนสมัยเรียนเขาจำคำศัพท์ได้มากที่สุดเมื่อเวลาครูสอบคำศัพท์ ถ้าเขียนผิด คำหนึ่งคำ จะถูกให้คำใหม่ 30 คำเป็นอย่างนี้ทุกวัน ผู้เรียนจึงมีการพัฒนาจากตรงนี้เป็นอย่างมาก การหาเทคนิคการจำมีความสำคัญกับการเรียนภาษาจีนมาก ผู้เรียนที่มีเทคนิคการจำเป็นของตนเอง ฝึกเขียนบ่อย ๆ ก็จะประสบความสำเร็จในการเขียนอักษรจีน โดยส่วนหนึ่งได้กล่าวถึงความรู้สึกของตนเองไว้ดังนี้

ระเบียบกฎเกณฑ์ไม่ยากจำได้ทุกอย่าง การเขียนขีด เส้น ผมสามารถทำได้เป็นอัตโนมัติ โครงสร้างอักษรจีนพอจำได้ ที่ยากคือการคัดศัพท์ภาษาจีน จำยากผมไม่แมนเท่าไร ผมจะพูดได้มากกว่าเพราะพูดทุกวันแต่การเขียนต้องอาศัยความขยัน พากเพียรซึ่งผมมีไม่มากพอ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

กฎเกณฑ์ โครงสร้างอักษรจีนผมเข้าใจ กฎเกณฑ์ง่ายก็จากบนลงล่าง จากซ้ายไปขวา แต่คัดศัพท์อักษรจีน ตอนเรียนอยู่มัธยมศึกษาตอนปลายผมได้ประมาณ 500-600 คำแต่ก็พอที่จะแต่งประโยคภาษาจีนสั้น ๆ ได้เลย การอ่านอักษรจีนผมได้อยู่ ถ้าบางคำที่ไม่ค่อยได้ใช้ อาจจะลืมบ้าง (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

โครงสร้างประโยคภาษาจีนอย่างง่าย ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ ฟัง พูด อ่าน และเขียนประโยคภาษาจีนอย่างง่ายได้ดีมาก โดยเฉพาะการฟัง การพูด การสื่อสารโต้ตอบกัน ผู้เรียนทำได้ดีมากอาจเกิดจากบรรยากาศเวลาเรียนจะดูไม่เหมือนครูสอนผู้เรียน แต่เป็นที่สอนน้องมากกว่า เรื่องที่พูดคุยก็เป็นเรื่องที่ทั้งสองฝ่ายสนใจ มันเลยดูไม่น่าเบื่อ ทำให้การพัฒนาทักษะการพูด การฟัง ได้ผลเป็นที่น่ายินดี โดยส่วนหนึ่งได้กล่าวถึงความรู้สึกของตนเองไว้ดังนี้

ประโยคภาษาจีนง่าย ๆ ผมสามารถเขียนและอ่านออกเสียงได้เลย ผมแต่งประโยคภาษาจีนได้เพราะโครงสร้างประโยคง่ายไม่ซับซ้อน โดยทั่วไปก็เหมือนภาษาไทย ง่ายกว่าภาษาไทยอีก จะกินข้าวกลางวัน กินข้าวกลางคืน ก็กินข้าวเหมือน ๆ กัน ยกตัวอย่าง หวอ-เขย-หนี-ชั่ว-โจ แปลว่าฉันสามารถพูดภาษาจีนได้ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

โครงสร้างประโยคภาษาจีนง่าย มีประธาน กริยา กรรม เหมือนภาษาไทย เช่น ฉันรักคุณ ผมทำได้และคิดว่าเพื่อนๆก็ทำได้ โครงสร้างประโยคภาษาจีนไม่ใช้ปัญหาการเรียนภาษาจีน ปัญหาคือตัวอักษรจีน ถ้าอ่านหรือเขียนประโยคภาษาจีนจะทำไม่ได้เพราะจำคำศัพท์ไม่ได้มากกว่า เช่น ฉันรักคุณพร้อมกับให้เหตุผลยาว ๆ แบบนี้ก็ไม่สามารเหมือนกัน (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

ระเบียบกฎเกณฑ์ไม่ยากจำได้ทุกอย่าง การเขียนขีด เส้น ผมสามารถทำได้ เป็นอัตโนมัติ โครงสร้างอักษรจีนพอจำได้ ที่ยากคือการคัดศัพท์ภาษาจีน จำยาก ต้องอาศัยความขยันพากเพียร (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

4.1.1.2 ไวยากรณ์ภาษาจีน วลี กลุ่มคำในภาษาจีน ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

การใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนจะทำได้ทุกทักษะเรียงจากมากไปน้อยคือการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน กลุ่มคำในภาษาจีนที่ใช้ เรียกสถานที่ สภาพ การกระทำ ความรู้สึกนึกคิด หรืออื่น ๆ ผู้เรียนจะมีทักษะที่ดี สื่อสารได้ อธิบายได้แบบเรียงคำประโยคง่าย ๆ ไม่นั่น ไวยากรณ์ ผู้เรียนรู้สึกไม่ค่อยได้ไวยากรณ์ภาษาจีนที่ใช้ทำข้อสอบแข่งขัน เพราะข้อสอบมักจะใช้ไวยากรณ์ที่ไม่อยู่ในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่เพื่อการสื่อสารในชีวิตจริง ผู้เรียนรู้สึกเหมือนชีวิตต้องเลือกว่า จะเรียนเพื่อการสื่อสาร ทำงานได้ หรือ เพื่อสอบแข่งขัน เพราะผู้เรียนไม่สามารถจำทุกอย่างของภาษาจีนได้หมดเพียงแค่การเรียนในระดับมัธยมศึกษา

มีผลการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาของจีนสรุปออกมาว่า ภาษาที่คล้ายภาษาจีนมากที่สุดในโลก คือ ภาษาไทย ไวยากรณ์ภาษาจีนคล้ายคลึงกับภาษาไทยเกือบทุกด้านและทุกระดับชั้นของภาษา ทั้งคำศัพท์ วลี และประโยค (เหวิน จิ่งเหวิน, 2551) ประเด็นหลัก ๆ ที่มีเหมือนกัน ดังนี้ 1) การสร้างประโยคในภาษาจีนอาศัย การเรียงคำเป็นหลัก โดยปล่อยให้ดำเนินไปตามลำดับเหมือนภาษาไทย เมื่อเรียงลำดับคำต่างกัน ความหมายก็เปลี่ยน 2) ไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพใด แทบจะไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ (คำกริยาจะไม่เปลี่ยนแปลงรูปตามเวลา) 3) คำนามไม่เปลี่ยนแปลงตามเอกพจน์หรือพหูพจน์ 4) ลักษณะนาม ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีลักษณะนามของตนเอง 5) การเลือกใช้คำพยางค์เดี่ยว หรือพยางค์คู่ มีอิทธิพลต่อการสร้างคำหรือวลีค่อนข้างสูง

(ตามปกติแล้วภาษาจีนนิยมใช้คำหรือวลีที่เป็นพยางค์คู่ เช่นคำว่า 泰国 ประเทศไทย, 中国 ประเทศจีน) ขณะเดียวกันก็มีความแตกต่างกันบางประการ เช่น ส่วนขยายต้องอยู่ข้างหน้าของส่วนที่ถูกขยายเสมอ ไม่ว่าจะในคำ วลี หรือประโยค ซึ่งตรงกันข้ามกับภาษาไทย ซึ่งเป็นประเด็นใหญ่ ประเด็นเดียวที่ต้องคอยระวัง หรือจะเรียกว่ากฎเหล็กของภาษาจีนสำหรับคนไทยได้เลย ส่วนแตกต่างในด้านอื่นๆ นั้นจะเป็นในด้านหน่วยคำและวิธีการสร้างคำ รูปประโยคพิเศษ เช่นประโยคคำถามแบบขึ้นต้นหรือปฏิเสธ ประโยคที่มีกรรมคู่ เป็นต้น จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าผลที่เกิดขึ้นคือ ผู้เรียนรู้สึกไม่ค่อยได้ไวยากรณ์ภาษาจีนที่ใช้ทำข้อสอบ ไวยากรณ์ภาษาจีนสำหรับทำข้อสอบมักเป็นไวยากรณ์ที่ไม่ใช้ในชีวิตประจำวัน มันลึกซึ้งมากกว่าไวยากรณ์เพื่อสนทนา เพื่อสื่อสารในชีวิตจริง ผู้เรียนรู้สึกเหมือนชีวิตต้องเลือกว่าเขาจะเรียนเพื่อสื่อสาร ทำงาน ได้ หรือเพื่อทำข้อสอบแข่งขัน ผู้เรียนไม่สามารถจำทุกอย่างได้หมด มีบางคนไม่ค่อยพูดแต่เขากลับทำข้อสอบได้ดี แต่คนพูดสื่อสารได้ดีแต่ปรากฏว่าไปทำข้อสอบแข่งขันคะแนนไม่ดี จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้เรียนไต้หวันมหาวิทยาลัยได้รับทุนไปเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ประเทศจีน 3-4 คนที่กลับมาทำข้อสอบแข่งขันที่ประเทศไทยเพื่อเข้ามหาวิทยาลัย ทุกคนทำข้อสอบได้คะแนนน้อยกว่าคนไทยที่เรียนอยู่ในประเทศไทย ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่า ไวยากรณ์ภาษาจีนมีไว้ท่องจำเพื่อทำข้อสอบ ถ้าอยากทำข้อสอบได้เขาต้องเน้นท่องไวยากรณ์เพื่อการสอบ แต่ถ้าต้องการสื่อสารได้ก็เน้นกิจกรรมอย่างอื่น เช่นฝึกสื่อสารกับครูคนจีน ดูภาพยนตร์ หรือฟังเพลง เป็นต้น

คำในภาษาจีนมีความหมายเป็นเอกเทศ ประกอบไปด้วยคำมูลและคำประสม วลีเป็นกลุ่มคำที่มารวมกันมีความหมายที่ไม่สมบูรณ์เป็นส่วนหนึ่งของประโยค เช่น 来吧! หลาย ปะมาเถอะ 等一等。 เติ้ง อี้ เติ้ง รอแปบนิ่ง 同意 หว่อ ดง อี้ ฉันเห็นด้วย อักษรภาษาจีนกว่าจะเป็นตัวอักษรเดี่ยวตัวหนึ่ง ก็จะมีที่มาจากคำหลายๆคำมาประกอบกันเป็นคำเดี่ยว เช่นคำว่า คน-หริน มาผสมกับคำว่า ไม้-มู่ ได้ออกมาเป็นคำคำเดี่ยวแปลว่า ป่า - หริน เป็นต้น จากการสัมภาษณ์พบผลที่เกิดขึ้นคือ คำในภาษาจีนที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนจะทำได้ทุกทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียน แต่การเขียนจะเป็นทักษะที่ผู้เรียนทำได้น้อยที่สุด คำศัพท์ วลี กลุ่มคำในภาษาจีนที่ใช้ทั่วไป เช่น เรียกสถานที่ สภาพ การกระทำ ความรู้สึกนึกคิด หรืออื่น ๆ นอกเหนือจากการสื่อสารในชีวิตประจำวัน จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าผลที่เกิดขึ้นคือ ผู้เรียนจะมีทักษะแต่ละด้านได้ไม่เท่ากันเรียงจากมากไปน้อยที่ทำได้คือ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ขึ้นอยู่กับความสนใจ การจดจำ ความเพียรในการฝึกฝน คัดศัพท์ โดยเฉพาะการเขียนเพราะอักษรจีนส่วนที่มีที่มาจากภาพวาด โดยส่วนหนึ่งได้กล่าวความรู้สึกของตนเองไว้ดังนี้

คำศัพท์ วลี กลุ่มคำในภาษาจีนตอนอยู่มัธยมศึกษาผมได้น้อยกว่าตอนอยู่มหาวิทยาลัย ตอนอยู่มัธยมศึกษาได้แ่ง ๆ ปลา ๆ แต่ก็หาข่าวกินได้นะครับ ทักทายเพื่อน ๆ ทักทายหรือบอกทางคนจีนในเขาวราชได้ คำศัพท์ วลีของภาษาจีนผมฟังเข้าใจได้เยอะกว่าพูด ถ้าพูดผมต้องนึกนานหรือนึกไม่ออกเลย (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

คำศัพท์ วลี กลุ่มคำในภาษาจีน ถ้าเป็นที่ใช้ในชีวิตประจำวันจะจำได้เยอะ เพราะผมใช้ในการสื่อสารบ่อยๆ สื่อสารกับเหล่าซือจีนหรือกับคนจีนที่มาเที่ยววัด ไตรมิตรวิทยาราม เทียวเขาวราช ถ้ามีโอกาสผมจะพยายามทักทายพูดคุยทำให้ผมได้คำศัพท์ภาษาจีนเยอะมาก (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17)

คำศัพท์ วลี กลุ่มคำในภาษาจีน ผมคิดว่าจำได้ สื่อสารพอเข้าใจได้ สามารถอธิบายอะไรให้รู้เรื่องได้ ผมใช้ภาษาจีนบ่อยมากเลยเป็นประสบการณ์ที่ดี ทำให้ผมไม่เหนื่อยเวลาเรียนด้วย สบาย สบาย (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

ไวยากรณ์ภาษาจีน เป็นเฉพาะคำ ๆ ที่อยู่ของแต่ละคำจะไม่บอกตำแหน่งแน่นอนตายตัวว่าต้องอยู่หลังประธาน ต้องอยู่หน้ากริยา หรืออยู่หน้าคำที่ไปขยายแบบนี้ไม่ใช่เลย แต่เป็นแบบลักษณะเฉพาะคำ ๆ นั้น คำนี้ต้องอยู่ตรงนี้ไปอยู่ที่อื่นผิดทันที คำแบบนี้มีเยอะมาก ๆ มากกว่า 100 คำ หรือคำคุณศัพท์บางคำทำหน้าที่เป็นกริยาแล้วไม่ต้องมีกริยาในประโยคอีก เช่น 中國低價產品 แปลว่าสินค้าจีนถูก จะมีอีกความหมายคือ สินค้าประเทศอื่นแพง เป็นต้น ผมสนใจภาษาจีน ผมก็ต้องศึกษาจำไวยากรณ์ภาษาจีน สำหรับผมได้เยอะพอสมควร (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3)

ไวยากรณ์ภาษาจีน ผมคิดว่าการที่เราฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ ไวยากรณ์ภาษาจีนแทบจะไม่สำคัญ เราก็สื่อสารได้ ทำงานได้ ไวยากรณ์ภาษาจีนที่ใช้สอบแข่งขันไม่ใช่ไวยากรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่แปลกที่ผมทำข้อสอบแข่งขันได้ไม่ดีเท่าไร (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5)

ผมได้มีโอกาสไปเรียนประเทศจีนตอนอยู่มัธยมปลาย ไวยากรณ์ภาษาจีนไม่ได้เน้นมากมาย การพูดมันพูดได้หมายแบบ ก็สื่อสารได้เหมือนกัน ไม่ได้พูดแบบภาษาหฐ ๆ แบบเขียนบทความเสมอไป การจดก็จดแบบตนเองเข้าใจ อาจารย์อ่านเข้าใจก็เพียงพอแล้ว เลยไม่เน้นจำไวยากรณ์ภาษาจีน (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1)

4.1.1.3 การออกเสียงภาษาจีน

การสื่อสารภาษาจีนในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนสามารถทำได้ดีเหมือนเจ้าของภาษา การพูด การออกเสียงสำเนียงภาษาจีน และการฟัง ผู้เรียนทุกคนสื่อสารได้หมด เช่น การแนะนำตัวเอง การทักทาย การกล่าวคำขอบคุณ การกล่าวคำเชื้อเชิญ การกล่าวคำขอโทษ การกล่าวคำขอร้อง การกล่าวคำอำลา การพูดประโยคคำสั่งที่เหมาะสมกับสถานการณ์ พูดเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว บอกความต้องการของตนเองอย่างง่าย ๆ คำมารยาทในการโต้ตอบสนทนาได้เหมาะสมตามสถานการณ์ ส่วนหนึ่งมาจากการได้สื่อสารกับครูจีนเจ้าของภาษาทุกวัน แบบที่ไม่รู้สึกว่าคุณฝึกพูดหรือฝึกฟังอยู่

ผู้เรียนทุกคนที่เริ่มต้นเรียนภาษาจีนต้องเริ่มต้นเรียน Pin Yin ความสำคัญของ Pin Yin เป็นตัวที่ช่วยในการอ่านออกเสียงตัวหนังสือภาษาจีน โดยยืมตัวอักษรภาษาอังกฤษมา เพื่อให้มีการสะกดคำอ่านได้เหมือนภาษาอังกฤษ แต่การออกเสียงไม่เหมือนภาษาอังกฤษดังนั้นผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้และจดจำวิธีการออกเสียง Pin Yin ให้แม่นยำก่อน ซึ่งหนังสือที่มีอยู่โดยทั่วไปบอกการออกเสียงจะยังไม่ถูกต้องทั้งหมด หรือที่เรียกว่าเสียงเพี้ยน ระบบ Pin Yin คือเริ่มจากการจำเสียงพยัญชนะก่อน แล้วพยัญชนะไปผสมเสียงเข้ากับสระจะผสมได้เสียงเป็นอีกอย่างหนึ่ง ต่อจากนั้นก็ใส่ระดับเสียง ซึ่งระดับเสียงก็แยกออกไปอีก 4 ระดับเหมือนของไทยที่เรียกว่าวรรณยุกต์ เสียงของภาษาจีนเมื่อผันเสียงวรรณยุกต์แล้วต้องผันเสียงให้ตรง คำ ๆ หนึ่งจะออกได้อย่างเดียวเท่านั้น ถ้าออกเสียงผิด ความหมายก็จะผิดทันที ดังนั้นไม่ว่าอยู่ประเทศไหน ๆ การออกเสียงภาษาจีนก็ต้องออกเหมือนกัน เป็นเหตุผลที่ว่าผู้เรียนต้องเข้าใจเรื่องระบบ Pin Yin อย่างท่องแท้ก่อนจึงจะสามารถเรียนเรื่องอื่น ๆ ของภาษาจีนได้ pin yin นำมาใช้เพื่อการออกเสียงเท่านั้น ไม่ได้ช่วยให้เข้าใจความหมายของอักษรภาษาจีน pin yin เพิ่งมีการนำมาเผยแพร่ในภายหลังที่มีชาวต่างชาติเข้าไปในประเทศจีนเพื่อติดต่อทำธุรกิจ pin yin เปรียบเหมือนภาษาคาราโอเกะเมื่ออ่านอักษรจีนให้สะดวกขึ้น เป็นหลักเกณฑ์ช่วยฝึกผู้เรียนภาษาจีนกลางให้ออกเสียงได้อย่างถูกต้องด้วย จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าผลที่เกิดขึ้นคือ ผู้เรียนทุกคนเข้าใจระบบการออกเสียง pin yin ให้ความสำคัญในการจดจำการออกเสียง pin yin ผู้เรียนส่วนใหญ่จดจำการออกเสียง pin yin ไม่ต่ำกว่า 90% ของ pin yin ทั้งหมดและมีบางคนมั่นใจว่าเขาสามารถจดจำการออกเสียง pin yin อย่างท่องแท้แล้ว โดยส่วนหนึ่งได้กล่าวความรู้สึกของตนเองไว้เป็นดังนี้

ผมเรียนรู้กระจ่างชัดในการออกเสียงตาม pin yin ถ้าเห็น pin yin สามารถอ่านได้
หมดนะครับ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

คำถาม pin yin ที่เคยเจอจากตอนเรียนถึงปัจจุบันก็จะออกเสียงได้หมด
แต่มีอีกมากมายที่ผมยังไม่เคยเจอ ผมเจอมันยังไม่หมดทำให้ผมคงต้องบอกว่ายัง
ไม่รู้ Pin Yin ได้ทั้งหมด (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

การเรียนรู้ pin yin ผมว่าผมเข้าใจได้ในระดับดีเลยทีเดียว (ผู้ให้ข้อมูลคน
ที่ 7)

การออกเสียงของภาษาจีนจะมีเสียงวรรณยุกต์ 4 เสียง เทียบเสียงกับวรรณยุกต์ใน
ภาษาไทย ก็คือสามัญ จัตวา เอก โท บางเสียงก็ไม่อาจเทียบเคียงกันได้ ทำให้อาจจะยากสำหรับคน
ไทย แต่คนไทยจะได้เปรียบชาติอื่น ๆ ตรงที่ภาษาไทยของเรานั้นมีวรรณยุกต์ การใช้ Pin Yin ใน
การเริ่มเรียนภาษาจีนเป็นการช่วยฝึกอ่านและได้เสียงที่แม่นยำ ใน Pin Yin จะมีคำผสมที่เป็นรูปสระ
โดยเฉพาะของเขาซึ่งภาษาไทยไม่มี คำบางคำใช้ภาษาอังกฤษสะกดง่าย ๆ แต่ภาษาจีนมีวรรณยุกต์
เมื่อใส่วรรณยุกต์เข้าไปจะทำให้เสียงเปลี่ยนไปซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้เรียนภาษาจีนต้องจดจำระดับ
เสียงตามวรรณยุกต์ให้ได้ เมื่อเข้าใจการออกเสียงของภาษาจีนแล้ว การฝึกก็สำคัญไม่แพ้กัน การ
ออกเสียงคนไทยสามารถทำได้ดีเหมือนเจ้าของภาษาได้ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกความเข้าใจการ
ออกเสียงของภาษาจีน พบว่าผลที่เกิด คือ ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้ดีเหมือนเจ้าของภาษา เพราะ
อย่างแรกผู้เรียนทุกคนเข้าใจระบบการออกเสียง pin yin อย่างที่สองผู้เรียนได้สื่อสารกับครูจีนทุก ๆ
วัน ผู้เรียนบอกว่าเมื่อเขาเดินเข้ามาในห้องเรียนเขาเหมือนถูกเอาไปปล่อยไว้ในประเทศจีน เขามี
โอกาสได้พูดภาษาจีนที่เป็นธรรมชาติ เขาไม่รู้สึกรู้ว่ากำลังถูกฝึกพูดหรือฟังอยู่ การที่เขาได้พูดและ
ฟังทุกวัน จนคำเหล่านั้นถูกซึมซับเข้าไปเอง ดังนั้นการสื่อสารเลยไม่ใช่อุปสรรคสำหรับพวกเขาโดย
ส่วนหนึ่งได้กล่าวความรู้สึกของตนเองไว้ดังนี้

สำเนียงผมไม่เหมือนเจ้าของภาษามากแต่ก็ใกล้เคียง เวลาผมไปพูดกับคนจีนเขา
สามารถฟังผมได้ เขาจะพอเดาออกว่าผมพูดอะไร เวลาที่เราคุยกับเขาคนจีนคำที่
เราออกเสียงผิดเขามักจะพูดกลับมา ผมก็จะรู้แหละผมออกเสียงผิดแล้วผมก็จะพูด
ใหม่ พูดตามสำเนียงที่ถูกแล้วพูดบ่อย ๆ ฝึกออกเสียงคนเดียวบ่อย ๆ อย่างคุยกับ
เหล่าซือก็เหมือนกันเขาก็จะพูดย้อนในสิ่งที่เราพูดทำให้เราออกเสียงได้ถูกต้องขึ้น
(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

การออกเสียง ถ้าให้เป็นคะแนนเต็ม 100 ผมน่าจะได้สัก 90 คะแนน เพราะผมเคยทำงานโดยใช้ภาษาจีนด้วย คนจีนก็ชื่นชมว่าออกเสียงได้ดี (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

ผมมีสำเนียงที่เหมือนเจ้าของภาษา ผมเคยคุยกับคนจีนเขาถามผมว่าผมเป็นคนจีนหรือเปล่าพูดชัดมาก แต่พอพูดได้สักพักคำศัพท์ที่ผมใช้เขาก็เริ่มรู้แล้วว่าไม่ใช่คนจีน (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

สำเนียงผมค่อนข้างดี ผมจะพยายามสื่อสารกับเพื่อนเป็นภาษาจีนการใช้พูดบ่อยๆ สำเนียงก็จะไปได้เอง (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

สำเนียงผมใช้ในการสื่อสารได้คนจีนฟังรู้เรื่อง แค่เหมือนคนจีนเลยไหม? น่าจะยัง คำไหนที่เป็นคำเฉพาะเหล่าชื่อเขาสอนให้ออกเสียงซ้ำ ๆ เขาจะให้ออกเสียงใหม่ซ้ำอีกในวันถัดไปจนเหมือนเจ้าของภาษา แต่เมื่อไม่ได้ใช้คำนั้นบ่อยๆก็ลืมได้ แต่ประโยคที่ใช้สื่อสารบ่อยๆก็ออกเสียงได้เหมือนกับคนจีนอยู่ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

4.1.1.4 การเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการซื้อขาย ท่องเที่ยว และธุรกิจ

ผู้เรียนที่เข้ามาเรียนแผนการเรียนภาษาจีน ส่วนใหญ่มองไกลถึงอนาคต ต้องการรู้ภาษาจีนเพื่อทำธุรกิจหรือเพื่อเป็นความสามารถพิเศษที่มากกว่าคนอื่น สร้างโอกาสของชีวิตเพื่ออนาคต ผู้เรียนที่เรียนภาษาจีนไม่่ว่าระดับใดต้องฝึกการสื่อสาร ดังนั้นผู้เรียนทุกคนต้องหากิจกรรมเพื่อให้ได้สื่อสารนอกจากคุยกับเพื่อน ๆ และครูในชั้นเรียน กิจกรรมที่จัดขึ้นมักเกี่ยวข้องกับ การซื้อขาย ท่องเที่ยว และธุรกิจ ซึ่งผู้เรียนให้ความสนใจเป็นพิเศษอยู่แล้ว เมื่อมีกิจกรรมตรงกับ ความสนใจและได้แสดงออก ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเองและคิดบวกกับตนเองมากขึ้น การสื่อสารภาษาจีนเพื่อการซื้อขาย ท่องเที่ยว และธุรกิจ ต้องมีความสามารถในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การแนะนำตัวเอง การทักทาย การกล่าวคำขอบคุณ การกล่าวคำเชิญ การกล่าวคำขอโทษ การกล่าวคำขอร้อง การกล่าวคำอำลา การพูดประโยคคำสั่งที่เหมาะสมกับ สถานการณ์ พูดเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว บอกความต้องการของตนเองอย่างง่าย ๆ การกล่าวคำตามมารยาทในการโต้ตอบสนทนาได้เหมาะสมตามสถานการณ์ จากการสัมภาษณ์ถึง กระบวนการพัฒนาทักษะนี้พบ การเรียนการสอนการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ จะทำพร้อมกัน ทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน พอครบแล้วก็เริ่มมีการฟังเทปบ้าง ครูอ่านออกเสียงให้ฟัง ผู้เรียนพูดตาม จับคู่พูดสนทนากัน มีการบ้านมักจะเป็นการเขียน เปลี่ยนสถานการณ์ต่าง ๆ ไปและ โดยปกติผู้เรียนจะได้พูดคุยกับครูคนจีนอยู่แล้วจึงเป็นการฝึกทักษะการสนทนาที่ไม่น่าเบื่อ และที่สำคัญครูคนจีนที่มาสอนทั้งหมดเป็นครูวัยหนุ่มสาวทำให้ผู้เรียนมีความสนใจอยากเข้าไปใกล้เพื่อการ

สนทนาหรือเป็นนักศึกษาอาสาสมัครที่เรียนภาษาไทยในจีนแล้วสมัครมาสอนภาษาจีนในเมืองไทย เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการสนทนาภาษาไทยของตนด้วยจึงพร้อมและยินดีจะสนทนากับ ผู้เรียนที่สนใจสนทนาภาษาจีน เมื่อผู้เรียนมีการสนทนากับครูจีนมาก ๆ ทำให้การสื่อสารของผู้เรียน โดยการพูดและการฟังประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ จากการสัมภาษณ์โดยส่วนหนึ่งได้ กล่าวความรู้สึกของตนเองไว้ดังนี้

ผมสื่อสารได้ แนะนำตัวเอง การทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขอร้อง การกล่าวคำ อ้อลา ผมได้ ๆ ครับ ผมเริ่มได้มากขึ้น ตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพราะตอน นั้นเรียนกับครูคนจีนอย่างเดียวเลยไม่มีครูคนไทย เหล่าชื่อก็พูดจีน ได้อย่างเดียว พวกผมต้องสื่อสารกับเหล่าชื่อให้ได้ ก็เลยคุยกันเยอะมาก ๆ กับครูจีน แต่ก็ไม่รู้ว่าเป็นคำสุภาพหรือเปล่า แต่มีคนบอกว่าคำที่เหล่าชื่อใช้สนทนาในห้องเรียนเป็นคำ สุภาพแล้ว (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12)

ผมสื่อสารได้ ผมใช้ภาษาจีนทุกวันใช้คุยกับเหล่าชื่อ หรือใช้คุยกับครูไทย บางครั้งบางครั้ง จะสนทนาในห้องเรียนบ่อยมากกว่าอยู่ข้างนอกห้องเรียน สนทนาตามบทเรียน วันนี้เรียนทักทาย วันนี้ชื่อขายของกัน ก็ตามสถานการณ์ ต่างๆกันไป เพื่อนขอยืมปากกาผมก็เข้าใจ เพื่อนตะโกนห้ามโน้นห้ามนี้ก็รู้เรื่อง เหล่าชื่อบอกอะไร สิ่งอะไรก็พอเข้าใจ มิไม่เข้าใจบ้างก็ถามเพื่อนเพื่อนก็อธิบายอีก ที่ก็มี ข้างนอกก็สามารถสื่อสารได้ เช่น เดินแถวหัวลำโพงก็มีคนจีนเอาแผนที่มา ถามทางก็สามารถโต้ตอบได้ ถามเกี่ยวกับป้ายรถเมล์ก็บอกเขาไปได้ ให้ผมถาม สาระทุกข์สุขดิบเป็นภาษาจีนก็พอไหว (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

สื่อสารพื้นฐานในชีวิตประจำวัน กินข้าว อาบน้ำ นอน ถ้าเป็นการพูด สนทนาอย่างเดียวทำได้ คิดว่าผมได้หมด ได้แต่พูดเพราะบ้านผมไม่ได้เป็นคนจีน ผมมาเริ่มเรียนภาษาจีนจริง ๆ ตอนเข้าเรียนที่ไตรมิตรวิทยาลัย ตอนผมอยู่ มัธยมศึกษาปีที่ 4 ผมไม่ค่อยรู้เรื่องเลย เหล่าชื่อพูดอะไรมาผมก็จำแล้วผมก็พูดบ้าง พูดกับเพื่อน เพื่อนในห้องมีคนพูดภาษาจีนได้เยอะ ถ้าในห้องเรียนเหล่าชื่อทำ อะไรแล้วพูดอะไร เขาพูดอะไรแล้วทำอะไร ผมก็สังเกตเขาและจำคำพูดของเหล่า ชื่อไว้ ผมกลับกลายเป็นคนอยากรู้ อยากเห็น หลังจากการจำไปเรื่อย ๆ ผมก็ค่อย ๆ พูดได้ พูดเป็น (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

การสื่อสารเพื่อการซื้อขาย ทองเที่ยว และธุรกิจ โดยเฉพาะเกี่ยวกับ การใช้ตัวเลข วัน เดือน ปี เวลา บอกความต้องการของตนเองหรือถามเกี่ยวกับสิ่งของ สินค้า ถามราคา สอบถาม เส้นทางเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โรงแรมและการเดินทาง พูดคำมารยาทในการโต้ตอบสนทนาได้ เหมาะสมตามสถานการณ์ รวมถึงปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์ พบว่า การเรียนการสอนการสื่อสารเพื่อการซื้อขาย ทองเที่ยว และธุรกิจ จะทำพร้อมกันทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน เหมือนกับการเรียนสถานการณ์ต่างๆ มีการฟังเทป ครูอ่านออกเสียงให้ฟัง ผู้เรียนพูดตาม พูดสนทนากัน มีจำลองสถานการณ์ มีของมาจริงๆมาวางขายกัน มีสถานการณ์จริงบ้าง เช่น ผู้เรียนพาครูคนจีนไปซื้อของเขาวราช ลำเพ็ง ซื่อฮง ยาสิฟัน ซื่ออาหาร รับประทานอาหาร เมื่อผู้เรียนมีการสนทนากับครูจีนสถานการณ์จริงทำให้การสื่อสารของผู้เรียน โดยการพูดและการฟังประสบความสำเร็จตามหลักสูตร โดยครูไม่ต้องคอยกระตุ้นให้เกิดการอยาก รู้ ผู้เรียนสนใจทำงานด้านการท่องเที่ยว หรือต้องการทำธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกับคนจีนอยู่มาก คำศัพท์เกี่ยวกับด้านนี้ผู้เรียนจะให้ความสนใจมากเป็นพิเศษ ผู้เรียนที่มาเรียนแผนการเรียนภาษาจีน ส่วนใหญ่จะมองถึงอนาคตที่ดีกว่า โดยจะใช้ภาษาจีนเป็นตัวนำทางสู่การประกอบอาชีพที่มั่นคง จากการสัมภาษณ์โดยส่วนหนึ่งได้กล่าวความรู้สึกของตนเองไว้ดังนี้

ผมจะใช้ภาษาจีน ช่วยที่บ้านทำธุรกิจ และจะทำให้ธุรกิจที่บ้านดีขึ้น (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

ผมว่าผมจำได้ประมาณหนึ่งแต่ก็เพียงพอที่จะสื่อสารได้ ผมสื่อสารกับพ่อ ได้ มีแขกคนจีนมาบ้านผมพูดกับเขาได้ ทักทายได้ รับแขกได้ ทำงานได้ ใช้ในการสื่อสารทั่วไปได้หมด ไปเที่ยว ดูหนัง ฟังเพลงรู้เรื่อง (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 18)

พูดถึงวัน เดือน ปี พูดได้หมด คนจีนก็มี 12 เดือนเหมือน ๆ กับเรา นับหนึ่งถึงสิบได้ก็ท่องเที่ยวของเขาได้ เขาผูกตัวเลขไว้กับเดือน ผมสื่อสารภาษาจีนได้แต่ผมจะใช้คำพูดซ้ำๆเดิมซึ่งคนจีนก็ไม่ได้ใช้คำหลากหลายเหมือนคนไทย ทักทายก็ หนีหัว ขอโทษในสถานการณ์ไหนก็ใช้คำเดิม ๆ ผมคิดว่าแค่ได้รู้งู ปลา ปลา ก็อยู่รอดได้ ตอนนั้นผมได้แต่ไม่เป็นทางการเท่านั้น (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

4.1.1.5 การอ่านและเขียนภาษาจีนตามสถานการณ์กำหนด

ความสามารถของผู้เรียนสองทักษะมีความสามารถไม่เท่ากัน ส่วนใหญ่จะให้ความคิดเห็นว่าเขาสามารถอ่านได้แต่ไม่สามารถเขียนได้ การเขียนอักษรภาษาจีนผู้เรียนทุกคนเห็นเหมือนกันว่ายากมาก ต้องเรียนด้วยความเพียรอย่างสูงและมีสติจึงจะประสบความสำเร็จ ผู้เรียนคน

ใดสามารถหาเทคนิคหรือวิธีในการจำเฉพาะตัวที่ดี ก็จะประสบผลสำเร็จในการเขียน ด้านการอ่าน การอ่านป้ายต่างๆที่เขียนในประเทศไทยผู้เรียนส่วนใหญ่จะอ่านได้เพราะเจอบ่อยครั้งด้วยความ เดิมๆไม่ว่าจะเป็นในห้องเรียน เขาวราชหรือในต่างจังหวัด การอ่านและเขียนนิทานสั้น ๆ การอ่าน และเขียนจดหมาย การอ่านและเขียนการ์ดเชิญในโอกาสต่าง ๆ มีการเรียนการสอนในห้องเรียนให้ พอมีความรู้พื้นฐานทุกคน ถ้าความสามารถขั้นสูงให้เป็นความสนใจเฉพาะปัจเจกบุคคล

การเรียนภาษาจีนในห้องเรียน การร้องเพลง เล่านิทาน ดูภาพยนตร์ ทำท่าทาง ประกอบเพลงหรือนิทานภาษาจีนที่ฟังและอ่านได้ เล่นเกมเป็นภาษาจีน จากการสัมภาษณ์พบว่า การฟังเพลง การร้องเพลงเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ทุกคนต้องได้ทำเพราะเป็น กิจกรรมที่ได้ความรู้ทั้งเรื่องประโยค การออกเสียงที่ดี คำศัพท์ เป็นการเรียนที่ทำให้เพลิดเพลิน ไม่น่าเบื่อ การออกเสียงที่ดีจะช่วยให้การพูด และได้ข้อสังเกตมากมายในการใช้ประโยคของเพลง ได้ สังเกตเรื่องไวยากรณ์ภาษาจีนด้วย และบางทีบางสิ่งที่ได้เรียนรู้ในเพลงสามารถนำมาใช้กับ ชีวิตประจำวันของเราได้ ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษในการร้องเพลงก็จะถูกคัดเลือกเป็นตัวแทน โรงเรียนไปประกวดร้องเพลง มีทั้งแบบร้องคนเดียวและแบบร้องประสานเสียง การเล่านิทาน ภาษาจีนครูจะสนับสนุนให้ผู้เรียนอ่านแต่มักจะเป็นนิทานที่ถูกเขียนขึ้นมาใหม่เป็นภาษาจีนใน ปัจจุบันที่เข้าใจง่าย ครูเล่าให้ฟังบ้างเวลาที่ผู้เรียนอ่อนล้าจากการเรียน ครูก็จะเปลี่ยนเล่านิทานอีสป เช่น สิงโตกับกระต่าย **狮子和兔** กระต่ายกับเต่า **乌龟与兔** เป็นต้น และที่ขาดไม่ได้คือสี่ สุดยอคารณกรรมจีน อันได้แก่ สามก๊ก ไชอิ้ว ซ้องกั๋ง และความฝันในหอแดง หรือเปิดภาพยนตร์ ให้ดู การดูภาพยนตร์เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ทุกคนต้องได้ทำ และควรจะทำแบบ สม่าเสมอ การดูภาพยนตร์ช่วยในการพัฒนาการฟังดีมาก มีผู้เรียนที่ชื่นชอบและติดตามละครชุดจีน พบว่าการฟังภาษาจีนของเขาดีมากและการพูดก็ทำได้ดีขึ้นมากจนครูคนจีนชมถึงพัฒนาการด้าน การฟังและการพูด แต่เช่นกันผู้เรียนคนนี้ทำข้อสอบได้คะแนนไม่ดี การดูภาพยนตร์ไม่ได้ช่วยเรื่อง ไวยากรณ์เท่าที่ควร ส่วนการเล่นเกมจะเป็นความสนใจเฉพาะบุคคลมากกว่า

การอ่านป้ายตามสถานที่ต่าง ๆ อ่านและเขียนบันทึกสั้น ๆ อ่านและเขียนนิทานสั้น ๆ อ่านและเขียนจดหมาย อ่านและเขียนการ์ดอวยพร อ่านและเขียนการ์ดเชิญในโอกาสต่าง ๆ การ สรุประเด็นนี้จะแยกสรุปการอ่านและการเขียนออกจากกัน เนื่องจากการสัมภาษณ์พบผลที่เกิดขึ้น คือ ความสามารถของผู้เรียนสองทักษะนี้มีความสามารถไม่เท่ากัน ทักษะการอ่านจะดีกว่าทักษะ การเขียน การเขียนอักษรภาษาจีนผู้เรียนทุกคนเห็นเหมือนกันว่า การเขียนอักษรภาษาจีนยากมาก ต้องสร้างเทคนิคการจำของตนเอง ผู้เรียนแต่ละคนบอกจำนวนขีดพื้นฐานการเขียนอักษรจีนไม่ เท่ากัน บางคนบอกมี 23 ขีดพื้นฐาน บางคนบอกว่ามีเพียง 15 ขีดเป็นพื้นฐานเท่านั้นขึ้นอยู่กับ เทคนิคเฉพาะบุคคลที่สร้างขึ้นเพื่อจดจำการเขียนอักษรจีน ผู้เรียนทุกคนต้องฝึกฝนการเขียน

เพิ่มเติมด้วยตนเอง แนวทางที่จะทำให้จดจำอักษรจีนได้คือ การ “คัด” คัดทุกวัน ไม่มีแนวทางอื่นที่ดีกว่านี้แล้ว การเรียนภาษาจีนต้องเรียนด้วยความเพียรอย่างสูงและมีสติจึงจะประสบความสำเร็จ ผู้เรียนมีทักษะการเขียนน้อยกว่าทักษะการอ่าน การอ่านป้ายต่าง ๆ ที่เขียนในประเทศไทยผู้เรียนส่วนใหญ่จะอ่านได้เพราะเจอบ่อยๆด้วยป้ายข้อความเดิม ๆ ไม่ว่าจะเขียนในห้องเรียน ในเยาวราช หรือในต่างจังหวัด เช่น เชียงใหม่ พัทยา เป็นต้น ส่วนใหญ่จะให้ความคิดเห็นว่าเขาสามารถอ่านได้ แต่ไม่สามารถเขียนได้ การเขียนผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดการฝึกฝนทำให้มีทักษะการเขียนน้อย ผู้เรียนคนใดมีเทคนิคในการจำเฉพาะตัวที่ดีได้ก็จะประสบผลสำเร็จในการเขียน และเทคนิคที่พบว่าดีที่สุดคือเทคนิคการเขียนซ้ำ หลาย ๆ รอบ เขียนซ้ำมากกว่า 10-20 รอบ การจดบันทึกชีวิตประจำวันปี การศึกษาแรก ๆ ของการเปิดสอนหลักสูตรภาษาจีนผู้เรียนจะได้การบ้านให้จดบันทึกชีวิตประจำวันเป็นภาษาจีนแต่ปีการศึกษาหลังๆงานที่ได้รับมอบหมายส่วนนี้หายไป ผู้เรียนที่เคยจดบันทึกชีวิตประจำวันบอกว่าการที่เขาได้เขียนบันทึกไปทุกวันทำให้เขาเจออะไร ทำอะไร ก็คิดเป็นภาษาจีน เหมือนเขาเปลี่ยนการนึกคิดจากการคิดเป็นภาษาไทยก็เปลี่ยนมาเป็นภาษาจีนแทน ซึ่งช่วยพัฒนาการจำคำศัพท์ภาษาจีนได้ดีมาก การอ่านและเขียนนิทานสั้น ๆ การอ่านและเขียนจดหมาย การอ่านและเขียนการ์ตูนในโอกาสต่าง ๆ มีการเรียนการสอนในห้องเรียนให้พอมีความรู้พื้นฐานทุกคน ถ้าความสามารถขั้นสูงให้เป็นการสนใจเฉพาะปัจเจกบุคคล เพราะการเขียนเหล่านี้ต้องถูกไวยากรณ์ซึ่งแต่ละคำมีที่วางเฉพาะเจาะจง ไม่เหมือนประโยคพูดเพื่อการสื่อสารทั่วไป จากการสัมภาษณ์โดยส่วนหนึ่งได้กล่าวความรู้สึกของตนเองไว้ดังนี้

ครูเคยสอนร้องเพลง เขาเริ่มด้วยการเปิดเพลงจีนให้ฟัง ฟังไปสักพัก ก็เพราะดินะ ก็เลยเริ่มฟัง คุณภาพดนตรีไม่ค่อยดีเพราะเขาพูดกันเร็วมาก ๆ ไม่ใช่เล่น ๆ เลย ฟังไม่ทันและเวลาคนจีนพูดชอบมีสุภาพติดติดมาด้วย ฟังรู้เรื่องบ้างแต่ไม่รู้เรื่องจะมากกว่า เกมไม่เคยเล่น เกมเล่นเป็นภาษาอังกฤษสนุกกว่าเลยไม่ได้สนใจจะเล่นเกมที่เป็นภาษาจีน นิทานครูเคยเล่าก็เล่าภาษาจีนปนภาษาไทย ไม่บ่อยที่เล่าให้ฟัง เพราะมีเวลาเรียนน้อย เคยฟังนิทานอย่างเดียวไม่เคยแสดงท่าทางประกอบ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

ผมร้องเพลงจีนบ่อยมาก ร้องในกิจกรรมโรงเรียน ร้องประกวดเพลงจีน มีการแข่งขันความสามารถพิเศษอันหนึ่งผมก็ได้ที่ 1 จากการแสดงการร้องเพลงจีน นิทานที่ผมอ่านจะอ่านแบบที่เขาแปลเป็นภาษาจีนปัจจุบันแล้วมากกว่า มีทั้งเหล่าชื่อหมาให้ ผมหาเอง เรื่องที่ผมชอบคือ สามก๊ก สามก๊กเป็นตำราพิชัยสงคราม มีหลักบริหารและเศรษฐกิจเข้าไปด้วย ผมอ่านนิทานเป็นภาษาจีนผมก็เล่าเป็น

ภาษาจีนได้เลย แต่ก็มีบางคำที่ผมจำไม่ได้ผมก็จะใช้คำศัพท์ที่ใกล้เคียงพูดไปหรือใช้ท่าทางสื่อไปจนได้ว่าผมต้องการพูดถึงอะไร ก็ผ่านไปด้วยดีครับ เกมเคยเล่นครับผมอ่านวิธีการเล่นได้เพราะคำศัพท์ไม่ยาก ฟังก็รู้เรื่อง (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

อักษรจีนที่เราเห็นว่ามันวุ่นวาย ๆ นั้นความจริงแล้วมันมีขีดพื้นฐานมีเพียง 15 ขีดเท่านั้น ผมใช้เทคนิคส่วนตัววิธีของผมคือจำขีดพื้นฐานให้ได้ก่อน สำหรับผมผมจะเริ่มอ่านให้ได้ พออ่านแบบนี้แล้วเขาเขียนเป็นอย่างไรก็จดจำ ยิ่งเรียนมากขึ้นตัวหนังสือก็เพิ่มมากขึ้นถ้าไม่มีหลักการจำมันจะยากมาก (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

ผมเคยเขียนบันทึกแต่ละระยะหนึ่งตามที่เหล่าซือให้ทำเป็นการบ้าน ก็เขียนได้ไม่ทั้งหมด คำไหนไม่ได้ก็เขียนเป็นภาษาไทยไว้ก่อน ไปโรงเรียนก็ไปถามว่าต้องใช้อะไร เหล่าซือแนะนำผมก็แก้ไขให้ถูก การ์ดอวยพรเคยเขียนเหล่าซือแนะนำให้เขียนเป็นคำสุภาพจีนจะได้ดูเป็นคนมีองค์ความรู้ในตัวแล้วค่อยต่อด้วยคำอวยพรของเรา คำไหนไม่ได้ก็ถามเหล่าซือได้ อย่างที่บอกครับอ่านผมพอทำได้บ้างแต่เขียนประโยคมันยากมากอักษรจีนมีเยอะผมจำได้ไม่ทั้งหมด (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

คำศัพท์ที่ครูให้เรียนน่าจะมีประมาณ 1,000 คำได้ แต่ผมเขียนได้จริงไม่น่าจะครึ่งหนึ่งด้วยซ้ำ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 18)

การเขียนอักษรจีนผมแทบจำไม่ได้เลย การเขียนยากที่สุด ต้องจำมากที่สุด ผมไม่ได้ตั้งใจเรียนเท่าไรตอนเรียนมัธยมปลาย เวลาเขียนรายงานผมก็ลอกคนอื่น เวลาทำการ์ดเขาก็จะมีคำสุภาพที่ตายตัวอยู่ผมก็ลอก ๆ ทำให้ผมเขียนเองโดยไม่มีตัวอย่างไม่ได้ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

การ์ดอวยพรเคยเขียนเหล่าซือแนะนำให้เขียนเป็นคำสุภาพจีนจะได้ดูเป็นคนมีองค์ความรู้ในตัวแล้วค่อยต่อด้วยคำอวยพรของเรา คำไหนไม่ได้ก็ถามเหล่าซือได้ อย่างที่บอกครับ อ่านผมพอทำได้บ้างแต่เขียนประโยคมันยากมาก อักษรจีนมีเยอะผมจำได้ไม่ทั้งหมด (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

4.1.2 ประเด็น (Theme) ที่ 2 ความสามารถด้านจิตพิสัย (Affective Domain)

ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ในที่นี้หมายถึง 1) การรับรู้ (Receiving of Attending) เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์หรือสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง 2) การตอบสนอง (Responding) เป็นการกระทำที่แสดงออกมา 3) การเกิดค่านิยม (Valuing) การเลือกปฏิบัติ 4) การ

จัดระบบคุณค่า (Organization) 5) การสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ (Characterization by a Value Complex) การแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยประจำตัว จากการศึกษาประสบการณ์การเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกมีข้อค้นพบว่า

4.1.2.1 ทักษคติ มุมมอง

ทัศนคติ ในที่นี้หมายถึง ค่านิยมที่เชื่อว่าบุคคลนี้คิดและรู้สึกอย่างไรกับสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่เจออยู่ เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า ทำให้ประเมินได้ว่าเขาชอบหรือไม่ชอบต่อประเด็น ๆ หนึ่ง ซึ่งในที่นี้จะระบุถึงการเรียนภาษาจีนระดับชั้นมัธยมศึกษา เป็นการสื่อสารจากภายในจิตใจของบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมต่อไป มุมมอง ในที่นี้หมายถึง มุมมอง ข้อคิดเห็นจากผู้เล่าที่ผ่าน สถานการณ์นั้นมาแล้วและพยายามเล่าเรื่องตามความคิดของตน ซึ่งแต่ละคนมีต่างกัน จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้เรียนทุกคนมีทัศนคติ มุมมอง ที่ดีมากต่อการเรียนภาษาจีน ทุกคนเห็นความสำคัญของภาษาจีนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้วัฒนธรรมของเอเชีย การเรียนรู้ภาษาจีนได้ ก็จะสามารถต่อยอดไปถึงภาษาเกาหลีและภาษาญี่ปุ่นได้ ภาษาจีนเหมาะสมที่เป็นภาษาที่สามที่ควรศึกษา อนาคตภาษาจีนจะเป็นภาษาสากลไม่แพ้ภาษาอังกฤษ การเรียนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายก็เพื่อมุ่งหวังในเรื่องการศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย เพื่อการติดต่อค้าขายเป็นเจ้าของธุรกิจส่วนตัว หรือเน้นด้านการท่องเที่ยว เช่น เป็นไกด์ ทำทัวร์สำหรับคนจีน ทุกคนมีจุดมุ่งหมายเพื่ออนาคตที่ดีกว่า การเรียนในไตรมิตรวิทยาลัยมีข้อดีคือได้เรียนกับครูคนจีนเจ้าของภาษาเยอะมาก การเรียนภาษาจีนกับครูไทยจะได้หลักการใช้ภาษา การเขียนให้ถูกไวยากรณ์ แต่เรียนกับครูคนจีนเจ้าของภาษาจะได้สำเนียงที่ชัด การเรียนที่จำเป็นต้องมีการสนทนากับคนต่างชาติ ทำให้เห็นความเหมือนและความต่างของภาษาและวัฒนธรรม และสิ่งสำคัญที่ได้จากการเรียนภาษาจีนคือความกล้าแสดงออกผ่านกิจกรรมที่หลากหลายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน การเรียนภาษาจีนที่ต้องอาศัยทักษะการจำ ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ความขยันอดทน มีสมาธิให้มาก เมื่อสิ่งเหล่านี้ซึมซับทุกวัน ทำให้ผู้เรียนเป็นคนที่ใช้ชีวิตอย่างมีสติ สมาธิที่จดจ่อกับสิ่งที่ทำ ทำให้เห็นคุณค่า ภูมิใจในตนเองที่มีความสามารถที่คนอื่น ไม่มี จากการสัมภาษณ์โดยส่วนหนึ่งได้กล่าวความรู้สึกของตนเองไว้ดังนี้

เริ่มแรกที่เรียนภาษาจีน ผมรู้สึกเขอะเขาก ตอนนั้นที่เรียนอาจารย์เปิ้ล (นางสาว นภัทรรณ แสงสิลา) จะสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนและอาจารย์นิพันธ์ (นาย นิพันธ์ พิษณุคุปต์ หินมณี) จะสอนเกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาเรื่องของคำศัพท์ พอเอาทั้งสองมาปะติดปะต่อกันใช้ได้ลงตัวก็เลยเกิดความสนุก ปัจจุบันภาษาจีนคือส่วนหนึ่งของชีวิตและสมองผมไปแล้ว ผมอยู่กับภาษาจีนมา 12 ปี มันเป็นความ

เคยชินเราได้เรียนได้เจอได้สัมผัสภาษาจีนทุกวัน จนเวลาผมดูหนังเป็นภาษาไทย ผมยังนั่งนึกว่าถ้าเป็นประโยคภาษาจีนจะพูดว่าอย่างไร ผมมองว่าภาษาจีนเป็นภาษาที่สำคัญมาก ๆ ต่อไปเปิดอาเซียนด้วยแล้ว ผมเลยพยายามฝึกฝนภาษาจีน อนาคตผมไม่รู้หรือว่าจะได้ใช้ภาษาจีนไหมแต่เรียนไว้เป็นความรู้ประดับติดตัว อาจจะได้นำไปใช้ในสักวัน แต่ผมเชื่อว่าภาษาจีนจะให้อนาคตที่ดีกับผมแน่นอน ตอนเรียนภาษาจีนชั้นมัธยมศึกษาผมประทับใจที่สุดคือครูผม ผมเป็นคนเขียนได้น้อยแต่ครูผมก็จะคอยเอาใจใส่แบบพยายามให้ผู้เรียนขวนขวายด้วยตนเอง คอยและเปิดโอกาสให้ซักถาม ใครมีข้อผิดพลาดตรงไหนครูจะเข้ามาช่วยเหลือ ดูว่าตรงไหนไม่ได้ก็เข้ามาเติมให้ แนะนำให้ ผมเลยประทับใจจิตวิญญาณความเป็นครู ผมเลิกรักครูและรักภาษาจีนด้วย ผมไม่ทิ้งภาษาจีนแน่นอน (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17)

ภาษาจีนยากมาก แรก ๆ เรียนไม่ค่อยสนุกอีกอ้อ อาจเป็นเพราะผมเข้ามาเรียนโดยไม่มีพื้นฐานภาษาจีนมาเลย ไม่รู้คำศัพท์ ไม่ได้เรียนวัฒนธรรมจีนที่เป็นภาษาไทยมาก่อน มาถึงอาจารย์พูดจีนเลยมันยากสำหรับเด็กไทยอย่างผม เรียนไปสักพักเริ่มได้หลักการใช้ภาษาจีน คำศัพท์เริ่มจำได้เยอะมากขึ้น เริ่มหายใจทั่วทั้ง จากนั้นผมก็เริ่ม Speed ผมตั้งใจไว้ประมาณว่า เราเสียใจไม่ถึงตายแต่เสียใจที่ไม่ได้ทำ ตอนจบมัธยมศึกษาตอนปลายผมก็พอใจระดับหนึ่งทีพูดภาษาจีนได้ สื่อสารภาษาจีนได้ ผมคิดว่าการที่ผมเลือกเรียนภาษาจีนเป็นการเปิดใจตัวเองให้กว้างพร้อมที่จะรับสิ่งใหม่ ๆ ถ้าเปิดโลกทัศน์ของตัวเองไปสู่ภาษาใหม่ วัฒนธรรมใหม่ ถ้าวันนั้นผมไม่เลือกเรียนภาษาจีน ผมคงไม่มีความรู้วัฒนธรรมจีนบางอย่าง การที่จะพูดภาษาจีนให้ได้มันเป็นบันไดขั้นที่หนึ่งที่ทำให้ผมเป็นคนกล้าพูด กล้าสนทนากับคนอื่น เพราะผมต้องฝึกถ้าไม่ฝึกผมก็พูดจีนไม่ได้ ทำให้ผมเป็นคนกล้าไปเลย ผมว่าผมเลือกไม่ผิดที่เรียนภาษาจีน ภาษาจีนช่วยให้ผมเห็นคุณค่าในตัวเอง มั่นใจในตนเองมากขึ้น (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15)

เป็นภาษาที่สำคัญยิ่งใกล้เปิดอาเซียนด้วย คนจีนน่าจะมาลงทุนในไทยเยอะขึ้นมาก ซึ่งปัจจุบันก็มีมาเยอะมากแล้ว ดังนั้นแม้แต่การค้ารงชีวิตภาษาจีนก็มีบทบาท ถึงผมจะใช้ภาษาจีนในการทำงาน โดยตรงหรือเปล่าก็ตาม แต่ผมว่าการที่ผมเรียนรู้ภาษาจีน พูดภาษาจีนได้จะเป็นผลดีกับผมแน่นอนในอนาคต ภาษาจีนเป็นภาษาที่ยาก แต่ผมมองในแง่ดีภาษาจีนทำให้ผมมีสมาธิที่ดีขึ้น มีความจำที่ดีมากขึ้นเพราะอักษรจีนเป็นอักษรที่ต้องใช้ความตั้งใจอย่างสูง ละเอียดและฝึกฝน จะหวังพึ่งครูอย่างเดียวไม่ได้เราต้องขยันอดทน มานะ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เราถึงจะได้มา (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

ผมรู้สึกมันเทหืออะแบบว่าเรารู้ภาษาจีน วัฒนธรรมจีน ซึ่งผู้เรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย ปี ๆ หนึ่งน่าจะประมาณ 300,000-400,000 คนได้ แต่จะมีคนพูดภาษาจีนแบบสื่อสารได้ประมาณ 5,000 คน แล้วผมเป็นหนึ่งใน 5,000 คนที่ยอมฝึกหนักผ่านสิ่งที่เขาบอกว่า ยาก ยาก มาได้ ผมภูมิใจในตัวเอง (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

4.1.2.2 คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ที่ได้รับทางตรง คือ การศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย หลายคนศึกษาต่อเกี่ยวกับวิชาทางภาษาศาสตร์เอกภาษาจีน บางคนเรียนวิชาทางด้านธุรกิจติดต่อระหว่างประเทศ บางคนเรียนวิชาทางสื่อสารมวลชนและภาษาจีน ส่วนหนึ่งก็ไม่เรียนเกี่ยวกับภาษาจีนเลย จากการสัมภาษณ์การเรียนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาพบว่าผู้เรียนจากไตรมิตรวิทยาลัยจะมีความสามารถทักษะและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีระดับต้นๆ ในทุกสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา และเมื่อเข้าทำงานมักจะได้ใช้ภาษาจีนในการทำงานและจะได้ทำงานในแผนกที่ดีและรายได้สูงกว่าเพื่อน ๆ เพราะมีความสามารถพิเศษที่สื่อสารภาษาจีนได้ ส่วนใหญ่ใช้ภาษาจีนในการทำงานเพื่อการติดต่อค้าขายมีทั้งเป็นเจ้าของที่ติดต่อสินค้าระหว่างประเทศ เป็นเจ้าของธุรกิจส่วนตัว มีทำธุรกิจนำเข้าและส่งออกทุกที่ อีกทั้งผู้เรียนไตรมิตรวิทยาลัยได้ใช้ภาษาจีนทำสาธารณประโยชน์เป็นอาสาสมัครช่วยเหลือ แนะนำแหล่งท่องเที่ยว อาหาร และของดีในเขาวราชกับนักท่องเที่ยวจีน ประโยชน์ที่ได้รับด้านอื่น ๆ เช่น การชิมซบปรัชญาของจีน ผู้เรียนที่เรียนโปรแกรมจีนเป็นคนรุ่นใหม่ที่ต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมจีน วัฒนธรรมจีนเป็นวัฒนธรรมจีนที่เก่าแก่มาแต่ยังคงคุณค่ามาถึงปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น ปรัชญาขงจื้อ ขงจื้อคือคนที่เผยแพร่ภาษาจีนและที่หน้าสถาบันขงจื้อและห้องเรียนขงจื้อในประเทศไทยที่อยู่ในโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยก็มีรูปปั้นของท่านอยู่ ปรัชญาขงจื้อเป็นการพัฒนาจากการสอนของขงจื้อ ความเชื่อที่ว่า มนุษย์สามารถสอน พัฒนาและทำให้สมบูรณ์ได้ผ่านความพยายามส่วนตนและร่วมกับสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การฝึกตนและการเกิดขึ้นเอง (Self-Creation) ลัทธิขงจื้อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณธรรมและการธำรงรักษาจริยธรรม โดยมีหลักพื้นฐานที่สุด คือ เหริน (*rén*) ยี่ (*yì*) และหลี่ (*lǐ*) เหริน เป็นข้อผูกมัดและความมีมนุษยธรรมแก่ปัจเจกบุคคลอื่นภายในชุมชน ยี่เป็นการคำนึงความชอบธรรมและอุปนิสัยทางศีลธรรมในการทำดี และหลี่เป็นระบบจารีตและความเหมาะสมซึ่งตัดสินว่า บุคคลควรปฏิบัติตนอย่างไรให้เหมาะสมภายในชุมชน (ขงจื้อ, 2559) ที่ผู้เรียนส่วนใหญ่จำได้คือหลักการสอนที่ว่า คนสามคน หนึ่งใดคนหนึ่งนั้นจะต้องเป็นอาจารย์ของคุณ หมายความว่า แต่ละคนมีความถนัดไม่เหมือนกัน ดังนั้นอย่าดูถูกคนอื่น ส่วนลัทธิเต๋า เป็นลัทธิที่เน้นการเข้าหาธรรมชาติ การปรับตัวเข้าหาธรรมชาติ เรียนรู้ธรรมชาติและ

การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ (ลัทธิเต๋า, 2559) ลัทธิเต๋านี้เน้นค้นหาความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติ ส่งผลเช่น การค้นพบการรักษาบำบัดโรคด้วยสมุนไพร อันเป็นต้นกำเนิดแห่งวิวัฒนาการด้านความรู้ทางการแพทย์ มีผู้เรียนเล่าให้ฟังว่ามีหนึ่งคำสอนของลัทธิเต๋าที่ชอบคือ ถ้าละทิ้งการตามหลัง แต่ชอบรูดอกหน้าเขาก็ตาย ทำให้เขารู้สึกรักเพื่อน มีน้ำใจกับเพื่อน เขาจะอยู่ในโลกคนเดียวไม่ได้ มีผู้เรียนอีกคนหนึ่งต้องการมาเรียน โปรแกรมภาษาจีน เพื่ออนาคตจะเป็นนักธุรกิจอย่างแน่นอน เขาชอบวรรณกรรมเรื่องสามก๊กมาก สามก๊กเป็นบทเรียนตำราพิชัยสงครามภาคปฏิบัติ การบริหารและเศรษฐกิจ เขาเล่าให้ฟังว่าเขาชอบคำพูดของนักบริหารสมัยนั้นคือ ชุนกวน ประมุขแห่งง่อก๊ก เป็นผู้นำที่มีอายุน้อยที่สุดในบรรดาก๊กทั้งสาม (น้อยกว่าโจโฉ 26 ปี และน้อยกว่าเล่าปี่ 20 ปี) เขาเป็นผู้นำที่สามารถทำให้ก๊กเขาอยู่ มีอายุยาวนานที่สุดในบรรดาสามก๊ก ชุนกวนเป็นมีความสามารถในการใช้คน ชุนกวนสอนว่า ระวังไม่ใช่ ใช้ไม่ระวัง หมายความว่า คนที่เราใช้เขาแล้วเราต้องไม่ระวัง เขา เขาสอนการใช้คำพูดกับคนอื่นหลักการบริหาร หรือสุภาษิตที่ว่า "สร้างว่ายากแล้ว รักษาไว้ยิ่งยากกว่า" ก็มาจากเขา มีอีกหนึ่งคำสอนที่ผู้เรียนเล่าและผู้วิจัยชอบคือ "อยากเป็นเจ้าแก่ ต้องเริ่มต้นด้วยการคลานเข้าเข้าไปหา" หมายความว่า เราไม่เก่งซะทุกอย่างหรอก ถ้าอยากรู้ เราต้องเข้าไปหา เขาถึงจะลูกน้องเราเอง สอนให้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักใช้คน เมื่อเรามีความรู้ในเรื่องนั้นก็พัฒนาต่อยอดต่อไป ความรู้ทางด้านประเพณี วัฒนธรรมและประเทศจีนจากห้องเรียน ครูคนจีนมักเล่า เกร็ดความรู้ต่างๆ สอดแทรก เช่น วัฒนธรรมการเขียนการ์ดอวยพรด้วยสำนวนอักษรสี่คำเป็นมาตรฐาน ตัวอย่างเช่น เจียน-ข้าว-เจ้า-โซ่ แปลว่า ขอให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง เจียน-เจียน-ซาง-ซัง โซ่ แปลว่า ขอให้สุขภาพแข็งแรงอายุยืนนาน เป็นต้น ถ้าเทียบแบบไทยน่าจะเป็นการให้พรแบบอายุ วรรณะ สุขะ พละ หรือวัฒนธรรมการนั่งรับประทานอาหารคนที่อาวุโสมากที่สุดจะนั่งในสุด ไกลประตูมากที่สุด คนอายุน้อยสุดจะนั่งนอกสุดใกล้ประตูมากที่สุดและคอยตักข้าว ตักอาหาร คอยให้บริการคนที่อาวุโสกว่า เป็นต้น จากการสัมภาษณ์โดยส่วนหนึ่งได้กล่าวความรู้สึกของตนเองไว้ดังนี้

หลังจากได้เรียนภาษาจีนไปสักพักผมรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ผมถนัด ผมสนใจด้านการท่องเที่ยว ประเทศจีนเริ่มมีอิทธิพลมาก ประชากรก็มากและสนใจมาเที่ยวเมืองไทยกันเยอะมาก ๆ ผมน่าจะทำธุรกิจเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวจีนได้เป็นแรงบันดาลใจให้ผมตั้งใจเรียน ผมจะขยันฝึกพูดกับครูคนจีน ผมสนใจธุรกิจผมจะเจียนไม่ได้เหมือนเพื่อน ๆ ไม่ได้มันจะกระทบกับการทำธุรกิจ ผมเลยต่อยอดพื้นฐานด้านการเขียนอักษรจีนด้วย (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

บ้านผมเป็นคนเชื้อสายจีนอยู่แล้ว เทศกาลต่าง ๆ ก็ทำอยู่ตลอด ทุก ๆ ปี ตอนเป็นเด็กผมไม่เข้าใจเหตุผลของแต่ละเทศกาล แต่พอผมได้มาเรียน ได้ซักถามเหล่าซือก็เข้าใจต้นเหตุของประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ เพื่อน ๆ ในห้องก็แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมในบ้านตนเอง คติสอนใจของเทศกาลต่าง ๆ เหล่าซือก็เล่าตำนาน เล่านิทาน เกร็ดความรู้ต่าง ๆ สอดแทรก เช่น หวังเจาจินคือใคร แล้วทำไมหวังเจาจินจึงมีบทบาทในภาษาจีนอย่างมาก เจาจินจึงได้ฉายาว่าปักษยาคณภาสุนัขครบมันเป็นการเรียนประเพณี วัฒนธรรม และประเทศจีนผ่านห้องเรียน (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

ตอนเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายผมทำงานพาร์ทไทม์ที่ร้านอาหารเอ็มเคสกีสาขาหนึ่งในเอเชียทีคด้วย ทั่ววันลงเยอะมาก ผมเจอแขกที่เป็นคนจีนบ่อย ๆ เขามีปัญหาเรื่องการสั่งอาหารผมก็เข้าไปช่วย ที่ผมประทับใจมาก มีคนจีนแก่ ๆ เข้ามาในร้านเขาไม่พูดภาษาอังกฤษอยู่แล้ว พอเขากินสุกี้เสร็จเขาก็พูดเสียงดังมาก ชี้นิ้วชี้มืออยู่ ผมเลยเดินเข้าไปได้ยินคำว่า ปิงฉี หลิน ผมก็เข้าใจเลยว่าเขาต้องการไอศกรีม คงเหมือนคนไทยที่กินของคาวแล้วก็กินของหวานของหวาน ผมก็แก้สถานการณ์ไปได้ด้วยดี โชคดีที่ผมได้เรียนคำศัพท์คำว่าไอศกรีมในวันนั้นเลย เขาก็ถามอย่างอื่นเยอะเลย ถามร้านเปิด-ปิดกี่โมง แล้วจะไปเที่ยวที่ไหนต่อดีให้แนะนำ เขาจะไปตรงนั้นนั่งรถประจำทางอย่างไร เรียกแท็กซี่อย่างไร ผมก็สื่อสารกับเขาได้นี้คือคุณค่าและประโยชน์ภาษาจีนทำให้ผมกล้าแสดงออกมากขึ้น พอผมพูดภาษาจีนได้ผมไม่ต้องทำงานหนักเหมือนคนอื่นแล้ว ผมแค่คอยหน้าร้านและเชิญชวน ช่วยเหลือคนจีนเท่าที่ทำได้ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

ผมสามารถสื่อสารกับคนจีนได้รู้เรื่อง ได้ตอบกับคนจีนได้ อนาคตผมได้ใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ภาษาจีนตรงนี้แน่นอน ถึงแม้ว่าการทำงานของผมอาจจะไม่เกี่ยวข้องกัภาษาจีนโดยตรงก็ตาม (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

4.1.2.3 ประสพการณ์ที่น่าจดจำ

ผลจากการสัมภาษณ์พบผลที่เกิดขึ้น คือ ประสพการณ์ที่น่าจดจำทั้งหมดจะเกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนที่มีมากมาย ทุกคนจะได้ทำกิจกรรมและเป็นส่วนสำคัญของกิจกรรมวันนั้นเสมอ ทุกคนมีบทบาทของตนเองและทำอย่างเต็มศักยภาพ เป็นการฝึกทักษะการเป็นผู้หน้าที่ดี ทำให้ผู้เรียนทุกคนมีทักษะชีวิตมีความคิดที่โตเป็นผู้ใหญ่มองยาวไกลไปถึงอนาคต การทำกิจกรรมส่งผลทำให้ทักษะภาษาจีนของผู้เรียนดีขึ้นมาก ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ทั้ง ฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อทำกิจกรรมให้บรรลุผลด้วยดี

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนในโรงเรียนจะมีมากมาย เช่น การแข่งขันร้องเพลงจีน ค่ายภาษาจีนที่มีทุกปีตามหลักสูตรสถานศึกษา การรับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้เสด็จมาวัดไตรมิตรวิทยาลัยทุก ๆ ปี ในวันตรุษจีน รับแขกสำคัญ ๆ ทางการศึกษาจากประเทศจีน การต้อนรับคณะครูและนักเรียน โรงเรียนต่างๆมาเยี่ยมชมโรงเรียน สถาบันขงจื้อและห้องเรียนขงจื้อในประเทศไทยที่อยู่ในโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย การนำเสนอผลงานความสามารถของผู้เรียน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนนอกโรงเรียน เช่น การแข่งขันร้องเพลงจีนของโรงเรียนต่างๆ การแข่งขันตอบปัญหาของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย การจัดบุรุษจีนเขาวงกต การจัดการแข่งขันเพชรยอดมงกุฎภาษาจีน การจัดการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมผู้เรียนระดับชาติวิชาภาษาจีนที่โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้การสอนภาษาจีนของเขต 1 กรุงเทพมหานคร

จากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านการปฏิบัติตนจนนิสัย บุคลิกภาพ พฤติกรรมที่เป็นนิสัยประจำตัวของนักเรียน สิ่งที่มีเหมือนกันอย่างมากคือ ความกล้าแสดงออก กล้าสนทนา กล้าคิด กล้าตัดสินใจลงมือทำในสิ่งที่ตนเองคิดว่ามีคุณค่าและเป็นประโยชน์ทั้งต่อตัวเองและส่วนรวม รักเพื่อน รักสถาบัน อาจเนื่องจากการที่ต้องร่วมทำกิจกรรม ร่วมทุกข์ ร่วมสุข มุ่งมั่นใฝ่เรียนด้วยกันช่วยเหลือกันจึงจะประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี วัฒนธรรม ประเพณีที่แฝงไว้ในตัวอักษรจีนที่ได้รับการถ่ายทอดจากครูก็เป็นเป้าหมายที่ค้ำจุนอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรักชาติและท้องถิ่นของตน การเรียนที่ต้องฝึกฝนอย่างมากทำให้บุคลิกภาพ นิสัยเป็นคนหนึ่ง มีสมาธิ ความเป็นผู้ใหญ่มีทักษะชีวิตที่ดี จากการสัมภาษณ์โดยส่วนหนึ่งได้กล่าวความรู้สึกของตนเองไว้ดังนี้

ประทับใจมากที่สุดคือกิจกรรมของโรงเรียน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จมาเปิดขงจื้อ พวกเราได้เข้าร่วมกิจกรรม ผมได้ร้องเพลงภาษาจีนต่อหน้าพระพักตร์ท่านก็ตรัสชมว่าการร้องเพลงได้ไพเราะมาก ทำให้รู้สึกว่าการที่เราเรียนรู้ไม่ได้สูญเปล่า ผมได้รับ โอกาสนี้ซึ่งผมไม่มีวันลืมเลย การทำกิจกรรมมันมีผลทำให้ผมพูดภาษาจีนดีขึ้นมาก ผมมองถึงอนาคตภาษาจีนช่วยให้ผมมีอนาคตที่ดีกว่าการไม่เรียนภาษาจีนแน่นอน (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

การเรียนภาษาจีนทำให้ผมได้ทำงาน โรงเรียนมีแขกจากประเทศจีนบ่อยมาก รองประธานาธิบดีของประเทศจีน ผู้ว่าจากมณฑลต่าง ๆ ผมเป็นเด็กโตศตวรรษศึกษา จะต้องทำงานรับแขก ทั้งถ่ายรูปและประสานงานในการเปิดเพลง เปิดวิดีโอต่าง ๆ สื่อสารเป็นภาษาอังกฤษก็ไม่ได้ เขาฟังผมไม่รู้เรื่อง เลยคิดว่าทำงานแบบนี้ต้องพูดจีนได้เท่านั้น ทำให้ผมตั้งใจเรียน ฝึกทุกวัน เข้าไปคุยกับเหล่าซือขอคำแนะนำ พอผมอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก็คล่องตัวในการทำงาน สื่อสารได้ เช่น

แขกอยากเข้าห้องน้ำผมก็เข้าใจพาไปได้ เปิดเพลงที่เท่าไรผมได้หมด นี่เป็นสิ่งที่ผมประทับใจ อีกอย่างผมเป็นเด็กชอบกิจกรรม เป็นคนกล้าแสดงออก ผมได้ร้องเพลงทั้งสามปีเลย พอผมได้รับมอบหมายให้ร้องเพลง ก็ฝึกกับเพื่อน ช่วยดูแลฝึกเพื่อน ๆ ด้วย แล้วก็ไปแสดงโชว์ตามงาน เช่น งานเพชรยอดมงกุฎ แข่งร้องประสานเสียง เดิมผมคิดว่าผมอยู่เมืองไทยคงไม่ค่อยได้ใช้ภาษาจีน แต่พอมีโอกาสได้ใช้ทำกิจกรรมบ่อยๆผมเริ่มหลงเสน่ห์ภาษาจีน อย่างน้อยภาษาจีนก็ทำให้ผมได้คุยกับครูผู้หญิงหน้าตาดี ๆ ในบรรยากาศโรงเรียนชายล้วน เป็นแรงบันดาลใจให้ผมตั้งใจเรียนยิ่ง ๆ ขึ้น (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

ประทับใจมากที่สุดคือผมได้กล่าวสุนทรพจน์ในงานพิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ชื่อให้ผมได้ทำกิจกรรมที่มันช่วยเสริมการฝึกฝนทักษะภาษาจีนให้ผมได้ดีมากขึ้น การได้ออกค่ายภาษาจีนทำให้ได้ทักษะการฟังที่ดี (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

เข้าร่วมกิจกรรมเยอะครับ โรงเรียนมีกิจกรรมเยอะมาก ส่วนใหญ่ก็ร้องเพลง มีแข่งขันภายนอกบ้างก็ได้ที่ 1 จากการร้องเพลงจีนมาครับ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

กิจกรรมภาษาจีนในโรงเรียนเยอะมาก มีการร้องเพลงจีน เข้าค่ายภาษาจีน รับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รับแขกคนจีนจากต่างประเทศ มีครูและผู้เรียน โรงเรียนต่าง ๆ คนมาเยี่ยมชมโรงเรียนเรา ออกงานตรุษจีนเยาวราช โรงเรียนเป็นศูนย์แข่งขันภาษาจีนที่โรงเรียนเราเป็นศูนย์การเรียนการสอนภาษาจีนของเขต 1 กรุงเทพมหานคร ฯลฯ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

เริ่มแรกผมดูเหมือนเด็กทั่วไป เรียนไปวัน ๆ ไม่ค่อยไปค้นคว้าความรู้ตามหนังสือเรียน นิตยสาร เว็บไซต์ต่าง ๆ แต่ผมจะใช้การพูดคุยกับครูจีนให้มาก ๆ มีอะไรสงสัยก็ถามไปเลยทุกเรื่อง ถามวิธีการออกเสียง การอ่าน การเขียน การจัดรูปแบบประโยค แล้วพยายามจดจำเรียนรู้แบบนี้ แต่การสนทนาจะมีคิพจน์สุภาษิตสอดแทรก มีกิจกรรมโรงเรียนที่ต้องรับผิดชอบ ทำให้ผมเป็นคนกล้า กล้าแสดงออก กล้าคิดลงมือทำ ที่สำคัญผมกล้าเข้าหาผู้ใหญ่แขกพ่อ ญาติ ผมเข้าไปคุยได้ทั้ง ๆ แต่ก่อนแบบนี้ผมไม่ค่อยทำ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11)

ผมชอบภาษาจีน เดิมอาจเป็นเพราะว่าเป็นภาษาของบรรพบุรุษ แต่แท้จริงน่าจะเป็นเพราะตัวเองมากกว่า เพราะการเรียนภาษาจีนทำให้ผมได้รู้อะไรมากขึ้น และผมเข้าใจความเป็นคนไทยเชื้อสายจีนในตัวคนมากขึ้น รู้ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี เข้าใจวัฒนธรรมไปทั่วเอเชีย ภาษาจีนเปิดโลกผมให้กว้างขึ้น ภาษาจีน

สมัยก่อนเป็นของคนชั้นสูงหน่อยถึงจะอ่านและเข้าใจอักษรจีน มีอารยธรรมบางอย่างที่ถ่ายทอดผ่านอักษรจีนดังนั้นการเรียนต้องตั้งใจฝึก ฝึกจิตใจให้เรียนรู้ ทำให้ผมมีสมาธิมากขึ้น มีความเพียร เป็นคนละเอียด ผมว่าสิ่งเหล่านี้แม้แต่การดำรงชีวิตก็ต้องมี ผมใช้ชีวิตอย่างมีสติมากขึ้น (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13)

4.1.3 ประเด็น (Theme) ที่ 3 ความสามารถด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ในที่นี้หมายถึง พฤติกรรมย่อย ๆ 5 ระดับ ดังนี้ 1) การเลียนแบบ ปฏิบัติตามตัวแบบที่สนใจ 2) กระทำตามแบบ พฤติกรรมที่ฝึกตามแบบที่ตนสนใจและทำซ้ำ จนสามารถปฏิบัติงานได้ตามข้อแนะนำ 3) ความถูกต้องตามแบบ พัฒนาเป็นรูปแบบของตัวเอง 4) การกระทำอย่างต่อเนื่อง ตัดสินใจเลือกเป็นของตัวเองและจะปฏิบัติตามรูปแบบนั้นได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และคล่องแคล่ว 5) การทำจนเคยชินเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ขัดเขิน จากการศึกษาประสบการณ์การเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกมีข้อค้นพบว่า

4.1.3.1 การพัฒนาทักษะการพูดและการฟัง

จากการสัมภาษณ์พบผลที่เกิดขึ้น คือ การพัฒนาทักษะการพูดและการฟัง การเรียนการสอนในห้องเรียนเน้นการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ มากกว่าเน้นไวยากรณ์ที่ใช้สำหรับสอบแข่งขัน จะทำพร้อมกันทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ครูอ่านออกเสียงให้ฟัง ผู้เรียนพูดตาม พอครบแล้วก็เริ่มมีการฟังเทปบ้าง จับคู่พูดสนทนากัน เปลี่ยนสถานการณ์ต่าง ๆ ไปตามเรื่องที่เรียน โดยปกติผู้เรียนจะได้สนทนากับครูคนจีนเจ้าของภาษา ดังนั้นผู้เรียนจะไม่มีปัญหาเรื่องของสำเนียง การออกเสียง ส่วนใหญ่ทักษะการพูดและการฟังที่เป็นประโยชน์พื้นฐานผู้เรียนจะได้ทุกคน ครูจะสอดแทรกด้วยการให้ดูภาพยนตร์จีนที่มีซับไตเติลเป็นภาษาจีนด้วยเพื่อฝึกการฟัง เมื่อทักษะการฟังดีแล้ว จำคำศัพท์ได้เยอะขึ้นการพูดผู้เรียนจะได้ตามโดยอัตโนมัติ ทักษะระดับที่สูงขึ้นไปจะเฉพาะบุคคล ขึ้นอยู่แต่ละคนสนใจนอกเหนือจากการฝึกในห้องเรียน ซึ่งแต่ละคนมีวิธีการเพิ่มเติมทักษะของแต่ละคนไม่เหมือนกัน จากการสัมภาษณ์ส่วนหนึ่งได้เล่าให้ฟังดังนี้

การพูดและการฟัง ขึ้นอยู่แต่ละคนมีทักษะในการจำคำศัพท์ได้มากน้อยเพียงใด ตัวอย่างของผม จะเน้นในเรื่องของการจำคำศัพท์ที่ต้องใช้ในการทำงานสายตรงของผมที่ผมสนใจ คือการท่องเที่ยว ภาษาจีนจะมีคำศัพท์เยอะมาก ขึ้นอยู่ที่ว่าเราจะมุ่งเน้นการใช้ภาษาจีนในเรื่องของด้านใด ส่วนวลีต่าง ๆ ก็ผมจะเน้นการสื่อสารให้อีกฝ่ายเข้าใจ ซึ่งจะไม่เน้นมากในหลักการหรือทฤษฎีของประโยค มันจะทำให้

หลักการสื่อสารไม่ค่อยถูกต้องนัก ชีวิตจริงมันช่วยให้เราสื่อสารได้ง่ายขึ้น อย่างเดียวที่จะให้พูดภาษาจีนได้ไว คือการพูดภาษาจีนทุกวัน (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

ผมสนใจในการพูดการสนทนา ผมก็จะสนใจหาคำศัพท์ใหม่ๆ จากนิตยสาร หนังสือ หรือเว็บต่าง ๆ และเวลามีปัญหาไม่เข้าใจผมจะไปถามเหล่าซือ คนจีนเลยมากกว่าที่จะค้นคว้าด้วยตนเองมันจะได้ทุกอย่างทั้งการฟัง การออกเสียง การแต่งประโยค หวังความรู้จากครูอย่างเดียวก็ไม่ได้ ผมอยากเก่งผมต้องมานะ ขยัน อดทน ใฝ่รู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วย ผมอยากเรียนรู้ เพราะคิดว่าภาษาจีนเป็นภาษาที่สำคัญไม่น้อยกว่าภาษาอังกฤษ การเรียนภาษาจีนทำให้เรามีเพื่อน ได้อีกมาก อีกอย่าง มันดูเท่มากที่สามารถสื่อสารภาษาอื่นได้ ที่ไม่ใช่แค่ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่ และภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่สอง (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

ผมจะพยายามเข้าไปคุยกับเหล่าซือคนจีน ว่าง ๆ ก็ไปคุย เวลาออกเสียง ผิดหรือเขารู้แหละว่าผมอยากพูดอะไร เขาก็จะบอก ผมก็ออกเสียงตาม กับเพื่อนในห้องก็เหมือนกันผมจะพยายามพูดภาษาจีนด้วย มีเพื่อนพูดภาษาจีนเก่งๆ เยอะ กล้าฝึกไปเรื่อย ๆ ก็ค่อย ๆ ได้ การฟังกับการพูดผมได้พอ ๆ กัน (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

เวลาเรียนในห้องมีการเรียนรู้ทั้งการฟังและการพูด ในเวลาส่วนใหญ่ผมจะฟังมากกว่าพูด เวลาฝึกพูดในคาบผมถึงจะพูด ผมพูดสื่อสารได้แต่จะนานหน่อย ต้องใช้เวลาฝึกบ้าง สรุปผมสื่อสารได้แต่ยังไม่ราบรื่นเหมือนภาษาไทย ผมฝึกดูภาพยนตร์จีนแบบมีคำแปลภาษาไทยข้างล่างด้วย ผมไม่ได้ฟังรู้เรื่องทุกคำแต่ฟังรวม ๆ พอเข้าใจ จับใจความได้ แบบเข้าใจได้ดีกว่าผมดูภาพยนตร์ฝรั่งชาวแทรก (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

ผมไม่ค่อยได้เท่าไร ภาษาจีนยากผมเข้าใจนิดๆจริงๆ การฟังได้นิดหน่อย แบบต้องถามครูแบบอีกทีหนึ่งได้ไหม การพูดพอได้ประโยคสั้น ๆ มาก เช่น คำทักทาย คำขอบคุณ คำขอโทษ แบบนี้ก็ได้ แต่ให้ไปอธิบายสิ่งที่เจอ เชื้อเชิญ แนะนำ ยาว ๆ ไม่ได้เลย (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

4.1.3.2 การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน

จากการสัมภาษณ์พบผลที่เกิดขึ้น คือ การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน การเรียนการสอนในห้องเรียนเน้นคำศัพท์เพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แบ่งเป็นบทเรียน แต่ละบทเรียนจะทำพร้อมกันทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน การเขียนทุกบทจะมีคำศัพท์ที่

สำคัญแยกให้ ผู้เรียนจะได้คัดศัพท์เป็นการบ้านประจำเสมอ แต่จำได้มากน้อยก็ขึ้นอยู่กับความสนใจ ความเอาใจใส่ของแต่ละบุคคล เป้าหมายของแต่ละบุคคล การคัดคำศัพท์ตามรูปแบบทุกคนทำได้ แต่เขียนอักษรจีนด้วยตนเองมักจะทำได้น้อยเนื่องจากอักษรจีนต้องใช้เทคนิคการจำเป็นหลัก ต้องมีสมาธิและความตั้งใจสูงมาก อักษรจีนเป็นอักษรภาพ และอักษรภาพหลายตัวก็มาประกอบกันเป็นคำใหม่ที่มีความหมายใหม่ ความซับซ้อนของขีดก็จะเยอะขึ้นตามลำดับ การเขียนภาษาจีนทุกวันจึงเป็นเทคนิคที่ดีที่สุดในการพัฒนาการเขียนอักษรจีน ผู้เรียนเล่าว่าคำบางคำอ่านได้แต่เขียนไม่ได้ คำบางคำเขียนได้แต่ไม่ได้หมายความว่าคำนั้นจะอ่านได้ ผู้เรียนหลายคนพูดถึงการทำข้อสอบแข่งขันภายนอก ที่ส่วนใหญ่ทำคะแนนได้ไม่ดีอาจเนื่องจากในห้องเรียนเน้นคำศัพท์เพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ สื่อสารด้วยประโยคง่ายๆแต่เข้าใจได้ทั้งคนพูดและคนฟัง แต่ข้อสอบแข่งขันเน้นด้านการใช้ไวยากรณ์ที่ถูกต้องตามหลักภาษา ด้วยคำศัพท์ที่เป็นทางการมาก คำศัพท์หลากหลายกว้างมาก เยอะมากเอามาหมด ทั้งภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว ภาษาจีนในสำนักงาน ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ คำศัพท์ที่เป็นประวัติศาสตร์ คำศัพท์ที่เป็นคำกลอน ซึ่งเป็นไปไม่ได้ที่ผู้เรียนจะจำคำศัพท์ทั้งหมด ส่วนใหญ่เลือกจำเฉพาะส่วนที่ตนเองต้องการจะใช้ในการทำงานจริง ๆ ในอนาคตมากกว่า ทำให้เขาถึงอ่านโจทย์ได้เข้าใจแล้วก็ไม่สามารถเลือกตัวเลือกที่น่าจะถูกต้องได้ด้วยคำศัพท์ที่ไม่เคยเห็น ที่ไม่ใช่สื่อสารในชีวิตจริง การรู้คำศัพท์ของประชาชน กริยา และกรรม แปลออกมาได้อย่างเดียวไม่พอต้องรู้หลักการของไวยากรณ์ของส่วนขยายมันด้วยเมื่อประโยคนั้นถูกขยายมากขึ้นมากขึ้น จากการสัมภาษณ์ส่วนหนึ่งได้เล่าให้ฟังดังนี้

การอ่านและการเขียนยาก ยากมาก การเขียนผมจะทำแค่ตามที่ครูสั่ง ผมไม่ชอบการอ่านและการเขียน ผมจะฝึกเฉพาะตอนใกล้สอบเท่านั้น (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

ผมจะฝึกเขียนทุกอาทิตย์ไม่ใช่ทุกวัน ผมจะกำหนดตัวเองว่าในหนึ่งอาทิตย์ต้องคัด 100 คำเป็นอย่างน้อย เขียนตัวเดิม ๆ ซ้ำ ๆ จนจำได้แล้วถึงเปลี่ยนเขียนตัวใหม่แล้วก็อ่านไปด้วย ในหนึ่งเดือนผมกำหนดตัวเองว่าต้องจำให้ได้ 50 คำ ละทิ้งการเขียนไม่ได้เลย ทั้งไปนาน 2-3 เดือนก็อาจจะลืม ส่วนการเขียนด้วยพู่กันจีนผมยังทำได้ไม่สวย ไม่สม่ำเสมอ คนที่เขียนพู่กันจีนได้ดีเขาจะไม่ค่อยวอกแวกและเขาจะไม่ทำตัวบ๊อบ นึกอยากจะพูดอะไรก็พูดเหมือนเด็กไม่เลย เขาจะเป็นคนนิ่ง ๆ มีสติเพราะเขาต้องฝึกสมาธิด้วย เขาต้องมีสมาธิถึงจะเขียนอักษรจีนด้วยพู่กันแล้วตัวอักษรออกมาสม่ำเสมอ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

การอ่านที่เป็นอักษรจีนผมไม่ค่อยอ่าน เป็น pin yin อ่านได้หมดแต่ก็ไม่ค่อยอ่านการเขียนผมคัดเลขคัดไปจนกว่ามั่นใจว่าเขียนได้แน่นอน ก็จะปิดแล้วก็

นอน จริง ๆ เรียนไปสามบทคำศัพท์จะมีแค่ประมาณ 40 คำเท่านั้นเอง ผมคัดทุก
คืน แต่เชื่อว่าผมจะจำได้ทั้งหมด มันใจจริง ๆ ก็สัก 20-30 คำ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12)

4.1.3.3 เทคนิค วิธีการเฉพาะบุคคลที่ส่งเสริมทักษะพิสัย

จากการสัมภาษณ์พบผลที่เกิดขึ้น คือ เทคนิค วิธีการเฉพาะบุคคล ส่วนใหญ่เน้น
ความจำ เรียนคำศัพท์ใหม่ ๆ ก็จะเขียนจนกว่าจะจำได้ เขียนซ้ำ ๆ 10 - 20 รอบ ส่วนการพูดและฟัง
ผู้เรียนได้สนทนากับครูทุกวันทั้งในห้องเรียนและหลังเลิกเรียน ครูและผู้เรียนมีกิจกรรมที่ต้อง
สื่อสารกันเป็นประจำ เป็นการฝึกทักษะพิสัยที่ดี การสื่อสารในชีวิตประจำวันจึงไม่เป็นปัญหา
กับผู้เรียนที่ได้พูดทุกวัน แต่สิ่งที่มีประโยชน์มากคือแนวคิดในการเรียน เพราะครูคนจีนมักเล่าการเรียน
ในระดับมัธยมศึกษาของตนเองที่ประเทศจีนให้ฟังว่า เขาต้องเหน็ดเหนื่อยกับการเรียนมากเท่าไรจึง
จะเก่งภาษาจีนได้ขนาดนี้ ไม่ใช่ว่าการพูดจีนทุกวันแล้วคือเก่งภาษาจีน ผู้เรียนในจีนทุกคนเรียน
หนักมาก เรียนกันตั้งแต่เช้าและเลิกสามทุ่มซึ่งหนักกว่าการเรียนในประเทศไทย ทำให้ผู้เรียนเห็นว่า
ครูเหล่านี้ก็ต้องผ่านสิ่งที่เราบอกว่ายากและเหน็ดเหนื่อยมาเช่นกัน เป็นการสร้างทัศนคติที่ดีต่อ
ความมุ่งมั่นในการเรียนภาษาจีน ให้ขยันมากขึ้น มีเป้าหมายเป็นแรงจูงใจมากขึ้น สร้างกำลังใจมี
ผู้เรียนหลายคนเริ่มฝึกฝนตนเองเป็นประจำมากขึ้น การฝึกฝนด้วยตนเองทุกวัน ทั้งการพูด การฟัง
กานอ่านและการเขียน เป็นเทคนิคที่ดีที่สุดแล้ว ไม่มีทางลัดใด ๆ ที่จะพัฒนาทักษะผู้เรียนได้ดีกว่า
แต่มีบางคนก็สร้างเทคนิคการจำของตนเอง จากการสัมภาษณ์ได้บอกเล่าถึงเทคนิคเฉพาะตัว ดังนี้

ผมจะผสมผสานกันมากกว่า หลายๆรูปแบบ ส่วนใหญ่ผมจะจำทั้งตัวมากกว่าแล้ว
ฝึกคัด ฝึกไปมากมายมันจะมีรูปแบบที่เปรียบเทียบได้กับรูปแบบทางธรรมชาติ พอ
เราจับภาพได้แล้วก็เอามาใช้ในการจำการอ่านก็เหมือนกัน อักษรจีนไม่สามารถมา
สะกดเหมือนภาษาอังกฤษได้ ต้องจำอย่างเดียว ก็ต้องหาระบบการจำให้ได้ คำ
ไหนที่ผมอ่านได้ผมก็จะเขียนได้ ซึ่งระบบการจำจะเป็นคำ ๆ ไป ซึ่งแต่ละคนต้อง
หาเอาเอง เหล่าชื่อก็มีบอกบ้าง เพื่อนใครมีวิธีดี ๆ ก็บอกกัน ภาษาจีนยากจริง ๆ
(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

อักษรจีนความจริงแล้วมันมีขีดพื้นฐานมีเพียง 15 ขีดเท่านั้น ผมใช้เทคนิค
ส่วนตัววิธีของผมคือจำขีดพื้นฐานให้ได้ก่อน สำหรับผมจะเริ่มจากการอ่าน จำการ
อ่านพออ่านแบบนี้แล้วเขาเขียนเป็นอย่างไรก็จดจำ ยิ่งเรียนมากขึ้นตัวหนังสือก็
เพิ่มมากขึ้นถ้าไม่มีหลักการจำมันจะยากมาก (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) จากผลการสัมภาษณ์ค้นพบได้ว่า ประสพการณ์การพัฒนาตนเองจากการเรียนภาษาจีน ทุกคนต้องการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสพการณ์ โดยใช้ความพยายามและความเพียรอย่างสูงเพื่อให้เกิดความสำเร็จ จนกระทั่งได้ความรู้ทุกคน ทั้งๆที่ภูมิลำเนาเดิมมาเรียนแผนการเรียนภาษาจีนระดับชั้นมัธยมศึกษาแต่ละคนต่างกัน ความสนใจที่มาเรียนแผนการเรียนภาษาจีน โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยของผู้เรียนแตกต่างกัน เช่น 1) กลุ่มครอบครัวเป็นชาวจีน เลือกเรียนตามที่ผู้ปกครองต้องการ ทางบ้านอยากให้ทำธุรกิจโดยใช้ภาษาจีนเพื่อทำการค้าและทำธุรกิจหรือตัวเองชอบค้าขายและจะทำธุรกิจในอนาคต 2) กลุ่มที่ต้องการก้าวสู่ตลาดแรงงานที่เป็นสากล มีภาษาจีนเป็นความสามารถพิเศษ มีงานที่ดีในอนาคต 3) กลุ่มที่ต้องการเรียนรู้ภาษาของบรรพบุรุษ เรียนรู้ภาษาจีนที่ตนเองมีมาก่อนตั้งแต่ประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ดีมากยิ่งขึ้น เป็นความสามารถพิเศษ 4) กลุ่มที่เริ่มรู้สึกชอบภาษาจีนเมื่อได้เรียนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยมีวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับทุกคนต้องได้เรียนภาษาจีนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และพบว่าตนเองน่าจะเรียนได้ดีกว่าวิชาทางการคำนวณ 5) กลุ่มที่ชอบวิชาทางด้านภาษามากกว่าวิชาทางการคำนวณเช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เมื่อมีแผนการเรียนทางภาษาเพียงภาษาเดียวจึงเลือกเรียนแผนการเรียนภาษาจีน แม้ว่าการมาเข้าเรียนแผนการเรียนภาษาจีนจะต่างกันแต่เมื่อจบการศึกษาที่พบว่าความรู้ที่ได้ใกล้เคียงกัน จะมากน้อยต่างกันขึ้นอยู่กับความขยัน ความเพียรฝึกฝนที่ต่างกัน และทุกคนได้นำความรู้จากการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาไปใช้ประโยชน์แก่ตนเอง ในการศึกษาต่อ การทำงานและทำธุรกิจ เพื่อการสื่อสารในชีวิต การท่องเที่ยวและบางคนยังใช้ความสามารถนี้ในการเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยด้วย

4.2 ความหมายของประสพการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา

ผู้เรียนที่ผ่านการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ได้ให้ความหมายกว้าง ๆ ของ “การเรียนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา” จากการเล่าผ่านผู้วิจัยว่าเป็นการเรียนภาษาต่างประเทศอีกภาษาหนึ่งที่นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ซึ่งในประเทศไทยมีบางโรงเรียนเท่านั้น โดยเฉพาะโรงเรียนที่สังกัดการศึกษามัธยมศึกษา ที่มีแผนการเรียนภาษาจีนไม่มากนัก โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย เป็นโรงเรียนหนึ่งที่มีแผนการเรียนภาษาจีน โดยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน ประกอบกับประสพการณ์ตรงของผู้วิจัยพบว่า แก่นของความหมายของการเรียนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา สามารถสรุปออกมาได้เป็นประเด็น ๆ ดังนี้

4.2.1 เรียนภาษาของบรรพบุรุษ

ผู้ให้ข้อมูล ได้ให้ความหมาย “เรียนภาษาของบรรพบุรุษ” ไว้ว่า ภาษาเป็นเอกลักษณ์และเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม เมื่อผู้เรียนมีบรรพบุรุษเป็นชาวจีนเขาควรจะเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของชาวจีนบรรพบุรุษของตนและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ภาษากับวัฒนธรรมมักจะควบคู่กันไป เมื่อเรียนภาษา ก็ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไปด้วย เป็นการเรียนรู้โดยการรับอย่างมีความหมาย (Meaningful Reception Learning) ดังนั้นการเลือกเรียนแผนภาษาจีนเพื่อใช้ภาษาจีนจนเป็นทักษะที่มีความชำนาญย่อมเป็นหนึ่งในความหมายของการเรียนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา การที่ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาจีนของเขาได้โดยตรงกับญาติและครอบครัว ย่อมสื่อถึงกันได้โดยตรงและเข้าใจได้ดีมากกว่า คนไทยเชื้อสายจีนมีการสืบทอดวัฒนธรรมและนิสัยการดำเนินชีวิตจากบรรพบุรุษต่อ ๆ กันมา จนเป็นธรรมเนียมประเพณี ที่เราเห็นกันอยู่หลากหลายรูปแบบในสังคมปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาจีนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้วัฒนธรรมการดำเนินชีวิตตามวิถีชีวิตบรรพบุรุษยังคงอยู่ ผู้เรียนที่เลือกเรียนแผนการเรียนภาษาจีนกลุ่มใหญ่ที่พ่อและแม่มีส่วนที่ช่วยในการตัดสินใจ เพื่อจะใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อทำการค้าและทำธุรกิจในอนาคต ดังผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

คุณแม่ออกให้ทำธุรกิจเกี่ยวกับการค้าขายเช่นเดิมตามแบบครอบครัวทำมา คุณแม่จึงบอกและช่วยเลือกแผนการเรียนภาษาจีนให้ผม เพราะน่าจะไปได้ดีกับธุรกิจของครอบครัว (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

เริ่มต้นเลยคุณแม่ส่งผมเข้าเรียนภาษาจีนตั้งแต่อายุ ๖ ขวบ ผมก็โตขึ้นมากับการเรียนภาษาจีน ประมาณชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผมก็เริ่มชอบภาษาจีนแล้วก็เรียนต่อเนื่องมาเรื่อย ๆ จนผมรู้สึกว่าคุณแม่ไม่น่าจะเรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิต ได้แล้ว จึงเลือกเรียนแผนการเรียนภาษาจีนต่อไป และคุณแม่ก็อยากให้ผมค้าขายเหมือนคุณแม่ด้วยครับ คุณแม่สนับสนุนมากให้เรียนภาษาจีนต่อไป (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

การเรียนภาษาจีนทำให้ผมได้รู้อะไรมากขึ้นและผมเข้าใจความเป็นคนไทยเชื้อสายจีนในตัวตนมาก ภาษาจีนเปิดโลกผมให้กว้างขึ้น ภาษาจีนสมัยก่อนเป็นของคนชั้นสูงหน่อยถึงจะอ่านและเข้าใจอักษรจีน มีอารยธรรมบางอย่างที่ถ่ายทอดผ่านอักษรจีนดังนั้นการเรียนต้องตั้งใจฝึก ฝึกจิตให้เรียนรู้ ทำให้ผมมีสมาธิมากขึ้น มีความเพียร เป็นคนละเอียด ผมว่าสิ่งเหล่านี้แม้แต่การดำรงชีวิตก็ต้องมี ผมใช้ชีวิตอย่างมีสติมากขึ้น (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13)

4.2.2 เรียนภาษาที่เป็นภาษาสากลในอนาคต

ความพยายามที่จะอยู่และสร้าง โอกาสของชีวิตในยุคการติดต่อสื่อสาร โลกที่ไร้พรมแดน เช่นปัจจุบัน เป็นที่นิยมศึกษาเรียนรู้ภาษาสากลมากขึ้น ภาษาจีนเป็นภาษาสากลภาษาหนึ่งที่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาเริ่มให้ความสนใจศึกษากันมากขึ้น ด้วยเหตุผลที่หลากหลายต่างกัน ไปซึ่งส่วนใหญ่มิมีความเห็น ว่า ชาวจีนมีอยู่มากมายกระจายอยู่ตามที่ต่าง ๆ ทั่วโลก โอกาสที่จะได้ใช้ภาษาจีนในการทำงานหรือทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนมีสูง ความคาดหวังของผู้เรียนที่ผ่านการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาล้วนเชื่อว่า ในอนาคตตนเองจะได้ใช้ภาษาจีนในการประกอบอาชีพ ใช้ในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนแน่นอน ดังผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

ผมสนใจทำธุรกิจ ภาษาจีนจะทำให้ผมสามารถสื่อสารได้กว้างไกลมากขึ้นเป็น
ใบเบิกทางให้ผมสามารถมีธุรกิจได้ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12)

ผมใช้ภาษาจีนไปใช้ ช่วยให้ธุรกิจที่บ้านดีขึ้น (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

ผมจะใช้ภาษาจีนเป็นช่องทางในการทำงานที่ดีกว่าคนอื่น ๆ หรือไม่ก็เลือก
ได้หลากหลายกว่าคนอื่น (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13)

ผมสนใจทำธุรกิจ ภาษาจีนที่ผมสามารถสื่อสารได้ อาจจะเป็นใบเบิกทาง
ให้ผมสามารถมีธุรกิจได้ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

4.2.3 เรียนภาษาตัวอักษร (Pin Yin)

ตัวอักษร (เรียกเรียกสั้น ๆ ว่า Pin Yin)ทุกคนที่เริ่มต้นเรียนภาษาจีนต้องเริ่มต้นเรียน Pin Yin ความสำคัญของ Pin Yin เป็นตัวที่ช่วยในการอ่านออกเสียงตัวหนังสือภาษาจีน มุ่งที่จะใช้อักษรโรมัน เพื่อแทนเสียงใดเสียงหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อความสะดวกในการเขียน แต่ไม่ได้ยืมเสียงจากระบบของอักษรโรมันและการออกเสียงแบบภาษาอังกฤษ (Anglicization) จึงทำให้เสียงระบบ Pin Yin ไม่ตรงกับเสียงแบบภาษาอังกฤษซะทีเดียว การเรียนจนเข้าใจระบบ Pin Yin จะช่วยฝึกผู้เรียนภาษาจีนกลางให้ออกเสียงได้อย่างถูกต้องเช่นเดียวกับเจ้าของภาษา ไม่ว่าจะอยู่ประเทศไหน ๆ การออกเสียงภาษาจีนก็ต้องออกเหมือนกัน ผู้เรียนทุกคนเข้าใจความสำคัญตรงจุดนี้ และเรียนรู้จดจำการออกเสียง pin yin จนสามารถนำความรู้ตรงนี้ต่อยอดเรียนเรื่องอื่น ๆ ของภาษาจีนได้ การใช้ระบบ Pin Yin นี้ นอกจากทำให้ชาวต่างชาติเขียนอ่านภาษาจีนได้สะดวกแล้ว ยังสามารถใช้กับคอมพิวเตอร์ได้สะดวกอย่างยิ่งขึ้นด้วย ดังผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า “ผมเรียนรู้กระจ่างชัดในการออกเสียงตาม pin yin ถ้าเห็น pin yin สามารถอ่านได้หมดนะครับ” หรือ “การเรียนรู้ pin yin ผมว่าผมเข้าใจได้ในระดับดีเลยทีเดียว”

บทที่ 5

พัฒนาคน: พัฒนาผู้เรียนภาษาเชิงประสบการณ์

สภาวะการณ์ของโลก (Global Phenomena) ในปัจจุบัน มีการปรับเปลี่ยนด้วยกระแสการพัฒนามากขึ้น การไหลบ่าและการผสมรวมของวัฒนธรรมมีมากขึ้น ด้วยความเป็นโลกาภิวัตน์ ยุคศริอารยะอิทธิพลของการสื่อสารที่ก้าวไกล โลกมีสภาพที่แคบลง การศึกษาไทยในโลกหลังยุคใหม่นี้ นักคิดนักเขียนหลายสำนักพยายามผลักดันการศึกษาให้เน้นความเป็นอัตลักษณ์ไทย (Thainess) มากยิ่งขึ้น ดังนั้น นักจัดการศึกษาต้องมีการวางแผนการศึกษาที่ดี มีการบริหารจัดการที่รอบครอบ จัดการศึกษาที่เน้นอนาคตของชาติให้ตรงกับบริบทของสังคมไทยในอนาคตทุกมิติอย่างครอบคลุม การวิจัยนี้จะช่วยให้นักการศึกษาที่เกี่ยวกับการศึกษาภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาไทยสามารถเลือก คัดสรรแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในอนาคตบนรากฐานความเป็นไทย การศึกษาของชาติไทยผู้เรียนควรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น มีสมรรถนะทางการเรียนที่เหมาะสมและเป็นคน “คนลักษณะ 360 องศา” คือ มองให้รอบครอบและครอบคลุมทุกมิติทั้งสิ่งที่กำลังดำเนินอยู่ สิ่งที่เป็นบทเรียนในอดีต และสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จากการเล็งเห็นความสำคัญ ผู้วิจัยได้ศึกษาและสรุปผลการศึกษาประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาออกมาเป็นประเด็น ๆ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาคน พัฒนาผู้เรียนภาษา โดยอาศัยเชิงประสบการณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในการพัฒนาการด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

5.1.1 ประเด็นหลักที่ 1 ประสบการณ์การเรียนภาษาจีนด้านความสามารถด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

5.1.1.1 ประเด็นย่อยที่ 1 การเรียนรู้ระเบียบกฎเกณฑ์ อักษรภาษาจีนและโครงสร้างประโยคอย่างง่าย

1) ข้อค้นพบ

(1) ผู้เรียนชอบเรียนภาษาจีน มีความรู้และเข้าใจระเบียบกฎเกณฑ์การเขียนอักษรภาษาจีน

(2) ผู้เรียนเรียนรู้ได้ เข้าใจโครงสร้างประโยคอย่างง่าย

(3) ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับระเบียบกฎเกณฑ์การเขียนอักษรภาษาจีน

(4) การเรียนรู้อักษรจีน มีทั้งการท่องจำและการสร้างเทคนิคการจำ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ด้วยความขยัน อดทน ฝึกฝนทุกวันอย่างสม่ำเสมอ

2) การพัฒนา

(1) สร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

(2) พัฒนาด้วยการสอบคัดศัพท์ภาษาจีนเป็นประจำเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และกระตือรือร้นจดจำคำศัพท์ใหม่เพิ่มมากขึ้น

5.1.1.2 ประเด็นย่อยที่ 2 ไวยากรณ์ภาษาจีน วลี กลุ่มคำในภาษาจีน ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

1) ข้อค้นพบ

(1) ผู้เรียนมีทักษะที่ดี สื่อสารได้ อธิบายด้วยประโยคง่าย ๆ ได้ดี

(2) ผู้เรียนมีทักษะทางด้านไวยากรณ์ภาษาจีน วลี กลุ่มคำในภาษาจีนที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ดี จากการใช้ภาษาจีนสนทนากับครูที่เป็นชาวจีนในชีวิตประจำวันทุกวัน

(3) ผู้เรียนพึงพอใจในความสามารถของตน

(4) ผู้เรียนมีกังวลเกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาจีนที่ใช้ทำข้อสอบแข่งขันเข้า

มหาวิทยาลัย

(5) กลุ่มคำในภาษาจีนที่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาสนใจเกี่ยวกับการค้าขาย การจับจ่าย ชื้อของ การคำนวณ การท่องเที่ยว การเรียกสถานที่ การกระทำ การแสดงความรู้สึกรักใคร่ การพูดโทรศัพท์ เป็นต้น

2) การพัฒนา

(1) ข้อสอบแข่งขันภายนอกควรใช้ข้อความ ไวยากรณ์ที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างแรงจูงใจผู้เรียนพัฒนาตน ด้านทักษะเพื่อการสื่อสาร ตามหลักการเรียนภาษาต่างประเทศ

(2) ครูควรสอนเสริมการทำข้อสอบ เน้นทำข้อสอบไวยากรณ์ภาษาจีนเพื่อการสอบแข่งขันมากขึ้น

5.1.1.3 ประเด็นย่อยที่ 3 การออกเสียงภาษาจีน

1) ข้อค้นพบ

(1) การออกเสียงเพื่อการสื่อสารภาษาจีนในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนทั้งหมดสามารถทำได้ดีเหมือนเจ้าของภาษา ความสามารถเหล่านี้เกิดขึ้นหลังจากการเข้าเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา

(2) ข้อได้เปรียบของคนไทยที่เรียนภาษาจีน คือภาษาไทยของเรามีวรรณยุกต์เช่นเดียวกับการออกเสียงภาษาจีน

(3) ผู้เรียนทุกคนเข้าใจระบบการออกเสียง pin yin เป็นอย่างดี

(4) โอกาสการได้ฟังและพูดกับเจ้าของทุกวัน ทำให้การออกเสียงผู้เรียนสามารถทำได้ดีเหมือนเจ้าของภาษา

2) การพัฒนา

(1) ผู้เรียนต้องฝึกการออกเสียงเพื่อการสื่อสารภาษาจีนในชีวิตประจำวันทุกวัน โดยเฉพาะโอกาสการได้พูดภาษาจีนกับเจ้าของภาษาจะช่วยให้พัฒนาการออกเสียงผู้เรียนได้เหมือนเจ้าของภาษา

(2) สร้างความเข้าใจและฝึกผู้เรียนออกเสียงตามระบบ pin yin ทุกวัน เป็นอย่างดี

5.1.1.4 ประเด็นย่อยที่ 4 การเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการซื้อขาย ท่องเที่ยว และธุรกิจ

1) ข้อค้นพบ

(1) ผู้เรียนให้ความสนใจคำศัพท์ภาษาจีน การสื่อสารเพื่อการซื้อขาย ท่องเที่ยว และธุรกิจ เป็นจำนวนมาก

(2) ผู้เรียนที่เรียนแผนการเรียนภาษาจีน ต้องการใช้ภาษาจีนเป็นตัวนำทางสู่การประกอบอาชีพที่มั่นคง

2) การพัฒนา

(1) จัดการเรียนการสอนตามความสนใจของผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้ แรงบันดาลใจ

(2) จัดสภาพการเรียนการสอนเสมือนจริง มีการค้าขาย การท่องเที่ยวตามเวลาที่เหมาะสม

5.1.1.5 ประเด็นย่อยที่ 5 การอ่านและเขียนภาษาจีนตามสถาน การณ์กำหนด

1) ข้อค้นพบ

(1) การอ่านภาษาจีนของผู้เรียน ประสบความสำเร็จตามหลักสูตรสถานศึกษา การอ่านป้ายต่าง ๆ ผู้เรียนส่วนใหญ่อ่าน เข้าใจได้ดี

(2) การอ่านนิทาน จดหมาย การ์ดเชิญในโอกาสต่างๆ การเรียนรู้ในห้องเรียนเพื่อให้ได้รับความรู้พื้นฐานทุกคน

(3) การเขียนอักษรจีนเป็นทักษะที่ผู้เรียนรู้สึกไม่ได้ตรงตามประสงค์ของตนเอง แต่ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นเพราะตนเองมากกว่าที่ขาดความเพียร ขยัน การเอาใจใส่ในการฝึกฝน

(4) ทักษะการเขียนอักษรภาษาจีน ต้องมีการสร้างเทคนิคหรือวิธีการในการจำเฉพาะบุคคลเพิ่มเติมจากการเรียนรู้ในห้องเรียน

2) การพัฒนา

(1) การเรียนการสอนในห้องเรียน นอกจากครูให้ความรู้พื้นฐานที่ดีแล้ว ครูต้องมีบทบาทสร้างแรงจูงใจให้เกิดกับผู้เรียน เสริมแรงการพัฒนาตนเองด้านทักษะการเขียน อาจเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ร่วมมือและช่วยเหลือกันในการเรียน โดยแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีการทำงานร่วมกันมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีทักษะการเขียนตามเป้าหมายที่ต้องการ

(2) ฝึกทักษะปฏิบัติผ่านกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้อง เรียนที่หลากหลาย มีการแข่งขันเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเองเพื่อมีส่วนร่วมในกิจกรรม

5.1.2 ประเด็นหลัก (Theme) ที่ 2 ความสามารถด้านจิตพิสัย (Affective Domain)

5.1.2.1 ประเด็นย่อยที่ 1 ทศนคติ มุมมอง

1) ข้อค้นพบ

(1) ผู้เรียนทุกคนมีทศนคติ มุมมองที่ดีมากต่อการเรียนภาษาจีน
 (2) ผู้เรียนเห็นความสำคัญของภาษาจีนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้วัฒนธรรมของเอเชีย

(3) ผู้เรียนมีเป้าหมายการเรียนภาษาจีนที่ชัดเจน เพื่ออาชีพในอนาคต
 (4) การเรียนภาษาจีนเป็นการนำตัวเองไปสู่ภาษาใหม่ วัฒนธรรมใหม่ที่น่าเรียนรู้

(5) การเรียนภาษาจีนทำให้กล้าแสดงออกผ่านกิจกรรมที่หลากหลายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

(6) ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง กล้าทำสิ่งใหม่ที่คนส่วนมากไม่กล้าทำ เห็นคุณค่าและ มั่นใจในตนเองสูงขึ้น

2) การพัฒนา

(1) พัฒนาทักษะการทำข้อสอบตามแนวทางการเข้าระดับอุดมศึกษาที่ต้องการอย่างเหมาะสม

(2) กระตุ้นความสนใจ ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดีและมีกำลังใจในการเรียนภาษาจีนระดับที่สูงขึ้นต่อเนื่องต่อไป

5.1.2.2 ประเด็นย่อยที่ 2 คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

1) ข้อค้นพบ

- (1) การศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
- (2) มีความสามารถพิเศษ คือ การสื่อสารภาษาจีนได้ ใช้ภาษาจีนในการทำงาน สามารถใช้ภาษาจีนในภาษาจีนในการสื่อสารและทำงานได้ดี
- (3) มีทักษะชีวิต ตามแนวทางปรัชญาและวัฒนธรรมจีนที่เหมาะสมกับพื้นฐานสังคมไทย
- (4) มีความรู้ทางด้านประเพณี วัฒนธรรมและเกร็ดความรู้ของประเทศจีน

2) การพัฒนา

- (1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ ทำความเข้าใจวัฒนธรรมจีนที่เก่าแก่แต่ยังคงคุณค่ามาถึงปัจจุบัน เช่น ปรัชญาขงจื้อ ลัทธิเต๋าเพื่อเป็นแนวทางที่ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน
- (2) เพิ่มทักษะเชิงสังคมปฏิบัติ ที่นำไปใช้ทำงานในอนาคต เช่น การเขียนการ์ดอวยพร วัฒนธรรมการกิน วัฒนธรรมการเข้าหาผู้ใหญ่

5.1.2.3 ประเด็นย่อยที่ 3 ประสพการณ์ที่น่าจดจำ

1) ข้อค้นพบ

- (1) ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย และได้รับโอกาสทำงานที่สำคัญให้กับโรงเรียนและสถาบันขงจื้อเค่อถ้ง
- (2) ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเป็นผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

2) การพัฒนา

- (1) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสพการณ์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง
- (2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออก การทำงานกลุ่ม ได้ตัดสินใจลงมือทำในสิ่งที่ตนเองคิดว่ามีคุณค่าและเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

5.1.3 ประเด็นหลัก (Theme) ที่ 3 ความสามารถด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

5.1.3.1 ประเด็นย่อยที่ 1 การพัฒนาทักษะการพูดและการฟัง

1) ข้อค้นพบ

- (1) การเรียนการสอนในห้องเรียนเน้นการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ มากกว่าเน้นไวยากรณ์
- (2) การพัฒนาทักษะการพูดที่ออกสำเนียงได้ดีทุกคน ด้วยการฝึกสนทนากับครูเจ้าของภาษา
- (3) การพัฒนาทักษะการฟัง ประโยคพื้นฐาน ผู้เรียนทำได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ฝึกโดยการสนทนากับครูชาวจีนเจ้าของภาษา และพัฒนาเพิ่มเติมจากการดูภาพยนตร์จีน

2) การพัฒนา

- (1) สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ฝึกสนทนาภาษาจีนกับครูเจ้าของภาษาทุกวันเพื่อพัฒนาและแก้ไขการออกเสียงให้ได้ดีเหมือนเจ้าของภาษา
- (2) จัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการฝึกทักษะการฟังและพูดได้ด้วยตัวผู้เรียนเองให้มากขึ้น ตอบสนองความต้องการฝึกทักษะการฟังและการพูดด้วยตนเองเพิ่มเติมจากการเรียนรู้ด้วยการสนทนากับครูชาวจีน

5.1.3.2 ประเด็นย่อยที่ 2 การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน

1) ข้อค้นพบ

- (1) การเรียนรู้ทักษะการอ่านและเขียนภาษาจีน ในห้องเรียนเน้นคำศัพท์เพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
- (2) การเขียนอักษรภาษาจีนเป็นทักษะที่ผู้เรียนรู้สึกไม่ได้ตรงตามประสงค์ของตนเอง แต่ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นเพราะตนเองมากกว่าที่ขาดความเพียร ขยัน การเอาใจใส่ในการฝึกฝน
- (3) ผู้เรียนต้องการพัฒนาการทำข้อสอบแข่งขันภายนอกมากขึ้น ด้วยการได้ฝึกการใช้ไวยากรณ์ที่ถูกต้องตามหลักภาษา ตามรูปแบบการสอบแข่งขัน

2) การพัฒนา

- (1) ความเอาใจใส่ดูแลผู้เรียน สร้างแรงจูงใจ เพื่อพัฒนาการฝึกคัดคำศัพท์ ให้ได้คำศัพท์ที่หลากหลาย ในรูปแบบภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว ภาษาจีนในสำนักงาน ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ คำศัพท์ที่เป็นประวัติศาสตร์
- (2) แนะนำเทคนิคการจำคำศัพท์ตามรูปแบบทุกคนทำได้เพิ่มเติมจากที่ผู้เรียนสร้างขึ้นด้วยตนเอง

(3) มีการทดสอบเขียนอักษรจีนทุกวัน

5.1.3.3 ประเด็นย่อยที่ 3 เทคนิค วิธีการเฉพาะบุคคลที่ส่งเสริมทักษะพิสัย

1) ข้อค้นพบ

(1) ผสมผสานกันหลากหลายรูปแบบ เช่น หาวิธีการจำทั้งตัวอักษร แล้วฝึกคัดบ่อย ๆ คำใหม่กับคำเก่าซ้ำวนไป ฝึกให้มาก ๆ

(2) มองหาแบบรูปเพื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบทางธรรมชาติ จับเป็นภาพได้แล้วจำความหมายตามรูปภาพนั้น

3) การพัฒนา

ใช้แบบฝึกที่มีการอ่านและการเขียนซ้ำมากขึ้น สร้างทัศนคติที่ดีต่อความมุ่งมั่นในการเรียนภาษาจีน กระตุ้นผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีเป้าหมายเป็นแรงจูงใจ สร้างกำลังใจให้ผู้เรียนฝึกฝนตนเองเป็นประจำสม่ำเสมอ

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) จากผลการสัมภาษณ์ค้นพบได้ว่า ประสพการณ์การพัฒนาตนเองจากการเรียนภาษาจีน ทุกคนต้องการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และ ประสพการณ์ โดยใช้ความพยายามและความเพียรอย่างสูงเพื่อให้เกิดความสำเร็จ จนกระทั่งได้ ความรู้ทุกคน ทั้ง ๆ ที่ภูมิหลังก่อนมาเรียนแผนการเรียนภาษาจีนระดับชั้นมัธยมศึกษาแต่ละคน ต่างกัน ความสนใจที่มาเรียนแผนการเรียนภาษาจีน โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยของผู้เรียนแตกต่างกัน เช่น 1) กลุ่มครอบครัวเป็นชาวจีน เลือกเรียนตามที่ผู้ปกครองต้องการ ทางบ้านอยากให้ทำธุรกิจ โดยใช้ภาษาจีนเพื่อทำการค้าและทำธุรกิจหรือตัวเองชอบค้าขายและจะทำธุรกิจในอนาคต 2) กลุ่มที่ต้องการก้าวสู่ตลาดแรงงานที่เป็นสากล มีภาษาจีนเป็นความสามารถพิเศษ มีงานที่ดีในอนาคต 3) กลุ่มที่ต้องการเรียนรู้ภาษาของบรรพบุรุษ เรียนรู้ภาษาจีนที่ตนเองมีมาก่อนตั้งแต่ประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ดีมากยิ่งขึ้น เป็นความสามารถพิเศษ 4) กลุ่มที่เริ่มรู้สึกชอบภาษาจีนเมื่อได้ เรียนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยมีวิชาภาษาจีนเป็น วิชาบังคับทุกคนต้องได้เรียนภาษาจีนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และพบว่าตนเองน่าจะเรียนได้ ดีกว่าวิชาทางการคำนวณ 5) กลุ่มที่ชอบวิชาทางด้านภาษามากกว่าวิชาทางการคำนวณ เช่น วิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เมื่อมีแผนการเรียนทางภาษาเพียงภาษาเดียวจึงเลือกเรียนแผนการเรียน ภาษาจีน แม้ว่าการมาเข้าเรียนแผนการเรียนภาษาจีนจะต่างกันแต่เมื่อจบการศึกษาที่พบว่าความรู้ที่ ได้ใกล้เคียงกัน จะมากกว่ากันขึ้นอยู่กับความขยัน ความเพียรฝึกฝนที่ต่างกัน และทุกคนได้นำ ความรู้จากการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาไปใช้ประโยชน์แก่ตนเอง ในการศึกษาต่อ การ ทำงานและทำธุรกิจ เพื่อการสื่อสารในชีวิต การท่องเที่ยวและบางคนยังใช้ความสามารถนี้ในการ เป็นอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยด้วย

5.2 ข้อมูลวิจัย: ประสบการณ์เมื่อก้าวผ่านกาลเวลาที่แตกต่าง

วิเคราะห์เจาะลึกจากการวิจัยเมื่อพิจารณาตามที่กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้เรียนที่เคยผ่านการเรียนแผนการเรียนภาษาจีนใน โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย และจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบ่งออกเป็น 3 รุ่น คือ 1) รุ่นที่จบมาแล้วเมื่อ 1-2 ปี เข้าเรียนระดับอุดมศึกษา 2) รุ่นที่จบแล้ว 4-5 ปี และเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน 3) รุ่นที่จบแล้ว 6-9 ปี ว่างงาน จากการเล่าประสบการณ์พบประเด็นความแตกต่างตั้งแต่การเลือกเข้าเรียนแผนการเรียนภาษาจีน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ค้นพบว่าการเลือกเข้าเรียนแผนการเรียนภาษาจีนเปลี่ยนแปลงจากเดิม ตามช่วงเวลาที่แตกต่างกัน กลุ่มรุ่นแรก ๆ รุ่นที่จบแล้ว 6-9 ปีว่างงานแล้วกลุ่มนี้ให้เหตุผลการเลือกเข้าเรียนแผนการเรียนมากที่สุดมาจาก 1) ตนเองเป็นคนในครอบครัวชาวจีน และอยากทำธุรกิจโดยใช้ภาษาจีนเพื่อทำการค้าและทำธุรกิจอนาคต 2) กลุ่มที่ต้อง การก้าวสู่ตลาดแรงงานที่มีภาษาจีนเป็นความสามารถพิเศษ มีงานที่ดีในอนาคต กลุ่มที่ 2 รุ่นที่จบแล้ว 4-5 ปี เริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน กลุ่มนี้ให้เหตุผลการเลือกเข้าเรียนแผนการเรียนมากที่สุดมาจาก 1) กลุ่มที่ต้องการก้าวสู่ตลาด แรงงานที่เป็นสากล มีภาษาจีนเป็นความสามารถพิเศษ มีงานที่ดีในอนาคต 2) กลุ่มที่ต้องการเรียนรู้ภาษาของบรรพบุรุษ เรียนรู้ภาษาจีนที่ตนเองมีมาก่อนตั้งแต่ประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาตอนต้นให้ดีขึ้น เป็นความสามารถพิเศษ 3) กลุ่มที่เลือกเรียนตามที่ผู้ปกครองต้องการ ทางบ้านอยากให้ทำธุรกิจโดยใช้ภาษาจีนเพื่อทำการค้าและทำธุรกิจหรือชงบค้าขายและจะทำธุรกิจในอนาคต และกลุ่มสุดท้ายรุ่นที่จบมาแล้วเมื่อ 1-2 ปี เข้าเรียนระดับอุดมศึกษา กลุ่มนี้ให้เหตุผลการเลือกเข้าเรียนแผนการเรียนมากที่สุดมาจาก 1) กลุ่มที่ต้องการเรียนรู้ภาษาของบรรพบุรุษ เรียนรู้ภาษาจีนที่ตนเองมีมาก่อนตั้งแต่ประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาตอนต้นให้ดีขึ้น เป็นความสามารถพิเศษ 2) กลุ่มที่ต้องการก้าวสู่ตลาดแรงงานที่เป็นสากล มีภาษาจีนเป็นความสามารถพิเศษ มีงานที่ดีในอนาคต 3) กลุ่มที่เริ่มรู้สึกชอบภาษาจีนเมื่อได้เรียนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยมีวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับทุกคนต้องได้เรียนภาษาจีนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และพบว่าตนเองน่าจะเรียนได้ดีกว่าวิชาทางการคำนวณ เมื่อศึกษาเชิงเปรียบเทียบประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในการพัฒนาการด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย แล้วค้นพบว่า ความสามารถในการสื่อสารภาษาจีนในชีวิตประจำวันทุกคน ทุกรุ่นทำได้ดีเช่นเดียวกัน เป็นที่น่าชื่นชมว่าการเรียนภาษาต่างประเทศที่ 3 สามารถสื่อสารได้ในชีวิตประจำวันเหมือนเจ้าของภาษาได้เป็นอย่างดี แต่จากความตั้งใจ ขยันเรียน การฝึกฝนทักษะภาษาจีนที่ต่างกัน ทำให้ดูเหมือนทักษะบางอย่าง เช่น การเขียนอักษรจีน ผู้เรียนรุ่นแรกๆจะดีกว่ารุ่นหลังบ้าง กลุ่มรุ่นแรก ๆ รุ่นที่จบมาเมื่อ 6-9 ปีว่างงานแล้วกลุ่มนี้ให้เหตุผลการพัฒนาการเรียนรู้ออกมาจากการ

เรียนที่ผ่านมาอย่างเข้มงวดและฝึกหนัก ตามลักษณะการเรียนการสอนตามสมัยนั้น ประกอบกับ ความตั้งใจที่จะเรียนรู้ของตนเอง ฝึกฝนเพื่อให้ได้ทักษะการสื่อสารภาษาจีนที่ดีเพื่อการดำเนินธุรกิจ ในอนาคต จึงทำให้เขาต้องพัฒนาตนให้ได้ตามที่ต้องการ การทุ่มเทในการเรียนภาษาจีนอย่างมากนี้ ผลการเรียนภาษาจีนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก สำหรับกลุ่มที่ 2 รุ่นที่จบไปแล้วเมื่อ 4-5 ปี เริ่มเข้าสู่ ตลาดแรงงาน กลุ่มนี้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเห็นว่าการเรียนการสอนลดความเข้มข้นลง แต่ก็ยัง กำหนดการฝึกที่อยู่ ผู้เรียนรุ่นนี้ยังแสดงถึงความตั้งใจที่จะเรียนรู้ ฝึกฝนเพื่อให้ได้ทักษะการสื่อสาร ภาษาจีนที่ดี การเรียนเน้นการสื่อสารกับครูจีนที่เป็นมากกว่าการท่องจำในตำราเรียน ความมานะ ทุ่มเทกับการเรียนค่อนข้างสูงและจัดได้ว่าเป็นรุ่นที่ผลการเรียนภาษาจีนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมากเช่นกัน และกลุ่มสุดท้ายรุ่นที่จบไปแล้วเมื่อ 1-2 ปี เข้าเรียนระดับอุดมศึกษา กลุ่มนี้การเรียนการสอนลด ความเข้มข้นลง มีการเปลี่ยนแปลงครูผู้สอนด้วย การเรียนการสอนเน้นการใช้สื่อการเรียนรู้มากขึ้น ได้ฝึกการสื่อสารกับครูชาวจีนตลอดเวลา ไม่ได้เป็นการท่องจำในตำราเรียน การฝึกทักษะการ สื่อสารภาษาจีนมักจะเป็นไปตามความสมัครใจ มีการศึกษาเรียนรู้ท่องจำด้วยตนเองมากขึ้น เมื่อ ความขยัน อดทนไม่มากพอ ทำให้ทักษะการทำข้อสอบแข่งขันเพื่อเข้าต่อระดับมหาวิทยาลัยต่ำลง ผลการเรียนภาษาจีนอยู่ในเกณฑ์ที่น้อยลงเมื่อเทียบกับรุ่นเก่า ๆ ที่ผ่านมา

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมและภาษาจีนที่มีผลต่อการพัฒนา สังคมประเทศไทยในภาพรวม

บรรณานุกรม

- ขงจื้อ. 2559. ใน *วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี*. ค้นวันที่ 11 มีนาคม 2560 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ขงจื้อ>
- ทีศนา แคมมณี. 2549. *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ธงชัย สมบูรณ์. 2560. *โลกหลังยุคใหม่: อนาคตทางการศึกษาและปัญญาของชาติ*. วารสาร *รามคำแหง ฉบับศึกษาศาสตร์*. 1 (มกราคม-มิถุนายน): 51-59.
- นิตา ชูโต. 2545. *การวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 2 (ปรับปรุงแก้ไข). กรุงเทพมหานคร: แม่ทัพปอຍท์.
- พัชรินทร์ เอี่ยมละออภักดี. 2548. *ทัศนคติของผู้เรียนภาษาจีนกลางในการตัดสินใจเรียนภาษาจีนกลางและแนวโน้มพฤติกรรมการเรียนภาษาจีนในเขตกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภาวิณี บุญทา. 2545. *การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน): กรณีศึกษาโรงเรียนไทรมิตรวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มุขรินทร์ หวง. 2551. *แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โรงเรียนไทรมิตรวิทยาลัย. 2557. *คู่มือผู้เรียนโรงเรียนไทรมิตรวิทยาลัย ปีการศึกษา 2557*. กรุงเทพมหานคร: บางกอก บล๊อค.
- ลัทธิตำ. 2559. ใน *วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี*. ค้นวันที่ 11 มีนาคม 2560 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ลัทธิตำ>
- วิจิตา เกษะรักษ์. 2551. *การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาประสบการณ์การทำงาน ของนักกิจกรรมบำบัดในสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศรีเพ็ญ สุภพิทยากุล. 2532. *การศึกษาและการวิจัยด้วยวิธีปรากฏการณ์วิทยา*. วารสาร *วิธีวิทยาการวิจัย*. 4 (1): 9-20.

- ศุภชัย แจ่มใจ. 2552. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาจีนของผู้เรียน สาขาวิศวกรรมกิจจจีนและสาขา
จีนศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต. รายงานวิจัย
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต.
- สุคนธา อรุณภู. 2555. รูปแบบการจัดการศึกษาภาษาจีนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษามัธยมศึกษา. ค้นวันที่ 10 พฤษภาคม 2560 จาก
http://sukonthaarunpoo.blogspot.com/p/blog-page_28.html
- หนูเหมย. 2555. พูตจีนจากจินตภาพ=Mind Map Chinese. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร:
พราว.
- เหียน จิ่งเหวิน. 2551. ไวยากรณ์ภาษาจีน ฉบับเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.
- อัญญา ปลอดเปลื้อง. 2546. ประสบการณ์การทำงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัยวรรณ เฉลิมชัย. 2550. การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน. วารสารวิชาการ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 10 (กรกฎาคม-กันยายน): 7-11.
- Annells, M. 1996. Hermeneutic Phenomenology: Philosophical Perspectives and Current use in
Nursing Research. **Journal of Advance Nursing**. 23 (4): 705-713.
- Bloom, B. 1976. **Human Characteristics and School Learning**. New York: McGraw-Hill.
- Colaizzi, P. F. 1978. Psychological Research as the Phenomenologist Views it. In: **Existential-
Phenomenological Alternatives for Psychology**. R. Valle and M. King, eds.
New York: Oxford University Press. Pp. 48-71.
- Cowles, K. V. 1988. Issue in Qualitative Research on Sensitive Topics. **Western Journal of
Nursing Research**. 10 (2): 163-179.
- Field, P. A. and Morse, J. M. 1985. **Nursing Research: The Application of Qualitative
Approaches**. Rockville, M.D.: Systems Corp.
- Gadamer, H. G. 1980. **Dialogue and Dialectic: Eight Hermeneutical Studies on Plato**.
New Haven, C.T.: Yale University Press.
- Heidegger, M. 2010. **The Phenomenology of Religious Life: 1. Introduction to the
Phenomenology of Religion, 2. Augustine and Neo-Platonism, 3. The
Philosophical Foundations of Medieval Mysticism**. Bloomington, I.N.: Indiana
University Press.

- Koch, T. 1995. Interpretive Approaches in Nursing Research: The Influence of Husserl and Heidegger. **Journal of Advanced Nursing**. 21 (5): 827-836.
- Kolb, D. M. 1979. On Becoming a Social Scientist: From Survey Research and Participant Observation to Experiential Analysis. **Administrative Science Quarterly**. 24 (4): 699-700.
- Leonard, V. W. 1989. A Heideggerian Phenomenologic Perspective on the Concept of Person. **Advances in Nursing Science**. 11 (4): 40-55.
- Merritt, A. 2013. Why Learn a Foreign Language? Benefits of Bilingualism. **The Telegraph**. Retrieved March 10, 2016 from <http://www.telegraph.co.uk/education/educationopinion/10126883/Why-learn-a-foreign-language-Benefits-of-bilingualism.html>
- Munhall, P. 1981. Nursing Philosophy and Nursing Research. **Nursing Research**. 10 (14): 716-777.
- Omery, A. 1983. Phenomenology: A Method for Nursing Research. **Advances in Nursing Science**. 5 (2): 49-64.
- Patton, M. Q. 1987. **How to use Qualitative Methods in Evaluation**. Newbury Park, C.A.: Sage.
- Plager, K. A. 1994. Hermeneutic Phenomenology: A Methodology for Family Health and Health Promotion Study in Nursing. Patricia Benner, ed. **Interpretative Phenomenology: Embodiment, Caring and Ethics in Health and Illness**. Thousand, Oaks, Calif.: Sage. Pp. 65-84.
- Spiegelberg, H. 1975. **Doing Phenomenology: Essays on and in Phenomenology**. Hague: Martinus Nijhoff.
- Spezial, H. S. and Carpenter, D. R. 1999. **Qualitative Research in Nursing: Advancing the Humanistic Imperative**. 2nd ed. Philadelphia: Lippincott.
- Walters, A. J. 1995. The Phenomenological Movement: Implications for Nursing Research. **Journal of Advance Nursing**. 22 (4): 791-799.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างของข้อคำถามของการวิจัย

ตัวอย่างของข้อคำถามของการวิจัย

ตัวอย่างของข้อคำถามของการวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล มีดังนี้

1. การเริ่มต้นสนทนา

- 1.1 แนะนำตัวและชี้แจง
- 1.2 วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์
- 1.3 พுகุยซักถามทั่วไปเป็นการสร้างความคุ้นเคยกับผู้ถูกสัมภาษณ์
- 1.4 ขออนุญาตบันทึกเสียงจากการสัมภาษณ์

2. แนวคำถามข้อมูลส่วนบุคคล

2.1 เริ่มต้นการสัมภาษณ์ในเรื่องข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล เช่น ชื่อ-สกุล อายุหมายเลขโทรศัพท์ ปีการศึกษาที่จบจากโรงเรียน ไตรมิตรวิทยาลัย Email ระยะเวลาที่เรียน โรงเรียน ไตรมิตรวิทยาลัย สถานที่ที่สะดวกในการนัดหมาย วันเวลาที่สะดวกหากมีการนัดหมายครั้งต่อไป ระดับการศึกษาในปัจจุบัน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา อายุการทำงาน สถานที่ทำงาน

2.2 ประเด็น (Theme) ประวัติการเรียนและประวัติการใช้ภาษาจีน เช่น

1. เริ่มเรียนภาษาจีนเมื่ออายุ.....ปี ขณะอยู่ชั้น.....
2. ท่านเคยเรียนกับครูชาวจีนหรือไม่.....(ถ้าเคย)รวมเวลาที่ปี.....
3. ท่านเคยไปประเทศจีนหรือไม่..... เหตุผลอะไรจึงไปจีน.....
4. ท่านเคยเรียนพิเศษภาษาจีนหรือไม่..... เพราะเหตุผล.....

3. แนวคำถามหลัก

3.1 ประเด็น(Theme) ความสามารถด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

1. คุณช่วยอธิบายเรื่องการอ่านออกเสียงของศัพท์อักษร(เรียกตามภาษาจีนว่า Hanyu pinyin fang'an หรือเรียกสั้น ๆ ว่า pinyin) ที่ถูกต้อง ได้หรือไม่
2. คุณช่วยอธิบายเรื่องกฎระเบียบการใช้ pinyin ที่ถูกต้อง ได้หรือไม่
3. คุณระบุโครงสร้างประโยคอย่างง่าย ของภาษาจีน ได้หรือไม่
4. คุณช่วยบอกส่วนประกอบและตำแหน่ง ของพยัญชนะต้น สระและการใส่เสียงวรรณยุกต์

5. คุณช่วยบอกระเบียบกฎเกณฑ์ในการเขียนตัวอักษรจีน ได้หรือไม่ ที่คุณพอจำได้
6. คุณเข้าใจ เรื่องการอ่านออกเสียง การประสมเสียง การผันเสียง ของภาษาจีน ได้หรือไม่ ลองอ่าน(ตัวอักษรจีน ที่ผู้วิจัยนำไป)ให้ฟังด้วย
7. คุณระบุหน้าที่ของส่วนประกอบของตัวหนังสือจีนได้หรือไม่ มีอะไรบ้างที่คุณพอจำได้

(หน้าที่ 1. บอกความหมาย 2. บอกเสียง 3. ใช้เป็นส่วนประกอบของตัวหนังสือเฉย)

8. คุณบอกลำดับขั้นการคิดในการเขียนอักษรจีน ได้ไหม
9. คุณคิดว่า คุณจำคำศัพท์ วลีในภาษาจีน ได้มากน้อยเพียงใด ประมาณกี่คำ
10. คุณบอกโครงสร้างและส่วนขยายประโยคภาษาจีน ได้หรือไม่ มีอะไรบ้างที่คุณพอจำได้
11. คุณคิดว่า คุณจำกลุ่มคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้มากน้อยเพียงใด ทำไหมคิดเช่นนั้น

12. คุณเลือกภาพ วาดภาพหรือสัญลักษณ์ได้ตรงตามความหมายของคำ กลุ่มคำ จากประโยคง่าย ๆ ที่อ่านและฟังได้ หรือไม่ ทำไหมจึงเป็นเช่นนั้น

13. คุณอ่านออกเสียงกลุ่มคำจากประโยคง่าย ๆ ประโยคสั้นได้ไหม
14. คุณฟังการออกเสียงกลุ่มคำจากประโยคง่าย ๆ ประโยคสั้นได้ไหม
15. คุณพูดทักทายเกี่ยวกับ คำมารยาท ถามชื่อ การแนะนำตัว วันเดือนปี ได้ไหม
16. คุณพูดทักทายและโต้ตอบ เกี่ยวกับงานอดิเรกที่ทำในเวลาต่างๆกัน ได้ไหม
17. คุณพูดทักทาย และกล่าวลา บุคคลในครอบครัวได้ไหม
18. คุณกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ ได้เหมาะสมตามสถานการณ์ ได้ไหม
19. คุณตอบรับคำขอบคุณ ทักทาย และขอโทษ ตามสถานการณ์ได้ไหม
20. คุณพูดแนะนำตัวเองได้ และได้ในทุก ๆ สถานการณ์ ใช่หรือไม่ ช่วยแสดงให้

ดูด้วย

21. คุณบอกความต้องการของตนเองอย่างง่าย ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวัน เดือน ปี เวลา ชีวิตประจำวันได้ไหม

22. คุณพูดแนะนำตัวเอง และสมาชิกในครอบครัว ตลอดจนบริเวณบ้านได้ไหม
23. พูดขอข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว และบุคคลอื่น ๆ ได้ไหม
24. พูดออกคำสั่งอย่างง่าย ๆ ในห้องเรียนได้อย่างสุภาพไหม
25. อ่านและเขียนคำทักทาย คำกล่าวลา กับบุคคลในครอบครัวไหม
26. อ่านและเขียน คำขอบคุณและขอโทษ ได้เหมาะสมตามสถานการณ์ไหม

27. อ่านและเขียนประโยคคำสั่งและประโยคขอร้องที่ใช้ในห้องเรียนได้ใหม่
28. อ่านและเขียนคำสั่ง คำขอร้อง ได้เหมาะสมตามสถานการณ์ใหม่
29. อ่านและเขียนคำเชื้อเชิญ คำขอร้องเป็นอักษรจีนได้ใหม่
30. ฟังเข้าใจและปฏิบัติตามประโยคเงื่อนไขตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ใหม่
31. อ่านและเขียนคำศัพท์ง่าย ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว โรงแรม การเดินทางได้

ใหม่

32. แต่งประโยคตามเงื่อนไขต่าง ๆ ได้ใหม่
33. ร้องเพลงและเล่นเกมทางภาษาจีนได้ใหม่
34. ทำท่าประกอบเพลง นิทานที่อ่าน-ฟังได้ใหม่
35. เขียนนิทานสั้น ๆ ได้ใหม่ เคยเขียนมาบ้างไหม ถ้าพอจำได้ลองเล่านิทานที่คุณ

เขียนให้ฟังด้วย

36. เขียนบันทึกสั้น ๆ หรือการ์ดอวยพรได้ใหม่
37. เขียนประโยคที่ใช้ในห้องเรียนและชีวิตประจำวันได้ใหม่
38. อ่านและเขียนคำศัพท์ เกี่ยวกับการซื้อของได้ใหม่
39. คุณเขียนตัวอักษรจีนได้ประมาณเท่าไร ประมาณกี่ตัวอักษรอ่านและเขียน

ตัวอักษรจีนที่เป็นกลุ่มคำที่ซับซ้อนขึ้นได้ใหม่

40. จับใจความของเรื่องที่ฟัง-อ่านได้ใหม่
41. นำประโยคคำสั่งและนำประโยคขอร้องไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ใหม่
42. เขียนคำเชื้อเชิญ คำขอร้องตามคำบอกใหม่
43. เขียนประโยคตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ใหม่
44. จับใจความเรื่องที่สนทนาในห้องเรียน โรงเรียน และสถานการณ์ต่างๆได้ใหม่
45. บอกใจความตามลำดับของเรื่องที่อ่าน-ฟัง ๆ ได้ใหม่
46. เรียงลำดับของเรื่องที่ฟังและอ่านได้ใหม่
47. อ่าน-เขียน สนทนากับครู เพื่อน เกี่ยวกับการให้บริการได้ใหม่
48. ปฏิบัติตามคำแนะนำ คำอธิบายเป็นภาษาจีน ตามสถานการณ์และสถานที่อื่น

ๆ ได้ใหม่

49. ปฏิบัติตามคำเชื้อเชิญ คำขอร้องได้ใหม่
50. ปฏิบัติตามประโยคเงื่อนไขตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ใหม่
51. เล่าเรื่องสั้นเกี่ยวกับบุคคลหรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่อยู่ในความสนใจ

ได้ใหม่

52. จดบันทึกที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันเป็นภาษาจีนได้ไหม

53. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน
ท้องถิ่นหรือประเทศชาติ ได้ไหม

54. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานและอาชีพต่าง ๆ เป็นภาษาจีนได้ไหม

55. สนทนาเป็นภาษาจีนได้ไหม

3.2 ประเด็น (Theme) ความสามารถด้านจิตพิสัย (Affective Domain)

1. คุณช่วยเหลือแนวทางการปฏิบัติตน ตอนเรียนภาษาจีน ในระดับมัธยมศึกษา

2. คุณเข้าร่วมกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีน ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน มาก
น้อยเพียงใด

3. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีน ที่คุณเข้าร่วม คุณได้ทำอะไรบ้าง

4. กิจกรรมที่เข้าร่วมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน คุณสมัครใจและตั้งใจที่จะ
เข้าร่วมเอง ใช่หรือไหม

5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ จากการเรียนภาษาจีน ช่วยคุณด้านใดมากที่สุด
(เช่น ความก้าวหน้าในการศึกษา โอกาสในการทำงาน ช่วยติดต่อค้าขาย ฯลฯ)

6. ทักษะติดต่อภาษาจีน ของคุณเป็นแบบใด ช่วยขยายความ

7. สิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ภาษาจีน วัฒนธรรมจีน คุณคิดว่ามีสิ่งใดที่ช่วยให้คุณ
ตัดสินใจว่าควรกระทำและไม่ควรกระทำ ช่วยยกตัวอย่าง

8. คุณรู้สึกอย่างไรต่อข่าวพฤติกรรมนักท่องเที่ยวจีนในจังหวัดเชียงใหม่และ
เชียงราย (ผู้วิจัยนำภาพข่าวให้คุณประกอบ)

3.3 ประเด็น (Theme) ความสามารถด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

1. คุณฝึกเขียนหนังสือจีนตามแบบฝึก สม่าเสมอใช่หรือไม่ นานเท่าไรที่ทำเช่นนี้

2. คุณฝึกเขียนคำศัพท์ใหม่ ๆ วลีใหม่ ๆ สม่าเสมอใช่หรือไม่ นานเท่าไรที่ทำเช่นนี้

3. คุณสามารถขยายความจากคำ วลี ให้เป็นประโยคได้หรือไม่

4. คุณออกเสียงประโยคพื้นฐาน และสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

5. ในห้องเรียนภาษาจีน คุณและเพื่อน ๆ สนทนากันเป็นภาษาจีน หรือไม่ ช่วย
ขยายความ

6. คุณและเพื่อน สนทนากับครูสอนภาษาจีน ด้วยภาษาจีน หรือไม่ ช่วยขยาย
ความ

7. คุณอ่านและเขียนคำศัพท์ หัวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่นำมา
บูรณาการในการสอนภาษาจีนได้ไหม

8. คุณคิดว่าคุณสื่อสารในชั้นซับซ้อน ละเอียด อยู่ระดับใด จาก 5 ทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน แปล ช่วยขยายความด้วย เพราะเหตุใด

9. คุณใช้ภาษาจีน สำนวนจีน แบบภาษาสุภาพ เพื่อการเขียนเรียงความ เขียนจดหมาย ได้ไหม

ผู้วิจัยเน้นให้ผู้สัมภาษณ์หลัก บอกเล่าเรื่องราว เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วน และตรงตามความเป็นจริง ผู้วิจัยอาจมีคำถาม เพิ่มเติมเช่น

1. ช่วยกรุณาเล่าเพิ่มเติมเกี่ยวกับ (ประเด็นที่ต้องการ)
2. ที่คุณพูดถึง คุณหมายถึงอะไร
3. กรุณาเล่า (ประเด็นที่สนใจ) ให้ละเอียดสักนิด
4. ช่วยอธิบายถึงคำว่า ว่าหมายถึงอะไร
5. คุณรู้สึกอย่างไรกับ และคุณทำอะไรต่อไป
6. ลองยกตัวอย่างเหตุการณ์ ให้ฟังหน่อยนะคะ
7. เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว..... คุณรู้สึกอย่างไร
8. มีอะไรอีกบ้าง.....ที่คุณอยากเล่าเพิ่มเติม

ภาคผนวก ข

ข้อมูลส่วนบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลัก

ข้อมูลส่วนบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลัก

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวนทั้งสิ้น 18 ราย

ผู้ให้ข้อมูล คนที่	ปีจบ การศึกษา	สถานภาพปัจจุบัน	วันที่ให้สัมภาษณ์
1	2550	กำลังศึกษาระดับปริญญาเอกที่ประเทศจีน	5 พฤษภาคม 2558
2	2551	ทำงานบริษัทเอกชน ติดต่อระหว่างประเทศ	9 พฤษภาคม 2558
3	2553	ทำงานบริษัทเอกชน ด้านการแพทย์แผนจีน	17 พฤษภาคม 2558
4	2556	ศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยา	7 มิถุนายน 2558
5	2556	ศึกษามหาวิทยาลัยสยาม	7 มิถุนายน 2558
6	2550	ทำธุรกิจด้านการท่องเที่ยว	15 มิถุนายน 2558
7	2551	ทำงานบริษัท ด้านการท่องเที่ยว	17 มิถุนายน 2558
8	2555	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต เทคนิคกรุงเทพ บพิตพิมุข	17 มิถุนายน 2558
9	2554	ทำงานบริษัท คิงส์ เพาเวอร์	19 มิถุนายน 2558
10	2555	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต เทคนิคกรุงเทพ บพิตพิมุข	20 มิถุนายน 2558
11	2554	ทำธุรกิจส่วนตัว	10 กรกฎาคม 2558
12	2552	ทำธุรกิจส่วนตัว สอนพิเศษภาษาจีน	20 กรกฎาคม 2558
13	2552	ทำงานสำนักงานปราบปรามยาเสพติด	20 กรกฎาคม 2558
14	2558	ศึกษาโรงเรียนการอาหารนานาชาติสวนดุสิต	23 ตุลาคม 2558
15	2553	ทำงานที่ MGTV CHANNEL	24 ตุลาคม 2558
16	2557	ศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	24 ตุลาคม 2558
17	2557	ศึกษามหาวิทยาลัยสยาม	16 มกราคม 2558
18	2558	ศึกษาต่อที่ประเทศจีน	3 กุมภาพันธ์ 2559

ภาคผนวก ค
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา

นางภาวิณี บุญทา (2545) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) : กรณีศึกษาโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย” มีข้อค้นพบที่น่าสนใจดังนี้ 1) การจัดทำหลักสูตรพบว่าโรงเรียนไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมายให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำ เมื่อมีการปรับเปลี่ยนครูผู้สอนทำให้ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาหลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นงานชิ้นแรกที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เพราะงานในขั้นต่อไปนั้นต้องอาศัยจุดมุ่งหมายนี้เป็นตัวกำหนดในด้านการกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรม กิจกรรมการเรียนการสอนผู้วิจัยพบว่า เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวและจัดกิจกรรมที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 (2542) ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษาที่ยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กิจกรรมการเรียนการสอนถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการ พัฒนาความเจริญทุกด้านให้แก่ผู้เรียน ปล่อยให้ผู้เรียนได้แสดงออกและมีส่วนร่วมในการเรียน เพราะการเรียนภาษานั้นจำเป็นจะต้องฝึกฝนทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน ควบคู่กันไปในลักษณะทักษะสัมพันธ์ตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร 2) การใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในโรงเรียนเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยอภิปรายการใช้หลักสูตรใน 2 ประเด็นใหญ่ คือ การบริหารหลักสูตร และการสอน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในการสอนภาษาจีน ผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้ ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการใช้หลักสูตรระดับโรงเรียน และเป็นตัวจักรสำคัญในการกระตุ้น และชักนำให้บุคลากรในโรงเรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ครูคือนักพัฒนาหลักสูตรระดับห้องเรียน ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องจัดเตรียมครูผู้สอน ซึ่งได้มีการประชุม สัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาครู คุณาจารย์ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง และมีแผนงานเกี่ยวกับการนิเทศที่ชัดเจน มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง ครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการนิเทศการศึกษา การสอนพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มหนึ่งมีการจัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอนด้วยตนเอง ส่วนครูผู้สอนอีกกลุ่มหนึ่งไม่มีการจัดทำกำหนดการสอน

สอนและแผนการสอนเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งครูควรมีการกำหนดรายละเอียดของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคร่าว ๆ เพิ่มเติมจะช่วยทำให้การสอนนั้นสมบูรณ์และครูควรส่งแผนการสอนก่อนดำเนินการสอน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดมีการสนทนาได้ตอบ การเล่นเกม เพลง การแสดงบทบาทสมมติ และการจัดกิจกรรมในสถานการณ์จำลอง และสถานการณ์จริง มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และครูผู้สอนมีเทคนิคการสอนที่สนุกสนานเป็นกันเอง มีการคัดเลือกเนื้อหาและกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยจะเน้นทั้งทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนตามลำดับ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้สัมผัสกับสถานการณ์จริง ได้นำความรู้จากการเรียนภาษาจีนไปใช้กับนักท่องเที่ยวชาวจีน ได้สนทนากับบุคคลอื่นทั้งในและนอกห้องเรียน นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้ใช้ภาษาจีนในการแสวงหาความสนุกสนานจากการฟังเพลง และการร้องเพลงอีกด้วย

มุขรินทร์ หวง (2551) ได้ศึกษาแนวทางจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาสภาพและหาแนวทางจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมในการสอนภาษาจีนกลาง ผลการศึกษาพบว่าแนวทางจัดการเรียนการสอนควรเป็นดังนี้ ด้านหลักสูตรควรพัฒนาหลักสูตรแกนกลางเพื่อใช้ในสถานศึกษา ด้านครูควรมีครูประจำการและพัฒนาเทคนิคการสอน ด้านผู้เรียน ผู้เรียนควรมีความพยายามและตั้งใจเรียนมากขึ้น ปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ควรสร้างบรรยากาศในการเรียน โดยการเพิ่มแหล่งเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและในโรงเรียน ด้านการวัดและประเมินผลทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรทำข้อสอบแกนกลางเพื่อใช้ในการวัดผล ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยเพิ่มเติม ควรลดขนาดชั้นเรียนให้มีผู้เรียน ประมาณ 25 คน/ชั้นเรียน ควรเพิ่มแห่งเรียนรู้ในโรงเรียน และทางโรงเรียนควรมีข้อสอบกลางขานรับหลักสูตรแกนกลาง

พัชรินทร์ เอี่ยมละออภักดี (2548) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้เรียนภาษาจีนกลางในการตัดสินใจเรียนภาษาจีนกลางและแนวโน้มพฤติกรรมกรเรียนภาษาจีนกลางในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าระดับทัศนคติของผู้เรียนมีผลต่อส่วนผสมทางการตลาดของผู้เรียนภาษาจีนกลางในเขตกรุงเทพมหานคร ทัศนคติเกี่ยวกับอาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดอยู่ในระดับดีมากมากกว่าทัศนคติด้านอื่น ๆ ส่วนหลักสูตรที่เปิดสอนสามารถนำไปใช้งานได้จริงในชีวิตประจำวันและความมีชื่อเสียงของสถาบันอยู่เพียงในระดับดี ด้านสื่อการสอนผู้เรียนมีทัศนคติอยู่ระดับปานกลางแสดงว่าผู้เรียนยังต้องการอุปกรณ์และสื่อการสอนที่ทันสมัย ด้านกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเรียนภาษาจีนพบว่า ตนเองตัดสินใจเรียนเองมากที่สุดถึงร้อยละ 66.75 รองลงมาจึงเป็นคือครอบครัว ร้อยละ 23.50 สื่อที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเรียนมากที่สุดคือแผ่นพับ ด้านพฤติกรรม

การตัดสินใจเรียนภาษาจีนกลางต่อไปในอนาคต พบว่าค่าใช้จ่ายในการเรียนมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มในการเรียนต่อในอนาคต

2. งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาทางปรากฏการณ์วิทยา

อัญญา ปลอดเปลื้อง (2546) ได้ศึกษาประสบการณ์การทำงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบปรากฏการณ์วิทยาตามปรัชญาการศึกษาแบบ Hermeneutic Phenomenology (Heidegger, 2010) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและบันทึกเทป และนำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปแบบคำต่อคำ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบการแปลความข้อมูล (Leonard, 1989) การศึกษาค้นพบที่เป็นประสบการณ์การทำงานจากการให้พยาบาลวิชาชีพแล้วถึงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ตลอดจนแนวทางที่ตนเองปฏิบัติในการทำงาน

วิจิตา เกษะรักษ์ (2551) ได้ศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาประสบการณ์การทำงานของนักกิจกรรมบำบัดในสถานศึกษา โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักสามท่านซึ่งมีประสบการณ์ทำงานมา 5 ปีขึ้นไปและเคยทำงานทั้งในรูปแบบโรงพยาบาล โรงเรียนเฉพาะความพิการ และศูนย์การศึกษาพิเศษ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ร่วมกับการสังเกตการปฏิบัติงานของผู้ให้ข้อมูลหลัก วิเคราะห์ข้อมูลเริ่มจากการถอดเทปแบบคำต่อคำและวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดปรากฏการณ์วิทยาของ Heidegger (2010) สรุปประเด็นสำคัญของประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของผู้ให้ข้อมูลหลัก โยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปรากฏการณ์วิทยา โดยผู้วิจัยยึดตามแนวคิดของ Heidegger ในการตีความหมายประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักภายใต้บริบทของสถานศึกษา

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล

นางสาววัฒนา ประสานทอง

ประวัติการศึกษา

ศึกษาศาสตรบัณฑิต การสอนคณิตศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2537

ประวัติการทำงาน

ปี พ.ศ. 2537

ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย

ปี พ.ศ. 2558

หัวหน้างานวิจัยโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย

ปี พ.ศ. 2559

หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา

โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย

โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย 661 ถนนมิตรภาพไทย-จีน

แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

10100